

SVEUČILIŠTE
U SPLITU
SVEUČILIŠNI
ODJEL ZA
STRUČNE STUDIJE

POSLOVANJE OBRTNIKA

JELENA VIDOVIC

SKRIPTA

ISBN 978-953-7220-50-1

Split, 2020.

IZDAVAČ
Sveučilište u Splitu
Sveučilišni odjel za stručne studije

AUTOR
dr. sc. Jelena Vidović, viši predavač

RECENZENTI
dr. sc. Jasenka Bubić, profesor visoke škole u trajnom zvanju
dr. sc. Marko Miletić, profesor visoke škole

LEKTURA I KOREKTURA
izv. prof. dr. sc. Jadranka Nemeth-Jajić

ISBN 978-953-7220-50-1

Odlukom Povjerenstva za izdavačku djelatnost Sveučilišta u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studije, Urbroj: 2181-193-01-2/20-60, ovo djelo se objavljuje kao izdanje Sveučilišta u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studije.

Sadržaj

---

1. POJAM OBRTA	2
1.1. Uvjeti za otvaranje obrta	5
1.2. Obrt i trgovačko društvo – usporedba	6
1.3. Poslovanje obrta	7
1.4. Načelo blagajne	12
1.5. Obrtničke djelatnosti	14
2. POSLOVNE KNJIGE I EVIDENCIJE.....	16
2.1. Vođenje knjiga i knjigovodstvene isprave	17
2.1.1. Knjiga primitaka i izdataka	17
2.1.2. Knjiga prometa.....	19
2.1.3. Evidencija o tražbinama i obvezama.....	20
3. EVIDENTIRANJE POSLOVNIIH PRIMITAKA U POSLOVNIM KNJIGAMA	22
4. EVIDENTIRANJE POSLOVNIIH IZDATAKA U POSLOVNIM KNJIGAMA.....	28
4.1. Poslovni izdatci.....	30
4.2. Izdatci koji se porezno ne priznaju.....	36
4.3. Izdatci koji se ne smatraju poslovnim izdatcima	37
5. OBRTNICI U SUSTAVU POREZA NA DODANU VRIJEDNOST.....	44
5.1. Stope PDV-a	48
5.2. Knjiga izdanih računa.....	50
5.3. Knjiga primljenih računa.....	52
5.4. Ograničenje prava na odbitak pretporeza.....	54
5.5. Odstupanja od načela blagajne prilikom iskazivanja obveze za PDV	62
6. DUGOTRAJNA IMOVINA	68
7. GODIŠNJA POREZNA PRIJAVA – obrazac DOH	81
8. PAUŠALNO PLAĆANJE POREZA ZA SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA TE DJELATNOSTI POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA	96
9. OBRTNIK KAO OBVEZNIK POREZA NA DOBIT	104
10. OSTALE OBVEZE OBRTNIKA.....	109
L I T E R A T U R A.....	112
Dodatak: Primjeri kolokvija i ispita.....	114

1. POJAM OBRTA

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

S obzirom na vrste obrti mogu biti:

1. slobodni (za obavljanje kojih se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj sposobljenosti ili majstorski ispit)
2. vezani (za obavljanje kojih se kao uvjet traži ispit o stručnoj sposobljenosti, odgovarajuća srednja stručna spremna i majstorski ispit) i
3. povlašteni obrti (koji se mogu obavljati samo na temelju povlastice, odnosno dozvole koju izdaje nadležno ministarstvo ovisno o djelatnosti).

Osoba poslovođe, odnosno stručnog poslovođe ako je riječ o vezanom obrtu, mora biti u radnom odnosu kod obrtnika čime se osigurava stručnost i kvaliteta usluge korisniku usluge.

Obrt mogu obavljati i trgovačka društva ako obavljaju vezane ili povlaštenе obrte i ako djelatnost obavljaju na obrtnički način, uz uvjet da na tim poslovima zaposle najmanje jednog djelatnika koji ispunjava propisane opće i posebne uvjete.

TRADICIJSKI I UMJETNIČKI OBRTI

Tradicijski i umjetnički su obrti za koje je potrebno posebno poznавање zanatskih vještina i umijeća u obavljanju djelatnosti te koji se obavljaju pretežnim udjelom ručnog rada.

Ministar nadležan za obrt na prijedlog Hrvatske obrtničke komore donosi pravilnik kojim propisuje uvjete i način za stjecanje statusa tradicijskog odnosno umjetničkog obrta.

SEZONSKI OBRT

Obavljanje obrta za razliku od poduzeća može se ograničiti samo na određeni dio godine.¹ Obrti se mogu obavljati kao sezonski obrti najduže devet mjeseci unutar jedne godine neprekidno ili s prekidima. U kojem će točno periodu obrtnik obavljati sezonski obrt potrebno je upisati u obrtni registar. Obrtnik ne smije sezonski obavljati obrt izvan upisanog razdoblja.

DOKAZIVANJE STATUSA – OBRTNICA

Obrtnik svoj status dokazuje obrtnicom koja u slučaju obavljanja povlaštenog obrta mora biti praćena povlasticom, odnosno dozvolom izdanom od nadležnog ministarstva. Navedene isprave izdaje nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno ured Grada

¹ Izmjenama Zakona o obrtu iz 2019. godine izvan snage stavljen je Pravilnik o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti NN 60/10 i 17/12.

Zagreba na području kojeg je sjedište obrta. Cijenu obrtnice utvrđuje ministar nadležan za obrt rješenjem.

Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu. Za obavljanje povlaštenih obrta obrtnik mora imati i povlasticu.

Sadržaj i oblik obrtnice i povlastice propisuje ministar za obrt, malo i srednje poduzetništvo. Obrtnica se izdaje u dvije veličine od kojih je veću obrtnik dužan izložiti u sjedištu obrta, na vidnom mjestu.

REPUBLIKA HRVATSKA

OBRTNICA

Masnik obrta

Ime i prezime

OIB vlasnika

Matični broj obrta

Tyrka

Digitized by srujanika@gmail.com

Datum upisa u Obrtni register

Datum početka obavljanja obrta

Dielatmosti

Kontrolni broj: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Skeniranjem QR koda navedenog na ovom elektroničkom zapisu možete provjeriti točnost podataka. Isto možete učiniti i na Internet adresi <https://e-obrt.minpov.hr/kontrolaDokumenta> unosom kontrolnog broja. U oba slučaju sustav će prikazati izvornik ovog dokumenta. U slučaju da je ovaj dokument identičan prikazanom izvoriku u digitalnom obliku, Ministarstvo poduzetništva i obrta potvrđuje točnost dokumenta i stanje podataka u trenutku izrade i isprave.

Slika 1: Obrtnica

Izvor: Pravilnik o sadržaju i obliku obrtnice, NN 101/2015.

Upisom obrta u obrtni registar obrtnik je dužan početi s obavljanjem obrta u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice. Obrtnik je dužan najkasnije osam dana prije početka obavljanja obrta **prijaviti obavljanje obrta** nadležnom županijskom uredu, odnosno uredu Grada Zagreba koji će o tome odmah izvijestiti odgovarajuće inspekcije.

(čl. 17. Zakona o obrtu). Početak obavljanja djelatnosti potrebno je prijaviti i Poreznoj upravi u roku od osam dana od dana početka obavljanja djelatnosti (čl. 83., st. 1. Zakona o porezu na dohodak). Potrebno je prijaviti i prestanak obavljanja djelatnosti kao i prelazak na paušalno oporezivanje i to danom prestanka/prijelaza.

1.1. Uvjeti za otvaranje obrta

Zakonom o obrtu propisani su opći i posebni uvjeti za obavljanje obrta.

a) **Opći uvjeti** (čl. 8. Zakona o obrtu) koje fizička osoba mora ispuniti jesu sljedeći:

1. da pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom Suda časti Hrvatske obrtničke komore nije izrečena sigurnosna mjera zabrane ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje
2. da ima pravo korištenja prostorom ako je to potrebno za obavljanje obrta.

b) **Posebni uvjeti** (čl. 9. Zakona o obrtu):

1. stručna sposobljenost, odgovarajuća srednja stručna spremu ili položen majstorski ispit ako se radi o vezanom obrtu
2. udovoljavanje posebnim zdravstvenim uvjetima ako je to propisano zakonom
3. povlastica u slučaju obavljanja povlaštenih obrta.

Iznimke u odnosu na poseban uvjet:

Iznimno, fizička osoba koja želi obavljati vezani obrt i ispunjava opće uvjete, ali ne ispunjava i poseban uvjet stručne sposobljenosti, odgovarajuće srednje stručne spreme ili položenog majstorskog ispita, može obavljati vezani obrt ako na takvim poslovima *zaposli radnika u punom radnom vremenu koji udovoljava propisanim uvjetima*, što se i upisuje u obrtni registar.

Popis vezanih i povlaštenih obrta uređen je Pravilnikom o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica NN 87/01 i 47/05. Pravilnikom su propisani i zahtjevi za obrazovanjem koje je potrebno ispuniti kako bi se obavljala svaka od pojedinih djelatnosti s popisa vezanih obrta.

1.2. Obrt i trgovačko društvo – usporedba

Tablica 1: Usporedba trgovačkog društva i obrta

OPIS	Obrt	Trgovačko društvo
Temeljni kapital	nema	20.000,00 kuna za d. o. o. 200.000,00 kuna za d. d.
Troškovi osnivanja	cca 470,00 kuna	cca 6.000,00 kuna
Vrijeme potrebno za otvaranje/osnivanje	obično od 1 do 3 dana, a maksimalno 15 dana	40 dana
Mjesto registracije	nadležni ured državne uprave u županiji ili Gradu Zagrebu	Trgovački sud
Odgovornost	cjelokupnom imovinom obrtnika (propisani su određeni izuzetci)	visinom temeljnog kapitala
Knjigovodstvo	1) jednostavno knjigovodstvo u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o porezu na dohodak 2) pušalno oporezivanje	dvojno knjigovodstvo prema Zakonu o računovodstvu
Članstvo u Komori	Hrvatska obrtnička komora	Hrvatska gospodarska komora
Djelatnosti	sve dopuštene gospodarske djelatnosti (za djelatnosti s popisa vezanih obrta potrebno je ispuniti zahtjeve za obrazovanjem)	sve dopuštene gospodarske djelatnosti
Porezne stope	progresivna 24 %, 36 % (ovisno o visini dohotka)	12 % ili 18 %
Zaposleni	1) nema ograničenja 2) sudjelovanje članova kućanstva u obavljanju obrta bez ugovora o radu	nema ograničenja
Plaćanje poreza na dodanu vrijednost	prema načelu blagajne	izdani račun (opcija: prema načelu blagajne)
Mogućnost privremene obustave rada do 1 godine	da	ne
Isplata dohotka/dobiti	Isplata dohotka ne oporezuje se.	Obustavlja se porez po stopi od 12 % prilikom isplate dobiti i pripadajući prirez.

Obrtnik može obavljati samo one obrte koji su obuhvaćeni obrtnicom, a u slučaju povlaštenih obrta samo one za koje je dobio povlasticu. Povlastica se ne može prenijeti na drugu osobu. Osim obrta koji su obuhvaćeni obrtnicom, obrtnik može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti koja je obuhvaćena obrtnicom ili se uobičajeno obavljaju uz djelatnost obuhvaćenu obrtnicom; ako se obavljaju u manjem opsegu, fizička osoba ne mora ispunjavati uvjet stručne osposobljenosti ili položenoga majstorskog ispita.

1.3. Poslovanje obrta

PRIVREMENA OBUSTAVA

Privremena obustava obavljanja obrta može trajati do jedne godine, odnosno do tri godine u slučaju korištenja rodiljnog, odnosno roditeljskog dopusta do navršene treće godine života djeteta, odnosno do osme godine života kada se obrtnik koristi pravom na njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju. O prijavi privremene obustave odnosno o prijavi početka obavljanja obrta po isteku privremene obustave nadležni ured državne uprave u županiji odnosno Gradu Zagrebu donosi rješenje i dostavlja ga svim nadležnim tijelima. Institut privremene obustave prijavljuje se za sjedište obrta i za izdvojeni pogon.

PROSTOR

Kada je za obavljanje obrta potreban prostor, obrtnik može obavljati obrt samo u prostoru za koji ima dokaz o pravu korištenja.

Obrt može obavljati kako u poslovnom, tako i u stambenom prostoru.

Popis obrta koji se mogu obavljati u stambenom prostoru propisan je *Pravilnikom o obrtima koji se mogu obavljati u stambenim prostorijama NN 101/95.*

Za određene djelatnosti, prostor, oprema i sredstva potrebna za obavljanje obrta moraju udovoljavati uvjetima određenima propisima o tehničkoj opremljenosti, zaštiti na radu, zaštiti i unaprjeđenju čovjekova okoliša, zaštiti od buke te drugim propisima koji se odnose na obavljanje određene gospodarske djelatnosti.

TVRTKA JE IME POD KOJIM OBRT POSLUJE

Tvrtka sadrži **naziv obrta, oznaku obrta, ime i prezime obrtnika** i sjedište, a može sadržavati i posebne oznake. Tvrtka se mora istaknuti na ulazu u sjedište obrta i izdvojene pogone u kojima se obavlja obrt ili na mjestu gdje se obrt obavlja ako se radi o obrtima za koje nije potreban prostor. Sjedište obrta je mjesto u kojem se obavlja obrt. Ako se obrt obavlja u više mjesta, sjedište je u jednome od mjesta koje obrtnik odredi. U slučaju prestanka obavljanja obrta u sjedištu, odnosno izdvojenom pogonu, obrtnik je dužan ukloniti istaknuto tvrtku obrta.

Obrtnik mora istaknuti cijenu svojih proizvoda odnosno usluga na način dostupan potrošačima.

Gradsko odnosno općinsko vijeće, po prethodno pribavljenom mišljenju područne obrtničke komore, može za pojedine obrte propisati raspored početka i završetka radnog vremena.

NAUKOVANJE

Zakon o obrtu propisuje i način školovanja za rad u obrtničkim zanimanjima, tj. u vezanim obrtima. Obrazovanje za obrtnička zanimanja sastoji se od općeobrazovnog i strukovnog dijela. Opći dio obrazovanja provodi se u ustanovi za strukovno obrazovanje ili obrazovanje odraslih, dok se strukovni dio provodi naukovanjem **kod obrtnika ili u trgovačkom društvu, ustanovi, zadruzi ili udruzi koja obavlja gospodarsku djelatnost**. Za izvođenje naukovanja potrebno je dobiti licencu koju izdaje Hrvatska obrtnička komora. Obrtnik s naučnicima koje je primio na naukovanje mora sklopiti ugovor o naukovaju. Strukovno obrazovanje završava polaganjem naučničkog ispita pred povjerenstvom koje osnivaju ustanova za obrazovanje i Hrvatska obrtnička komora.

Zakonom se utvrđuju uvjeti za pristupanje majstorskemu ispitu ovisno o preduvjetima; položen naučnički ispit u odgovarajućem zanimanju, stečeno obrazovanje i duljina radnog iskustva.

Radno iskustvo u određenom zanimanju je iskustvo koje osoba stječe unutar radnog odnosa, tijekom stručnog sposobljavanja bez radnog odnosa, radom u svojstvu volontera ili drugim oblikom rada. Radno iskustvo dokazuje se javnim ispravama te odgovarajućim potvrdama, preporukama i izjavama svjedoka o radu na određenim poslovima. Dok se radno iskustvo dokazivalo isključivo radnim stažem upisanim u radnu knjižicu, nije postojala alternativa za dokazivanje radnog iskustva.

Majstorskemu ispitu mogu pristupiti osobe nakon položenog naučničkog ispita i s dvije godine radnog iskustva u zanimanju za koje žele polagati majstorski ispit, osobe sa završenom neodgovarajućom srednjom stručnom spremom ili srednjom školskom spremom i četverogodišnjim radnim iskustvom u zanimanju za koje polažu majstorski ispit, osobe s neodgovarajućom srednjom stručnom spremom i završenim obrazovanjem u majstorskoj školi od godinu dana te osobe koje imaju završenu nižu stručnu spremu u istom strukovnom području i desetogodišnje radno iskustvo u zanimanju za koje polažu majstorski ispit, itd. (čl. 65 i čl. 66 Zakona o obrtu).

Obrtnici i pravne osobe koje u izdvojenom pogonu na područjima određenima Zakonom o područjima posebne državne skrbi, Zakonom o otocima i Zakonom o brdsko-planinskim područjima obavljaju vezane obrte za koje je propisan majstorski ispit moraju imenovati stručnog poslovođu s odgovarajućom srednjom stručnom spremom, koji je u roku dvije godine od upisa izdvojenog pogona u obrtni registar, odnosno od upisa u evidenciju pravnih osoba, dužan položiti majstorski ispit.

Za obavljanje vezanih obrta za koje se traži samo stručna sposobljenost (čl. 64 Zakona o obrtu) polaze se ispit o stručnoj sposobljenosti prema programu koji utvrđuje ministar za obrt, malo i srednje poduzetništvo na prijedlog Hrvatske obrtničke komore. Ispitu o stručnoj sposobljenosti može pristupiti osoba s najmanjom završenom osnovnom školom.

Tablica 2: Majstorska zvanja

1. Alatničar	32. Kuhar
2. Autoelektričar	33. Ljevač
3. Autolakirer	34. Mehaničar poljoprivredne mehanizacije
4. Autolimar	35. Mesar
5. Automehaničar	36. Mlinar
6. Autoserviser	37. Mlječar
7. Bravar	38. Natkonobar
8. Brodski mehaničar	39. Očni optičar
9. Dimnjačar	40. Obućar
10. Elektroinstalater	41. Ortopedski obućar
11. Elektromehaničar	42. Pećar
12. Elektroničar – mehaničar	43. Pediker
13. Fasader	44. Pekar
14. Fotograf	45. Pismoslikar
15. Frizer	46. Plinoinstalater
16. Galanterist	47. Precizni mehaničar
17. Graditelj brodova	48. Puškar
18. Graditelj orgulja	49. Slastičar
19. Glazbalar	50. Soboslikar – ličilac
20. Instalater grijanja i klimatizacije	51. Staklar
21. Kemijski čistač	52. Stolar
22. Klesar	53. Strojobravar
23. Klobučar	54. Tapetar
24. Kotlar	55. Tesar
25. Kovač	56. Tokar
26. Kozmetičar	57. Trgovac
27. Krojač muške odjeće	58. Urar
28. Krojač ženske odjeće	59. Vodoinstalater
29. Limar	60. Vodoinstalater, instalater grijanja i klimatizacije
30. Krovopokrivač	61. Zidar
31. Krznar	62. Zlatar

UREĐENJE ODGOVORNOSTI OBRTNIKA ZA OBVEZE NASTALE U OBAVLJANJU OBRTA

Prema čl. 36 Zakona o obrtu za obveze koje nastaju u obavljanju obrta, obrtnik odgovara cjelokupnom svojom imovinom. Ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv obrtnika ne može se provesti na onim stvarima i pravima na kojima se protiv njega ne bi mogla provesti kad ne bi obavljao gospodarsku djelatnost te na onim stvarima i pravima koja su nužna za obavljanje njegove gospodarske djelatnosti ako mu je ona glavni izvor sredstava za život. Ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv obrtnika ne može se provesti na nekretnini u kojoj ovršenik stanuje u opsegu nužnom za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, osim ako obrtnik nije dobrovoljno potpisao založno pravo na nekretnini.

Prema čl. 135. Ovršnog zakona; alat, strojevi i drugi predmeti koji su ovršeniku obrtniku ili trgovcu pojedincu nužni za obavljanje njegove upisane djelatnosti, te sirovine i pogonsko gorivo za tri mjeseca rada, ne mogu biti predmeti ovrhe.

Razloge za takvo propisivanje valja potražiti u tradiciji obavljanja obrta, jednostavnosti njegova osnivanja i poslovanja te ukupnog značenja obrta za gospodarski razvoj Republike Hrvatske.

HRVATSKA OBRTNIČKA KOMORA

Obrtnik je obveznik komorskog doprinosa koji ne može biti viši od 2 % osnovnog osobnog odbitka iz dohotka koji je propisan Zakonom o porezu na dohodak.

PRIJENOS OBRTA ZA ŽIVOTA OBRTNIKA

Uz mogućnost nasljeđivanja obrta nakon smrti obrtnika, uvodi se institut prijenosa obrta u slučaju ostvarivanja prava na mirovinu, kad se obrt može prenijeti ***na bračnog druga i krvne srodnike u ravnoj lozi***. Kada obrtnik ode u mirovinu, obrt je moguće prenijeti na bračnog druga i krvne srodnike u ravnoj lozi, prilikom čega njegov pravni sljednik preuzima u svoje poslovne knjige cjelokupnu poslovnu aktivnost obrta, uključujući i sve ugovore o radu zaposlenih u obrtu. Odredbom članka 7. stavka 9. Zakona o porezu na dodanu vrijednost propisano je da se kod prijenosa imovine uz naknadu ili bez naknade, ili u obliku uloga u društvo, ukupne imovine ili njezina dijela koji čini gospodarsku cjelinu na drugog poreznog obveznika (primatelja) smatra da nije došlo do isporuke, a taj porezni obveznik smatra se pravnim sljednikom prenositelja.²

Gospodarskom cjelinom u slučaju obrta (Pravilnik o provedbi općeg poreznog zakona, NN 45/2019-895, čl. 17.) smatraju se sve stvari, oprema, zalihe, potraživanja, prava i obveze koje čine kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu obrta te ako je pri otuđenju cijele gospodarske djelatnosti obrta na stjecatelja izvršen prijenos svih stvari, opreme, zalihe, potraživanja, prava i obveza koje čine kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu obrta, smatrati će se da preneseni obrt predstavlja gospodarsku cjelinu.

²Mišljenje SU, Opći porezni zakon – Porezno-dužnički odnos, Broj klase: 410-01/14-01/713, Urudžbeni broj: 513-07-21-01/14-2, Zagreb, 26. 2. 2014., Prijenos obrta prema odredbama članka 37. Zakona o obrtu.

Isto vrijedi i za pogon, ako je izvršen prijenos svih stvari, potraživanja, prava i obveza koje čine kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu pogona tako da pogon može nastaviti samostalno obavljati dotadašnju djelatnost, smatrati će se da pogon predstavlja gospodarsku cjelinu.

RAZLOZI PRESTANKA OBRTA PO SILI ZAKONA

Obrt prestaje po sili zakona:

1. smrću obrtnika ako se ne nastavi vođenje obrta
2. ako naslijednici obrtnika propuste rok i izgube pravo prijenosa obrta
3. ako je obrtnik pravomoćnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora za kazneno djelo povezano s obavljanjem obrta
4. ako obrtnik ne započne obavljati obrt u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice
5. ako je obrtniku izrečena zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca
6. ako obrtnik ne započne s obavljanjem obrta u roku od sedam dana nakon isteka roka privremene obustave obavljanja obrta.

Obrt prestaje i:

1. ako Sud časti Hrvatske obrtničke komore donese odluku o prestanku obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca
2. ako nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost propisana posebnim propisom, oduzme ili ne produži obrtniku povlasticu, odnosno dozvolu
3. ako nadležno tijelo utvrdi da je obrtniku izdana obrtnica na temelju nevjerodstojnih isprava
4. ako nadležna inspekcija utvrdi da je obrtnik obustavio obavljanje obrta bez podnošenja pisanog izvješća o privremenoj obustavi obrta nadležnom upravnom tijelu
5. ako nadležno tijelo utvrdi da obrtnik nema korištenje prostora u slučajevima kada je za obavljanje obrta potreban prostor
6. ovršnošću rješenja nadležnog suda o zaključenju stečajnog postupka
7. ako obrtnik ne ishodi dozvolu za boravak i rad sukladno posebnom propisu.

INSTITUT POMAGANJA ČLANOVA OBITELJSKOG KUĆANSTVA OBRTNIKU

Budući se u obavljanje obrta tradicionalno uključuju članovi obitelji, Zakonom o obrtu (čl. 30.) predviđeno je da obrtniku u obavljanju obrta mogu pomagati članovi obiteljskog kućanstva bez obveze zasnivanja radnog odnosa. Obiteljsko kućanstvo čine bračni drugovi, djeca i drugi srodnici koji zajedno žive, privređuju, odnosno ostvaruju prihode i troše ih zajedno.

Zakon prepoznaje dva vida pomaganja članova obiteljskog kućanstva, a to je pomaganje u prisutnosti obrtnika i pomaganje u njegovoj odsutnosti. Ako se radi o pomaganju u odsutnosti obrtnika, član obiteljskog kućanstva mora uđovoljiti svim traženim uvjetima glede obrazovanja ako se radi o vezanom obrtu, ali i posebnim zdravstvenim uvjetima ako je tako propisano.

1.4. Načelo blagajne

Knjiženja u poslovnim knjigama i evidencijama, a time i utvrđivanje dohotka obavlja se prema načelu blagajne. Primjena načela blagajne podrazumijeva da se primitci i izdatci utvrđuju tek nakon primljenih uplata odnosno obavljenih isplata. Primitci se smatraju ostvarenima kada porezni obveznik za isporučeno dobro ili obavljenu uslugu primi na ime protuvrijednosti novac, drugu stvar ili uslugu kojima može gospodarski raspolagati, odnosno izdatci nastaju prilikom odljeva dobara nakon čega porezni obveznik tim dobrima ne može gospodarski raspolagati.

Zadatak: odredi vijeme nastanka primitka

Obrtnik je u gotovini naplatio robu 15. veljače, a položio je utržak na žiroračun 16. veljače.

Zadatak: odredi vijeme nastanka izdatka

Obrtnik je 12. veljače podigao iznos od 5.000 kn sa ž.r. za nabavu uredskog materijala. Nabavu potrošnog materijala u iznosu od 1.300 kn platio je u gotovini 14. veljače.

Primitci su sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku pritekla u poreznom razdoblju. Smatra se da su dobra, a time i primitci naplaćeni kad porezni obveznik njima može raspolagati.

U izdatke spadaju svi odljevi dobara s novčanom vrijednosti izvršeni radi ostvarivanja ili osiguranja primitaka. Smatra se da je došlo do odljeva dobara, a time i do nastanka izdataka kad porezni obveznik njima više ne može raspolagati. Nastale i dospjele obveze za kupljenu robu i obavljene usluge nisu izdatci. Izdatci nastaju u trenutku plaćanja tih obveza.

Primitci i izdatci od poslovnih događaja utvrđuju se tek nakon primljenih uplata odnosno obavljenih isplata (načelo blagajne). Nastanak ili dospijeće potraživanja od prodane robe ili obavljenih usluga ne smatra se još primitkom. Potraživanja postaju primitkom u trenutku naplate.

Ako porezni obveznik doznačuje sredstva sa svog bankovnog računa, tada izdatak nastaje u trenutku kada organizacija ovlaštena za platni promet obavi primljeni nalog za plaćanje. Izdatcima se također smatraju i predujmovi dani za neisporučenu robu ili neobavljene usluge, osim predujmova danih za nabavu dugotrajne imovine. Jednako tako, primitcima se smatraju primljeni predujmovi za buduću isporuku robe ili usluga.

Ako priljevi odnosno odljevi nisu obavljeni u novcu, već u drugim dobrima, treba ih utvrđivati na način propisan za primitke i izdatke u novcu. **Nenovčani primitci utvrđuju se prema tržišnoj vrijednosti.** Tržišna se vrijednost određuje prema cijeni koja bi se ostvarila pri prodaji u uobičajenom poslovnom prometu, ovisno o svojstvu gospodarstvenog dobra. Pri tome moraju biti uvažene sve okolnosti koje utječu na cijenu. Nenovčani izdatci utvrđuju se prema cijenama nabave ili cijenama koštanja.

Ako se porezni obveznik iz osobnih razloga odrekne potraživanja po osnovi prodane robe ili obavljenih usluga koja bi u poreznom razdoblju u kojem se odrekao potraživanja ili

kasnjim poreznim razdobljima dovela do primitaka, tada se iznos potraživanja utvrđuje kao primitak u godini u kojoj je donesena odluka o odricanju od potraživanja.

Po osnovi potraživanja koja su se pokazala nenaplativima nakon provedenoga sudskog postupka, zbog stečaja ili likvidacije dužnika, ne utvrđuje se primitak.

Prodana roba ili usluga smatra se naplaćenom u trenutku naplate mjenice ili prijenosom mjenice. Ako se plaća kreditnom karticom, primitak nastaje naplatom na žiroračun. Ako se naplata obavlja prijebojem, asignacijom ili cesijom, trenutkom naplate smatra se trenutak kada su se stekli propisani uvjeti (potpisani odgovarajući ugovori ili druge isprave).

Tablica 3: Načelo blagajne

NAPLAĆENI PRIMITCI	PLAĆENI IZDATCI
Kada su primljene uplate na žiroračun kod ovlaštene organizacije za platni promet	Kada organizacija ovlaštena za platni promet izvrši primljeni nalog za plaćanje
Kada je naplaćena ili indosirana mjenica	U trenutku prijenosa ili naplate mjenice
U slučaju naplate kreditnim karticama – naplatom na žiroračun	Plaćanjem sa žiroračuna, ako se plaća kreditnom karticom
U slučaju naplate prijebojem, asignacijom ili cesijom – kada su se stekli propisani uvjeti (potpisani odgovarajući ugovor ili druge isprave)	U slučaju plaćanja prijebojem, asignacijom ili cesijom – kada su se stekli propisani uvjeti (potpisani odgovarajući ugovori ili druge isprave)
Primljeni predujmovi	Dani predujmovi, osim predujmova danih za nabavu dugotrajne imovine

Ako se primitci osim u novcu ostvaruju u drugim dobrima odnosno stvarima i uslugama, treba ih utvrditi prema tržišnim vrijednostima, odnosno prema cijenama koje se ostvaruju u uobičajenom poslovnom prometu.

Primitci ostvareni u inozemstvu (izravno ili neizravno) u stranoj valuti preračunavaju se u kunsku vrijednost prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan primitka.

1.5. Obrtničke djelatnosti

Porezni obveznici koji obavljaju samostalnu djelatnost dužni su upisati se u registar poreznih obveznika poreza na dohodak i utvrđivati dohodak na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija. Obrtom i s obrtom izjednačenim djelatnostima (obrtničkim djelatnostima), u smislu Zakona o porezu na dohodak, smatraju se (čl. 29. Zakona o porezu na dohodak):

1. djelatnosti u smislu kojim se uređuje obavljanje obrta
2. ustup uz naknadu ili konačna prodaja imovinskih prava u okviru obrtničke djelatnosti
3. djelatnosti slobodnog zanimanja. Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. Djelatnostima slobodnih zanimanja³ osobito se smatraju:
  1. samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinara, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i druge slične djelatnosti
  2. samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti
  3. samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti
  4. samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša (iznimno, oni mogu primitke prijavljivati kroz drugi dohodak, čl. 30., st. 2. Zakona o porezu na dohodak).
4. Djelatnost poljoprivrede i šumarstva obuhvaća korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju, odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju. Fizičke osobe su po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak ako su po toj osnovi obveznici poreza na dodanu vrijednost prema posebnom zakonu ili ako po toj osnovi u poreznom razdoblju ostvare ukupni godišnji primitak veći od 80.500,00 kuna). Dakle, poljoprivednici su u tom trenutku dužni utvrđivati dohodak kao razliku između ostvarenih primitaka i izdataka nastalih u poreznom razdoblju na temelju poslovnih knjiga ili plaćati paušalni dohodak.

Jednako tako, obrtničkom djelatnosti smatra se otuđenje (prodaja, zamjena i drugi prijenos) više od tri nekretnine ili više od tri imovinska prava iste vrste u razdoblju od pet godina od dana stjecanja nekretnine ili imovinskog prava. Rješenje o porezu na dohodak na ukupno ostvareni primitak donosi se nakon otuđenja četvrte nekretnine iste vrste ili četvrtog imovinskog prava iste vrste. Istovrsnim nekretninama smatraju se istovrsne nekretnine prema prirodnom obliku i namjeni. Kad je riječ o zemljištima, poljoprivredna su zemljišta jedna vrsta, građevinska druga itd., a kod zgrada jedna su vrsta stambene zgrade (stan, kuća, apartman i sl.), druga poslovne zgrade, treća dijelovi zgrade (garaže, spremišta i dr.). Porez se plaća ako se u pet godina otuđe više od tri stana ili više od tri poljoprivredna zemljišta ili više od tri građevinska zemljišta i dr. primjenom stope od 24 %.

---

³ Slobodna zanimanja ne mogu paušalno plaćati porez na dohodak.

Pojam „obrtničke djelatnosti” treba shvatiti u širem smislu jer to nisu samo one djelatnosti navedene u Zakonu o obrtu nego i sve druge djelatnosti koje imaju navedena obilježja i koje ostvaruje porezni obveznik, bez obzira na to je li nadležno tijelo odobrilo djelatnost ili nije.

Za potrebe utvrđivanja dohotka samostalne obrtničke djelatnosti vode jednostavno knjigovodstvo (prema načelu blagajne) evidentiranjem poslovnih primitaka i poslovnih izdataka samo u jednoj knjizi Obrascu KPI. Ova skupina obveznika može uz zadovoljenje propisanih uvjeta plaćati porez na dohodak i paušalno.

Obrt mogu obavljati zajednički dvije ili više fizičkih osoba. Osobe međusobne odnose u tom slučaju uređuju ugovorom.

2. POSLOVNE KNJIGE I EVIDENCIJE

Porezni obveznici koji obavljaju samostalnu djelatnost dužni su upisati se u registar poreznih obveznika poreza na dohodak i utvrđivati dohodak na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija. Poslovne knjige i evidencije koje vode fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost jesu:

1. Knjiga primitaka i izdataka
2. Evidencija o tražbinama i obvezama
3. Knjiga prometa i
4. Popis dugotrajne imovine.

Ako su porezni obveznici u sustavu PDV-a, moraju voditi i Knjigu ulaznih računa i Knjigu izlaznih računa.

Porezni obveznici nisu obvezni voditi knjigu prometa ako podatke o dnevnom gotovinskom prometu osiguravaju u knjizi primitaka i izdataka, ili u evidencijama propisanima drugim zakonima, te ako se te evidencije vode na mjestu gdje se ostvaruju gotovinski primitci.

Obrtnici koji obavljaju proizvodne i uslužne djelatnosti dužni su voditi posebne evidencije radi utvrđivanja povezanosti primitaka i izdataka. Oni su obvezni u posebnim evidencijama osigurati podatke o nabavi reproduksijskog i potrošnog materijala, kao i podatke o uporabi reproduksijskog i potrošnog materijala. Interni dokumenti o uporabi reproduksijskog i potrošnog materijala moraju sadržavati podatke o količini i vrijednosti utrošenoga reproduksijskog i potrošnog materijala te količinu i vrijednost gotovih proizvoda u koje je ugrađen reproduksijski i potrošni materijal.

Knjige

Poslovne knjige i evidencije, prema čl. 34. st. 2. Zakona, u kojima obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost (obrtničku, djelatnost slobodnih zanimanja, djelatnost poljoprivrede i šumarstva – čl. 29. st. 1., 2. i 3. Zakona) trebaju evidentirati poslovne primitke i izdatke te prema tome i utvrditi dohodak jesu:

1. Knjiga primitaka i izdataka (Obrazac KPI)
2. Popis dugotrajne imovine (Obrazac DI)
3. Evidencija o tražbinama i obvezama (Obrazac TO)
4. Knjiga prometa (Obrazac KPR).

***Obртници и сlobодна занимања, ако су обveznici PDV-a, требају водити:
knjige ulaznih računa - U-RA
knjige izlaznih računa - I-RA.***

Obrtnici su obvezni voditi Evidenciju o tražbinama i obvezama, odnosno o svim ispostavljenim i primljenim negotovinskim računima. Obrtnici – obveznici PDV-a svaki će negotovinski račun u trenutku primitka/izdavanja zabilježiti u Evidenciju o tražbinama i obvezama, a zatim, kada taj račun bude plaćen/naplaćen, unijeti u U-RA-u/I-RA-u kako bi priznali pretporez/obvezu za PDV.

Međutim, obrtnik može odmah sve negotovinske račune kronološkim redom unositi u Knjige U-RA i I-RA. Kod takva načina evidentiranja ulaznih i izlaznih računa obrtnik mora na kraju obračunskog razdoblja osigurati podatke o tome koji su pristigli/izdani računi plaćeni/naplaćeni. U tom slučaju ne postoji obveza vođenja Evidencije o tražbinama i obvezama.

2.1. Vođenje knjiga i knjigovodstvene isprave

Za svaku prodaju odnosno obavljenu uslugu mora se izdati račun. Obveznici poreza na dodanu vrijednost izdaju račune na obrascima čiji su oblik i sadržaj uređeni propisima o porezu na dodanu vrijednost.

Računi koje izdaju obveznici poreza na dohodak, a koji nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, obvezno sadrže najmanje podatke o izdavatelju (naziv radnje, podatke o vlasniku odnosno nositelju zajedničke djelatnosti, a osobito ime i prezime, osobni identifikacijski broj, adresu prebivališta ili uobičajenog boravišta), o poslovnoj jedinici ako je promet obavljen preko poslovne jedinice, zatim nadnevak izdavanja računa, broj računa, naziv robe ili usluge, jediničnu cijenu i ukupni iznos računa, a ispostavljaju se najmanje u dva primjerka – jedan se uručuje kupcu, a drugi služi izdavatelju kao isprava za knjiženje u poslovnim knjigama.

2.1.1. Knjiga primitaka i izdataka

Knjiga primitaka i izdataka (KPI) jest evidencija o dnevnim i ukupnim poslovnim primitcima i izdatcima u poreznom razdoblju. U Knjigu primitaka i izdataka unose se opći podatci o poreznom obvezniku, i to: naziv/ime i prezime, osobni identifikacijski broj građana odnosno osobni identifikacijski broj građana nositelja zajedničke djelatnosti, adresa. U Knjigu primitaka i izdataka unose se podatci o poslovnim primitcima i izdatcima, kako slijedi:

1. redni broj (stupac 1);
2. nadnevak primitaka i/ili izdataka. Nadnevak se upisuje za dane u kojima je ostvaren primitak i/ili izdatak. Ako za neki od stupaca nema podataka, upisuje se crtica (stupac 2);
3. broj temeljnica ili brojevi temeljnica na osnovi kojih su izvršena knjiženja (stupac 3);
4. opis isprava (računi od – do, izvadci žiroračuna, preslike potvrđnica iz naplatnih uređaja, popisi čekova, zapisnici o izuzimanjima i ulaganjima, obračuni i drugo) na temelju kojih su sastavljene temeljnica (stupac 4);
5. iznos primitaka u gotovini i čekovima. Ako se naknadno utvrdi da primljeni ček nije naplativ, obavlja se ispravak (storno) iskazanih primitaka (stupac 5);
6. iznos primitaka preko žiroračuna (stupac 6);

7. iznos primitaka u naravi, uslugama, izuzimanjima i drugih primitaka utvrđenih Zakonom i ovim Pravilnikom (stupac 7);
8. porez na dodanu vrijednost sadržan u primitcima – naplaćenim naknadama te primljenim dobrima i uslugama (stupac 8);
9. ukupni primitci – zbroj iznosa iz stupaca 5, 6 i 7 umanjen za iznos poreza na dodanu vrijednost iz stupca 8 (stupac 9);
10. iznos izdataka u gotovu novcu (stupac 10);
11. iznos izdataka izvršenih preko žiroračuna (stupac 11);
12. iznos ostalih izdataka u naravi, uslugama, ulaganjima i drugih izdataka utvrđenih Zakonom i ovim Pravilnikom (stupac 12);
13. porez na dodanu vrijednost sadržan u izdatcima – plaćenim naknadama i danim dobrima i uslugama (stupac 13);
14. izdatci iz članka 33. stavka 1. točaka 1. i 5. Zakona na koje se plaća porez na dodanu vrijednost (stupac 14);
5. ukupno porezno dopustivi izdatci – zbroj iznosa iz stupaca 10, 11 i 12 umanjen za iznos poreza na dodanu vrijednost sadržan u izdatcima iz stupca 13 i umanjen za izdatke iz članka 33. stavka 1. točaka 1. i 5. Zakona iz stupca 14.

Pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti porezno se ne priznaju sljedeći izdatci (čl. 33. Zakona):

- 50 % izdataka reprezentacije (ugošćenja, darova s utisnutim znakom tvrtke ili proizvoda ili bez njih, izdataka za odmor, sport, rekreaciju i razonodu, izdataka za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i drugih sličnih izdataka), u visini troškova nastalih iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerom;
- 50 % izdataka u svezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika, poslovodnih i drugih zaposlenih osoba ako se po osnovi korištenja tih sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća ili drugi dohodak (izdatak za osiguranje u potpunosti je priznat).

Porezni obveznik dužan je u Knjizi primitaka i izdataka ili drugim evidencijama osigurati podatke o dnevnom gotovinskom prometu.

Iznimno obrtnici obveznici PDV-a mogu u KPI unijeti gotovinski promet u jednom iznosu za cijelo obračunsko razdoblje PDV-a (npr. jednom mjesечно). Ako nisu obveznici PDV-a, gotovinski promet mogu upisivati u jednom iznosu za prethodni mjesec.

U stupce 5, 6 i 7 Knjige primitaka i izdataka unose se podatci o ukupnim primitcima s naplaćenim porezom na dodanu vrijednost, dok se u stupce 10, 11 i 12 unose podatci o ukupnim izdatcima, uključujući i 50 % izdataka za reprezentaciju i 50 % troškova osobnih automobila (osim osiguranja). Porez na dodanu vrijednost na vlastitu potrošnju, a i besplatne isporuke i drugi izdatci, primitci poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost po osnovi naknada, potpora i nagrada, iznad propisanih iznosa, dnevnicu i troškova službenog putovanja poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost, iznad propisanih iznosa (izdatci iz članka 33. stavka 1. točaka 2., 3. i 4. Zakona o porezu na dohodak), ne mogu se iskazivati u Knjizi primitaka i izdataka.

Unos podataka u Knjigu primitaka i izdataka mora se obaviti najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec. Obveznici poreza na dodanu vrijednost obvezni su unos podataka u Knjigu primitaka i izdataka obaviti u roku propisanom za uplatu poreza na dodanu vrijednost.

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

Slika 2: Obrazac KPI

2.1.2. Knjiga prometa

Knjiga prometa (čl. 46. Pravilnika o porezu na dohodak) jest evidencija u koju se na kraju radnog dana, a najkasnije prije početka sljedećega radnog dana, upisuju primitci naplaćeni u gotovu novcu i čekovima odnosno u slučaju paušalnog oporezivanja i primitci naplaćeni bezgotovinskim putem.

Porezni obveznici nisu obvezni voditi Knjigu prometa ako podatke o dnevnom gotovinskom prometu osiguravaju u Knjizi primitaka i izdataka ili u evidencijama propisanima drugim zakonima te ako se te evidencije vode na mjestu gdje se gotovinski primitci ostvaruju.

Porezni obveznici koji obavljaju djelatnost prodaje na malo ili pružaju usluge građanima u više prodajnih mjesta, obvezni su Knjigu prometa voditi za svako prodajno mjesto, radnju ili drugo.

U Knjigu prometa unose se opći podatci o poreznom obvezniku, podatci o poslovnoj jedinici te sljedeći podatci:

1. redni broj (stupac 1)
  2. nadnevak ostvarivanja gotovinskog primitka (stupac 2)
  3. broj temeljnice (stupac 3)
  4. opis isprava o primitcima u gotovini u skladu s odredbama ovoga Pravilnika (stupac 4)
  5. iznos naplaćen u gotovini i/ili čekovima (stupac 5)
  6. iznos naplaćen bezgotovinskim putem (stupac 6) i
  7. ukupno – zbroj iznosa iz stupaca 5 i 6 (stupac 7).

Podatke o primitcima bezgotovinskim putem (rb. 6) popunjava porezni obveznik koji porez na dohodak plaća u paušalnom iznosu.

Knjigu prometa nisu obvezni voditi obveznici poreza na dohodak koji vode evidencije o dnevnom prometu po posebnim zakonima (npr. obveznici fiskalizacije).

Obrazac KPR

KNJIGA PROMETA

¹ Popunjava porezni obveznik koji porez na dohodak od samostalne djelatnosti plaća u paušalnom iznosu u skladu s Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti

Slika 3: Knjiga prometa

2.1.3. Evidencija o tražbinama i obvezama

Porezni obveznici obvezni su voditi Evidenciju o tražbinama i obvezama, odnosno o svim ispostavljenim i primljenim računima, osim onih naplaćenih ili plaćenih. Evidencija o tražbinama i obvezama sadržava najmanje podatke o rednom broju, nazivu kupca odnosno dobavljača, broju i nadnevku izlaznog odnosno ulaznog računa i zaračunanom iznosu, nadnevku plaćanja/naplate te plaćenom odnosno naplaćenom iznosu.

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TO

Slika 4: Evidencija o tražbinama i obvezama

3. EVIDENTIRANJE POSLOVNIH PRIMITAKA U POSLOVNIM KNJIGAMA

Dohodak od samostalnih djelatnosti jest razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju. Primitci i izdatci utvrđuju se primjenom načela blagajne.

Nastanak ili dospijeće potraživanja od prodane robe ili obavljenih usluga ne smatra se još primitkom. Potraživanja postaju primitkom u trenutku naplate. Prodana roba ili usluga smatra se naplaćenom i kada je za naplatu primljen ček. Ako se plaća mjenicom, primitak nastaje naplatom ili prijenosom mjenice. Ako se plaća kreditnom karticom, primitak nastaje naplatom na žiroračun. Ako se naplata obavlja prijebojem, asignacijom ili cesijom, trenutkom naplate smatra se trenutak kada su se stekli propisani uvjeti (potpisani odgovarajući ugovori ili druge isprave).

Poslovnim primicima po osnovi samostalne djelatnosti smatraju se:⁴

1. *sva dobra (novac, stvari, prava, usluge i drugo) što ih porezni obveznik primi obavljanjem samostalne djelatnosti i djelatnosti koja se oporezuje kao samostalna djelatnost*
2. *iznosi državnih pomoći, poticaja i potpora za samostalnu djelatnost, odnosno djelatnost koja se oporezuje kao samostalna djelatnost*
3. *izuzimanja, osim izuzimanja u novcu*
4. *primici od otuđenja ili likvidacije djelatnosti (radnje, obrta ili drugog oblika samostalne djelatnosti)*
5. *iznos otpisanog duga, ako vjerovnik (kreditor) poreznom obvezniku otpiše dugove po osnovi kredita za nabavu stvari i prava koja se unose u popis dugotrajne imovine*
6. *primici ostvareni od prodaje i/ili izuzimanja u slučaju prodaje (otuđenja) ili izuzimanja stvari ili prava koja se vode ili su se trebala voditi u Popisu dugotrajne imovine*
7. *poslovnim primicima smatraju se manjkovi dobara u smislu propisa o porezu na dodanu vrijednost iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske obrtničke komore te pripadajući porezi zaračunati prilikom nabave dobara za koja je utvrđen manjak*
8. *primici od kamata ako su ostvareni od finansijskih transakcija koje čine osnovnu djelatnost poreznog obveznika*
9. *svi drugi primici po osnovi i u svezi obavljanja samostalne djelatnosti.*

Poslovni primici su sva dobra koja su poreznom obvezniku u okviru njegove samostalne djelatnosti pritekla u poreznom razdoblju. Poslovni se primitci

⁴ Zakon o porezu na dohodak NN 115/16, 106/18, 121/19, čl. 31.

evidentiraju u Obrascu KPI u stupcima 5, 6, 7 i ukupni primitci u stupcu 9, ovisno o tome je li riječ o primitcima u gotovini, na žiroračun ili u naravi. Pritom treba uvijek voditi brigu o načelu blagajne jer se poslovnim primitcima smatraju samo naplaćena potraživanja. Smatra se da su dobra, a time primitci, naplaćeni kada porezni obveznik njima može raspolagati.

Sukladno čl. 31. Zakona, čl. 11. i čl. 34. Pravilnika, poslovnim primitcima smatraju se:

- Primitcima se smatraju **i primljeni predujmovi** za isporuku robe i obavljanje usluga na koje se obvezao porezni obveznik, a koje do kraja poreznog razdoblja (kalendarske godine) nije obavio.
- **Pritom treba voditi brigu da se primitci i izdatci koji su nastali u ime i za račun drugoga** (prolazne stavke) ne smatraju dohotkom, pa ih ne treba knjižiti u Obrazac KPI, odnosno ako se knjiže, treba ih evidentirati u stupac 14.
- Jednako tako, **primljeni krediti i zajmovi NISU poslovni primitci** te ih također NE treba knjižiti u Obrazac KPI.

POSLOVNI PRIMITCI

Obavljanjem samostalne djelatnosti porezni obveznik u poslovnim knjigama evidentira poslovne primitke u trenutku naplate potraživanja za prodana dobra i usluge. Osim ovih primitaka u poslovnim knjigama potrebno je evidentirati i primitke po osnovi **izuzimanja** dobara ili usluga iz poduzetničke djelatnosti za privatne potrebe poduzetnika, primitke od primljenih pomoći, poticaja ili potpora, primitke od otuđenja ili likvidacije djelatnosti kao i sve druge primitke po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti.

Primitcima se ne smatraju otpisi potraživanja od nepovezanih osoba, koja su zastarjela i koja u svakom pojedinom poreznom razdoblju ne prelaze 5.000,00 kuna po pojedinom obrtniku ili poduzetniku.

Primitcima se ne smatraju otpisi potraživanja do 200,00 kuna od nepovezanih fizičkih osoba čiji dug nije nastao po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti ako ukupno utvrđena tražbina po pojedinoj osobi na posljednji dan poreznog razdoblja ne prelazi taj iznos.

PRIMITAK OD KAMATA

Primitci od kamata definirani su u čl. 65. Zakona o porezu na dohodak. Zakon detaljno navodi primitke od kamata pri čemu je s aspekta poslovanja obrtnika dovoljno primijetiti da kamate na pozitivno stanje na žiroračunu nisu primitci. Primitcima se smatraju naplaćene zatezne kamate na potraživanja iz poslovnih odnosa (čl. 34. st. 4. Pravilnika o porezu na dohodak).

Primitci po osnovi kamata i kapitalnih dobitaka smatraju se poslovnim primitcima po osnovi samostalne djelatnosti ako su ostvareni od finansijskih transakcija koje čine osnovnu djelatnost poreznog obveznika.

PRIMITCI – SVOTE DRŽAVNIH POMOĆI I POTICAJA

Primitcima se prema čl. 31. Zakona i čl. 34. Pravilnika smatraju i primljene svote državnih pomoći, poticaja i potpora, npr. poticaji pri zapošljavanju, u poljoprivredi državne potpore, potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog elementarnih nepogoda i dr. i

kao takvi evidentiraju se (u Knjizi primitaka i izdataka – obrazac KPI) u trenutku kada su primljeni.

Iznimno, poslovne primitke poreznog razdoblja po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji, uključuje se u poreznu osnovicu u iznosima evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije te dugotrajne imovine u istom poreznom razdoblju.

PRIMITCI NA TEMELJU OPROŠTENOG DUGA OD STRANE VJEROVNIKA

Ako vjerovnik (kreditor) obrtniku oprosti, odnosno otpiše dug na osnovi kredita za nabavu stvari i prava, a koja se unosi u Popis dugotrajne imovine, svota otpisanog duga za obrtnika predstavlja primitak u naravi prema čl. 34. st. 1. t. 2. Pravilnika.

PRIMITCI NA TEMELJU ODRICANJA POTRAŽIVANJA OD KUPCA

Ako se obrtnik iz osobnih razloga odrekne potraživanja od kupaca za prodana dobra ili obavljene usluge koje bi u poreznom razdoblju u kojem se odrekao potraživanja ili kasnije, dovela do primitaka, svota otpisanog potraživanja **postaje primitkom u naravi** u godini u kojoj je obrtnik donio odluku o odricanju od potraživanja sukladno čl. 11. st. 8. Zakona. To naravno ne vrijedi za potraživanje koje se pokazalo nenaplativim nakon provedenoga sudskog postupka.

IZUZIMANJA

Vrijednosti – dobra koje porezni obveznik izuzme iz obrta za svoje potrebe, potrebe svoga kućanstva ili druge potrebe koje nisu u vezi s obavljanjem djelatnosti, smatraju se izuzimanjem. Pritom izuzeta dobra treba knjižiti kao primitak u Obrazac KPI prema usporedivoj tržnoj vrijednosti, odnosno za izuzeta dobra to znači po prodajnoj cijeni. Izuzimanja mogu biti u obliku financijske imovine (novca i drugo), robe, proizvoda, korištenja drugih dobara i usluga, **no izuzimanja kao niti ulaganja u obliku financijske imovine ne utječu na dohodak od samostalne djelatnosti, što znači da se niti ne knjiže u Obrazac KPI**. Izuzimanjima se smatraju i manjkovi, kalo, rastep, kvar i lom iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske obrtničke komore.

MANJKOVI DOBARA U SMISLU PROPISA O PDV-U IZNAD VISINE UTVRĐENE ODLUKOM HRVATSKE OBRTNIČKE KOMORE UVEĆANI ZA PRIPADAJUĆI PDV

Hrvatska obrtnička komora propisala je manjak koji ne podliježe oporezivanju PDV-om i koji se ne knjiži u primitak. Za različite djelatnosti različito je regulirano pitanje kala, rastepa i loma:

- Odluka o dopuštenoj visini kala, rastepa, kvara i loma na proizvodima u trgovini, NN 2004/101
- Odluka o dopuštenoj visini kala, rastepa, kvara i loma u ugostiteljstvu, NN 2004/101.

Pod kalom, rastepom, kvarom i lomom razumijevaju se gubitci na proizvodima koji nastaju kao posljedica prirodnih utjecaja ili kao posljedica radnji neophodnih u poslovanju i pružanju usluga. Svaki prekomjerni manjak zajedno sa svotom PDV-a knjiži

se u primitak – uvećava dohodak sukladno čl. 31. st. 5. Zakona i smatra se izuzimanjem (čl. 36. st. 6. Pravilnika).

Primitcima koje treba knjižiti u Obrazac KPI smatraju se i sljedeći primitci:

- *primitci naplaćeni od osiguravajućih društava na temelju osiguranja stvari, odgovornosti, imovine, života i slučaja ozljede na radu i imovine koje je isplatilo osiguravajuće društvo na ime osiguranja, osiguranja za slučaj ozljede na radu i sl. ako je ugovaratelj i korisnik police osiguranja obrt*
- *primitci od refundacije naknada plaća za bolovanja preko 42 dana za zaposlenike u obrtu (NE i vlasnika obrta) primljeni od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ili Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja na radu*
- *novčana sredstva primljena od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na ime sufinanciranja troškova novozaposlenih radnika na temelju Programa poticaja zapošljavanja i sl.*

Poslovnim primitcima koji se **NE bilježe u Obrazac KPI (iako će neki od njih biti evidentirani kao uplata na izvodu sa žiroračuna) smatraju se:**

- *primljeni krediti i zajmovi (nisu poslovni primitak)*
- *primljene pozajmice vlasnika (uplaćene na žiroračun)*
- *izuzimanja financijske imovine odnosno isplata novca za osobne potrebe vlasnika, tj. za potrebe koje nisu u vezi s obavljanjem djelatnosti*
- *prolazne stavke novac primljen u ime i za račun druge osobe (npr. za biljege, takse i sl.)*
- *nadoknade za vrijeme bolovanja vlasnika obrta primljene od HZZO-a*
- *dospjela, a nenaplaćena potraživanja od kupaca.*

Primjer 1: Evidentiranje izdanih računa i knjiženje poslovnih primitaka

Obrtnik koji nije u sustavu PDV-a u ožujku je zabilježio sljedeće poslovne promjene:

1. Izdan je račun br. 87 za prodanu robu na svotu od 400,00 kn kupcu *Maslina* 15. 3. i račun br. 88 kupcu *Dom* na svotu od 2.500,00 kn.
2. Na izvodu sa žiroračuna br. 41 od 20. 3. vidljive su sljedeće promjene:
  - a) naplaćeni su računi od *Maslina* i *Dom*
  - b) obrtnik je podignuo 2.000,00 kn sa žiroračuna za svoje osobne potrebe
  - c) od Zavoda za zapošljavanje primljena su novčana sredstva na ime poticaja za zapošljavanje za nezaposlenu osobu bez radnog iskustva u zvanju za koje se obrazovala, u svoti od 3.200 kn.
3. Evidentiran je dnevni promet u prodavaonici za mjesec ožujak u svoti od 30.000,00 kn, računi broj od 326 do 714.

Primjer 2:

Obrtnik koji nije u sustavu PDV-a u ožujku je zabilježio sljedeće poslovne promjene:

1. Izdan je račun kupcu *Ino* d. o. o. br. 114 od 10. 3. za usluge na svotu od 3.000,00 kn.
2. Ugovoren je kredit u svoti od 70.000 kn na rok od 5 godina uz kamatnu stopu od 6 %.
3. Kredit je uplaćen na žiroračun obrta u svoti od 70.000 kn (izvod br. 46).
4. Izdan je račun br. 115 od 11. 3. poduzeću *Trgovina* za prijevoz robe na svotu od 600,00 kn.
5. Izdan je račun br. 116 za usluge poduzeću *Mali* d. o. o. od 12. 3. na svotu od 10.000 kn.
6. Izdan je račun za usluge poduzeću *Tin* d. o. o. br. 117 od 13. 3. na svotu od 1.000,00 kn.
7. Primljen je izvod sa ž.r. br. 47 od 20. 3. na kojem su zabilježene sljedeće poslovne promjene:
  - a) naplaćeni su računi od *Ino*, *Mali* i *Tin*
  - b) obrtnik je na ž. r. obrta uplato 10.000,00 kn pozajmice.
8. Evidentiran je dnevni promet u gotovini za ožujak tekuće godine i to računi broj od 101 do 151 na svotu od 20.000 kn (31. 3.).
9. Primljena je refundacija za bolovanje radnice od Zavoda za zdravstveno osiguranje za 12. mjesec prethodne godine na svotu od 400 kn (31. 3., izvod br. 48).
10. Naplaćene su zatezne kamate koje smo zaračunali kupcu zbog kašnjenja u plaćanju u svoti od 110,00 kn (izvod br. 49, datum 31. 3.).
11. Dana 31. 3. dospio je na naplatu račun izdan prema poduzeću *Tin* d. o. o.
12. Na izvodu sa ž. r. br. 50 (31. 3.) banka je uplatila kamate na sredstva na ž. r. u svoti od 10 kn.

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TO

4. EVIDENTIRANJE POSLOVNIH IZDATAKA U POSLOVNIM KNJIGAMA

Poslovni izdatci u vezi s obavljanjem obrtničke djelatnosti evidentiraju se u stupcima 10, 11, 12 i 14 te ukupni izdatci u stupcu 15 Obrasca KPI. Izdatak nastaje u skladu s **načelom blagajne** u trenutku kada je isplata obavljena.

Ako porezni obveznik plaćanje obavlja sa svoga bankovnog računa, tada izdatak nastaje u trenutku kada banka izvrši zadani nalog za prijenos. Pri plaćanju mjenicom izdatak nastaje prijenosom ili isplatom mjenice. Pri plaćanju kreditnom karticom izdatak nastaje plaćanjem kartične obveze sa žiroračuna.

U izdatke spadaju svi odljevi dobara s novčanom vrijednosti izvršeni radi ostvarivanja ili osiguranja primitaka tijekom poreznog razdoblja, a smatra se da je došlo do odljeva dobara, pa time i do nastanka izdatka, kada porezni obveznik njima više ne može raspolagati. *Razlikujemo izdatke koji su porezno priznati od onih koji su nepriznati te odljeve novčanih sredstava koji se ne smatraju izdatcima pa se i ne knjiži u Obrazac KPI.*

Kao poslovni izdatci vezani uz obavljanje djelatnosti mogu se priznati samo oni izdatci o kojima postoje uredne isprave i koji su izravno vezani uz ostvarivanje primitaka. Između izdataka i primitaka mora postojati međuzavisnost, što znači da se učinjeni izdatak treba odraziti na ostvarivanje (povećanje) tekućih ili budućih primitaka. Pri utvrđivanju povezanosti primitaka s izdatcima polazi se od normativa (utroška materijala i energije i sl.) vodeći pri tome računa o načinu rada i posebnosti djelatnosti.

Za utvrđivanje povezanosti primitaka s izdatcima porezni obveznici (proizvodne i uslužne djelatnosti koje nabavljaju reproduksijski i potrošni materijal za obavljanje djelatnosti te ugostitelji koji prodaju hranu, alkoholna i bezalkoholna pića i količine pića i napitaka koje su sami proizveli ili potrošili) u posebnim evidencijama moraju osigurati podatke o nabavi reproduksijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka (naziv dobavljača, broj i datum fakture) i podatke o uporabi reproduksijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka (broj internog dokumenta – specifikacije, radnog naloga i sl.) za knjiženje u poslovne izdatke. Interni dokumenti o uporabi reproduksijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka moraju sadržavati podatke o količini i vrijednosti utrošenoga reproduksijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka te količinu i vrijednost gotovih proizvoda u koje je ugrađen reproduksijski i potrošni materijal.

Promjene u evidenciji nabave i upotrebe reproduksijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka knjiže se najkasnije u roku od mjesec dana od dana nastanka promjene. Porezni obveznik koji svakodnevno upotrebljava reproduksijski i potrošni materijal, pića i napitke može obavljati knjiženje i na temelju specifikacija o mjesečnoj uporabi reproduksijskog i

potrošnog materijala, pića i napitaka te mjesecnoj proizvodnji gotovih proizvoda u koje je ugrađen reproduksijski i potrošni materijal.

Evidencije o nabavi i utrošku materijala ne treba miješati s evidencijama u KPI. Naime, ovdje je riječ o materijalnom knjigovodstvu u kojem je potrebno za svaki artikl voditi posebnu evidenciju o njegovoj nabavi i utrošku. Ako je riječ o primjerice ugostiteljskom obrtu, potrebno je za svaki obrok koji se nalazi na jelovniku posložiti sastavnice tog jela (normativ). Za svaki artikl koji je u sastavnici jela potrebno je napraviti razduženje (najkasnije jednom mjesечно). Količina razduženja ovisi o količini prodaje i količini artikla koji je sadržan u sastavnici. U KPI se evidentiraju plaćeni računi za nabavljeni materijal, pića, napitke itd. u trenutku njihova plaćanja neovisno o njihovu stanju u evidencijama materijalnog knjigovodstva.

U.O. KEKO

--

Lista normativa

normativ: **76 - DASKA 2**
jed.mjere: **KOM**
grupa: **Hrana 25%**

Šifra	Naziv ili opis sirovine	jmj	Količina
63	SIR	Kg	0,1000
102	MASLINE	kg	0,0300

JELSA, 08.05.2018

M.P.

Slika 5: Normativ za hladno predjelo

U.O. KEKO

--

Kartica artikla: SIR za razdoblje od 01.01.2017 do 24.12.2017

Datum	Dokument	Opis knjiženja	Iznos NC	Ulaz	Izlaz	Stanje
20.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,4000	-0,400
21.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,2500	-0,650
22.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,4150	-1,065
23.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,5650	-1,630
24.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,3800	-2,010
25.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,3020	-2,312
26.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,3050	-2,617
27.05.2017	Primka 12 ZAKLJ:25.06.2017 MARUCCI D.O.O / 108 (nc: 0,00)		0,00	18,000	0,0000	15,383
28.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,0600	15,323
30.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,1510	15,172
31.05.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,7150	14,457
01.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,8710	13,586
02.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,3000	13,286
03.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	1,6870	11,599
04.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,4520	11,147
05.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,0010	11,146
06.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,7160	10,430
07.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	2,0330	8,397
08.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,1500	8,247
09.06.2017	Računi na kasi	Prodaja robe (nc: 0,00)	0,00	0,000	0,3520	7,895
10.06.2017	Primka 3	METRO / 009765-20-4 (nc: 0,00)	0,00	5,000	0,0000	12,895

Slika 6: Kartica artikla – sir

Kod samostalnih djelatnosti koje se, sukladno posebnim propisima, moraju obavljati u poslovnom prostoru i s određenom opremom, izdatci u svezi s korištenjem toga prostora i opreme (tekuće održavanje, izdatci za utrošenu energiju i ostale komunalne usluge) čine poslovne izdatke samo na temelju urednih isprava iz kojih proizlazi da se odnose na korišteni poslovni prostor i opremu.

Ako porezni obveznik može samostalne djelatnosti obavljati i obavlja ih **u stambenom prostoru, u poslovne izdatke može uračunati samo izdatke koji su izravno vezani za obavljanje djelatnosti**, a ne i one koji bi nastali neovisno o tome rabi li se stambeni prostor za obavljanje djelatnosti ili ne.

4.1. Poslovni izdatci

Poslovni izdatci knjiže se u obrazac KPI, a izdatcima se smatraju:

izdatci za materijal, robu, proizvode, energiju i usluge po osnovi obavljanja djelatnosti te dani predujmovi.

Poslovni izdatci za materijal, robu, proizvode, energiju i usluge koji služe za stjecanje dohotka priznaju se u visini cijene nabave ili troška proizvodnje. **Izdatci za nabavljenu dugotrajnu imovinu ne utvrđuju se primjenom načela blagajne** u visini plaćenog računa za nabavljenu imovinu, već se priznaju postupno kroz vijek trajanja potrošive dugotrajne imovine kao otpis (amortizacija) u skladu s propisima o porezu na dobit.

Kod nepotrošive dugotrajne imovine (zemljišta) izdatci za nabavu mogu se odbiti tek prilikom njezina otuđenja ili izuzimanja.

Izdatcima se smatraju i predujmovi dani za neisporučenu robu i neobavljene usluge, osim predujmova danih za nabavu dugotrajne imovine.

Poslovnim izdatcima smatraju se proizvodi i roba iz asortimana poreznog obveznika prilagođena za te svrhe s oznakom »nije za prodaju« te drugi reklamni predmeti s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame (čaše, pepeljare, stolnjaci, podmetači, olovke, rokovnici, privjesci i slično) dani za uporabu u prodajnom prostoru kupca, a ako se daju potrošačima, smatraju se izdatkom ako je njihova pojedinačna vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost do 160,00 kuna.

Izdatci osoblja

Porezno priznatim izdatcima smatraju se isplaćene plaće zaposlenima zajedno s pripadajućim porezima i doprinosima. Izdatcima se smatraju i uplaćeni doprinosi za osobno mirovinsko te zdravstveno osiguranje osobe obrtnika u visini propisanoj Zakonom o doprinosima.

Treba naglasiti da je obrtnik dužan mjesečno uplaćivati doprinose za sebe prema člancima 64. do 66. Zakona o doprinosima (NN br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18) iako on sebi fizički ne isplaćuje plaću. Naime, izdatci (izuzimanja) u obliku finansijske imovine (novca) ne evidentiraju se u obrascu KPI i nisu poslovni izdatak, već se smatraju isplatom dohotka.

Osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta sami su obveznici doprinosa te obveznici obračunavanja i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

Obrtnici obračunavaju i uplaćuju sljedeće doprinose:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja)
3. doprinos za zdravstveno osiguranje.

Osnovica na koju se obračunavaju doprinosi propisuje se na početku svake kalendarske godine. Mjesečne osnovice za obračun doprinosa umnožak su iznosa prosječne plaće i koeficijenata, i to:

1. koeficijenta 0,65 za osiguranika po osnovi obrta
2. koeficijenta 1,1 za osiguranika po osnovi slobodnog zanimanja
3. koeficijenta 1,1 za osiguranika po osnovi športaša
4. koeficijenta 0,55 za osiguranika po osnovi poljoprivrede i šumarstva
5. koeficijenta 0,65 za osiguranika po osnovi ostalih samostalnih djelatnosti.

Prosječna mjesečna plaća (bruto) isplaćena po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz 2019. godine iznosi 8.742,00 kn prema objavi Državnog zavoda za statistiku. Umnožak koeficijenta 0,65 i prosječna plaće daje osnovicu za obračun doprinosa za obrtnike u 2020. godini te iznosi 5.682,30 kn.

Tablica 4: Doprinosi po osnovi obavljanja obrta

Osnova obveznog osiguranja	Osnovica	Mirovinsko osiguranje	Zdravstveno osiguranje	Ukupno
Obveznici poreza na dohodak	5.682,30	15 % + 5 %	16,5 %	937,58

Mjesečni iznosi obveza dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Izdatci za obrazovanje i izobrazbu poduzetnika i njegovih radnika

Izdatcima se smatraju i izdatci za obrazovanje i izobrazbu poduzetnika i njegovih radnika. Ova skupina izdataka dodatno umanjuje dohodak od samostalne djelatnosti prilikom godišnje prijave poreza na dohodak na način da umanjuje poreznu osnovicu. To bi značilo da se dohodak od samostalne djelatnosti može dodatno umanjiti za iznos potpore male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta, prema posebnim propisima, te za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu,

prema Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, NN 109/07, 134/07, 152/08, 14/14.

Izdatcima za školovanje i za stručno usavršavanje koji su u svezi s djelatnosti iz čl. 35. st. 1. t. 1 i 2 Pravilnika smatraju se svote naknada:

- za obrazovanje na osnovnim, srednjim, prediplomskim, diplomskim ili integriranim prediplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima, odnosno prediplomskim ili specijalističkim diplomskim stručnim studijima, poslijediplomskim studijima te u postupku za stjecanje doktorata i to plaćeni obrazovnim institucijama u tuzemstvu i inozemstvu, zatim naknade za tečajeve, seminare, specijalizacije, konferencije, kongrese i to u tuzemstvu i inozemstvu plaćene pravnim i fizičkim osobama ovlaštenima odnosno registriranim za obavljanje tih djelatnosti
- izdatci za nabavu knjiga, udžbenika, priručnika, skripata i druge literature u papirnatom ili elektroničkom obliku i/ili
- ako se školovanje i stručno usavršavanje obavlja izvan mesta prebivališta ili ako se obrazovanje i izobrazba obavlja izvan mesta prebivališta ili uobičajenog boravišta radnika, izdatcima za obrazovanje i izobrazbu smatraju se i troškovi prijevoza prigodom upućivanja na obrazovanje ili izobrazbu i povratka s obrazovanja i izobrazbe i to do visine cijene karata sredstvima javnog prijevoza i troškovi smještaja do visine stvarnih izdataka (ne i dnevnice), a u slučajevima seminara i savjetovanja dnevnice do propisanoga neoporezivog iznosa (čl. 7. stavak 2. r. br. 19., 20., 21. i 22. Pravilnika).

Otpisi dugotrajne imovine – amortizacija

Izdatci za dugotrajanu imovinu ne utvrđuju se primjenom načela blagajne, već se ti izdatci raspoređuju kroz vijek trajanja potrošive odnosno istrošive dugotrajne imovine kao otpis (amortizacija) prema propisima o porezu na dobit. Dugotrajanu imovinu obrtnik evidentira u obrascu DI – Popis dugotrajne imovine. Amortizacija dugotrajne imovine obračunava se prema čl. 12. Zakona o porezu na dobit primjenom stopa iz navedenog članka ili uvećanim za 100 %, a u oba slučaja ona se evidentira kao porezno priznati izdatak (u naravi) u obrascu KPI. Nadalje, ako se dobro dugotrajne imovine zbog uništenja više ne može rabiti ili ako se proda, izuzme ili na drugi način otudi, tada se njegova knjigovodstvena vrijednost otpisuje u cijelosti i knjiži kao izdatak.

Izdatci za dugotrajanu imovinu ne utvrđuju se primjenom načela blagajne, već se ti izdatci raspoređuju kroz vijek trajanja potrošive odnosno istrošive dugotrajne imovine kao otpis (amortizacija) u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit (čl. 35. st. 1. t. 3. Pravilnika).

Poslovnim izdatcima po osnovi otpisa ne smatraju se otpisi povećane vrijednosti dugotrajne imovine zbog revalorizacije (čl. 32. st. 10. Zakona). Kod nepotrošive dugotrajne imovine (zemljišta) izdatci za nabavu mogu se odbiti tek prilikom otuđenja ili izuzimanja.

Kod dugotrajne imovine smatra se da je došlo do izdataka u trenutku kad je njezina vrijednost smanjena zbog izvanrednih događaja ako o tome postoje zapisnici mjerodavnih tijela (npr. proglašena prirodna nepogoda, odnosno prirodna nepogoda od koje je štetu utvrdilo mjerodavno tijelo, šteta od ratnih događanja utvrđena od mjerodavnih tijela,

krađa prema zapisniku policije i drugo). Izdatci za popravak oštećenja odbijaju se u trenutku plaćanja (čl. 35. st. 1. t. 3. Pravilnika o porezu na dohodak).

Preostala knjigovodstvena vrijednost u slučaju prodaje ili izuzimanja imovine

U slučaju prodaje (otuđenja) ili izuzimanja stvari ili prava koja se vode ili su se trebala voditi u Popisu dugotrajne imovine, u poslovne primitke ulaze primitci ostvareni od prodaje i/ili izuzimanja, a u poslovne izdatke ulazi preostala knjigovodstvena vrijednost tih stvari ili prava utvrđena na kraju mjeseca otuđenja (čl. 32. st. 2. Zakona i čl. 35. st. 1. t. 5. Pravilnika). Za stvari koje nisu u Popisu DI, knjigovodstvena vrijednost izračunava se na temelju isprava o nabavi, a ako nema isprava, onda procjenom.

Naknade, potpore i nagrade za nositelje obrtničke djelatnosti i djelatnosti slobodnog zanimanja te djelatnosti poljoprivrede i za zaposlenike kod navedenih obveznika

Riječ je o naknadama navedenima u čl. 7. Pravilnika koje poslodavci, obrtnici i s obrtom izjednačene djelatnosti mogu isplaćivati sebi (čl. 35. st. 1. t. 6. Pravilnika) ili svojim zaposlenicima i knjižiti kao izdatak. To su npr. naknade prijevoznih troškova i troškova noćenja na službenom putu u visini stvarnih izdataka, naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka, naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do visine 2,00 kn po prijeđenom kilometru, potpore zbog invalidnosti radnika do 2.500,00 kn godišnje, potpore za slučaj smrti radnika – 7.500,00 kn ili člana uže obitelji radnika do 3.000,00 kn, dar djetetu do 15 godina života u svoti od 600,00 kn, prigodne nagrade do 3.000 kn godišnje (božićnica, regres), dnevnice, terenski dodatak, naknada za odvojeni život, pomorski dodatak, otpremnine radi odlaska u mirovinu, jubilarne nagrade zaposlenicima, nagrade učenicima i studentima za vrijeme praktičnog rada i dr. Neoporezive isplate iz čl. 7. Pravilnika priznaju se na temelju vjerodostojnih isprava (računa, obračuna, odluka, potvrda o cijeni karata i drugog). Pritom se izdatci za službena putovanja iz čl. 13. Pravilnika (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdatci i drugi podatci navedeni na putnom nalogu sukladno čl. 8. st. 1. i 2. Pravilnika.

NAZIV PRAVNE ILI PIŠČKE OSOBNE		ORIGINAL
Menzuri datum		Ukupni iznos za mjeru autotračije učilište podnosiča
NALOG ZA SLUŽBENO PUTOVANJE*		
Ime i prezime osobe koja putuje na radu u druge zemlje ili regionalne politike na radničko mjesto (druga radna lokacija u kojoj je temeljni rad odgovarao čin na službeno putovanje (putovanje u svrhu uvoza i/ili izvoza zbroj putovanja Prethodno trajanje putovanja (u danima) (izvrsnički iznos) (ukupno) Odabranac (u odstavku putnik relaksiran (izvrsnički iznos)		
ZA PRIJEVOZ MOŽE KORISTITI		
Marka i registracijski broj vozilnog automobila u povratku		
Plaćeno iznosilo u utvrđenom zadatku podnijeti u roku od		nakon povratka u put.
<input type="text"/> Paraf izvornice mreže		M.P. <input type="text"/> Paraf izvornice mreže
NALOG ZA SLUŽBENO PUTOVANJE DOBRIER AUTOMOBILS Dobrier Automobili d.o.o. Dobrije putovanje, dobrije vozilo		

Slika 7: Nalog za službeno putovanje

Ako se zaposlenik koristi osobnim automobilom u službene svrhe u mjestu rada i/ili do 30 kilometara od mjesta rada (*locco vožnja*), troškovi korištenja privatnog automobila u službene svrhe priznaju se temeljem evidencije o korištenju privatnog automobila u službene svrhe, čiji je sadržaj propisan u čl. 7. st. 2. t. 34. Pravilnika. Evidencija o *locco* vožnji sadržava: opće podatke o poslodavcu i radniku (naziv, ime i prezime, OIB), marku automobila, registarsku oznaku vozila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat, relaciju i svrhu puta te račune za stvarno nastale troškove vezane uz korištenje automobila (računi za parkiranje i slično).

Isplate stipendija

Neoporeziva svota stipendije učenicima i studentima za redovito školovanje na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima priznaje se u izdatke do visine 1.750,00 kn mjesечно, sukladno čl. 6. st. 1. t. 4. Pravilnika.

Neoporeziva stipendija u iznosu od 4.000,00 kn mjesечно može se isplatiti studentima koji su za dodjelu stipendija izabrani na javnim natječajima, a dodjeljuje se za izvrsna postignuća u znanju i u ocjenama na sveučilištima.

Nagrade učenicima na praktičnom radu i naukovaju

Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja te naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja jesu neoporezivi izdatci u iznosu do maksimalno 1.750,00 kn mjesечно po učeniku.

Propisane su i minimalne naknade koje je obrtnik obvezan isplaćivati učeniku tijekom ostvarivanja praktične nastave i vježbi naukovanja i to: u prvoj godini 10 %, u drugoj godini 20 % te u trećoj godini 25 % prosječne neto plaće ostvarene u prethodnoj godini u gospodarstvu Republike Hrvatske (Pravilnik o minimalnim uvjetima za ugovore o naukovaju, NN 63/2014).

Plaćene kamate po kreditima i zajmovima koji su u vezi s obavljanjem djelatnosti

Poslovnim izdatcima smatraju se, osim plaćenih kamata po zajmovima i kreditima za obavljanje djelatnosti, i jednokratne naknade te drugi izdatci u vezi s odobravanjem kredita (čl. 35. st. 1. t. 8. i 10. Pravilnika). Izdatcima se NE smatraju plaćene zatezne kamate zbog nepravodobno uplaćenih javnih davanja, kao primjerice poreza na dohodak, poreza na dodanu vrijednost, doprinosa za obvezna osiguranja i dr.

Doprinos Hrvatskoj obrtničkoj komori, članarina turističkoj zajednici, spomenička renta

Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg zaposlenika

Porezno priznati izdatak, sukladno čl. 9. st. 1. t. 18. i čl. 32. st. 11. Zakona, jesu uplate premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika. Poslodavac treba dobiti suglasnost radnika, a uplatu treba provesti u korist tuzemnog dobrovoljnog mirovinskog fonda koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje, do visine 500,00 kn za svaki mjesec poreznog razdoblja, odnosno do 6.000,00 kn godišnje. Svote dobrovoljnog mirovinskog osiguranja plaćene iznad 500,00 kn (za svaki mjesec poreznog razdoblja) smatraju se neto plaćom radnika.

4.2. Izdatci koji se porezno ne priznaju

Izdatci koji se porezno ne priznaju jesu skupina izdataka koji u cijelosti ili jednim dijelom ne služe za ostvarivanje dohotka od obrta i slobodnih zanimaњa. Ovi izdatci nisu niti izravno vezani za obavljanje djelatnosti pa se pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti ne odbijaju, a navedeni su u čl. 33. Zakona.

U stupce 5, 6 i 7 Knjige primitaka i izdataka unose se podatci o ukupnim primitcima s naplaćenim porezom na dodanu vrijednost, dok se u stupce 10, 11 i 12 unose podatci o ukupnim izdatcima, uključujući i izdatke iz 33. stavka točaka 1. i 5. Zakona, s plaćenim porezom na dodanu vrijednost. Izdatci iz članka 33. stavka 1. točaka 2., 3. i 4. Zakona ne mogu se iskazivati u Knjizi primitaka i izdataka.

1. 50 % izdataka reprezentacije (50 % izdataka porezno je priznato, 50 % izdataka porezno je nepriznato)

Pod reprezentacijom se, prema čl. 33. st. 1. t. 1. Zakona, smatraju ugošćenja, darovi s utisnutim znakom tvrtke ili proizvoda ili bez njih, izdatci za odmor, sport, rekreaciju i razonodu, izdatci za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i slični izdatci poslovnim partnerima u visini troškova nastalih iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerom.

2. Porez na dodanu vrijednost na vlastitu potrošnju te besplatne isporuke i drugi izdatci (ne evidentiraju se kao izdatci)

Ova skupina izdataka smatra se izuzimanjem jer nisu u vezi s obavljanjem djelatnosti (čl. 36. st. 1. Pravilnika). Izuzimanjima se smatraju sve vrijednosti koje porezni obveznik izuzme iz radnje, obrta ili drugog oblika samostalne djelatnosti za svoje potrebe, potrebe svoga kućanstva ili druge potrebe koje nisu u svezi s obavljanjem djelatnosti. Izuzimanja se smatraju poslovnim primitcima u trenutku kada su izuzeta prema usporedivoj tržišnoj vrijednosti zajedno s PDV-om jer se radi o besplatnim isporukama (čl. 33. st. 1. t. 2. Zakona).

Izuzimanjima se smatraju i manjkovi, kalo, rastep, kvar i lom iznad visine utvrđene aktom nadležne komore.

3. Isplate naknada poduzetnicima koji obavljaju samostalnu djelatnost na osnovi naknada, potpora i nagrada, ako prelaze propisane svote

Riječ je, primjerice, o dnevnicama i troškovima službenog putovanja poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost, iznad propisanih svota. Navedena skupina izdataka u trenutku isplate smatra se oporezivim dohotkom – plaćom ako je riječ o isplati zaposlenicima, odnosno ako se isplaćuje vanjskim suradnicima, tada je riječ o drugom dohotku. Prekomjerne isplate nositeljima obrta ne knjiže se u KPI kao isplata naknade jer se mogu smatrati akontacijom dohotka.

4. 50 % izdataka u vezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima (50 % izdataka porezno je priznato, 50 % izdataka porezno je nepriznato)

Porezno je nepriznato 50 % izdataka u vezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika, poslovodnih i drugih zaposlenih osoba ako se po osnovi korištenja tih sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća (ako je riječ o zaposlenicima) ili drugi dohodak (ako je riječ o obrtniku). Poslovnim izdatcima smatraju se ukupno nastali izdatci za osiguranje osobnih motornih vozila i drugih prijevoznih sredstava.

4.3. Izdatci koji se ne smatraju poslovnim izdatcima

Osim izdataka koji su definirani u čl. 33. Zakona o porezu na dohodak, pojavljuju se i izdatci koji će biti plaćeni preko računa, ali se ne evidentiraju u KPI kao izdatak jer nisu nastali s ciljem ostvarenja primitaka. Najjednostavniji primjer je primjer otplate kredita banchi, rata kredita ne predstavlja poslovni izdatak koji proizlazi iz obavljanja djelatnosti obrta. S druge strane, plaćene kamate u potpunosti se smatraju poslovnim izdatkom, što vrijedi i za situacije kada je riječ o kamatama po kreditu za nabavu osobnog automobila za osobni prijevoz obrtnika. Obrtnik o tim izdatcima treba voditi posebne evidencije.

Primjeri izdataka koji se ne smarta poslovnim izdatcima:

- porez na dodanu vrijednost na vlastitu potrošnju, besplatne isporuke i drugi izdatci
- plaćeni porez na dohodak (mjesečne akontacije i razlika po godišnjoj poreznoj prijavi), porez na dodanu vrijednost (uplate na temelju mjesečnog ili tromjesečnog Obrascu PDV), porez na nasljedstva i darove te drugi osobni porezi
- ulaganja u dugotrajnu imovinu
- dnevnice i troškovi službenog putovanja poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost, iznad propisanih iznosa
- izdatci za novčane kazne i prekršaje, izdatci za troškove sudskog ili upravnog postupka u osobnim predmetima i kamate na zakašnjela plaćanja osobnih izdataka
- primljeni krediti i zajmovi nisu poslovni primitak, a otplate kredita i zajmova nisu poslovni izdatak
- svi ostali izdatci koji se ne mogu jasno odvojiti od osobnih izdataka niti izdatci koji su uzrokovani osobnim potrebama obrtnika ili nisu nastali s namjerom ostvarivanja oporezivih primitaka
- izdatcima se ne smatraju plaćene zatezne kamate zbog nepravodobno uplaćenih javnih davanja (poreza na dohodak, poreza na dodanu vrijednost, doprinosa za obvezna osiguranja i drugo).

U Obrascu KPI navedene izdatke NE treba niti evidentirati jer nisu nastali s namjerom ostvarivanja oporezivih primitaka, neovisno o tome što su možda plaćeni preko žiroračuna obrta.

Primjer 1: Evidentiranje poslovnih izdataka na primjeru obrta koji nije obveznik PDV-a

- 1) Primljen je račun od *Banak* br. 316 od 15. 3. za usluge oglašavanja na svotu od 600 kn + 150 kn PDV-a.
- 2) Primljen je račun od *Kozmetika* br. 220 za potrošni materijal od 15. 3. na svotu od 7.000 kn + 1.750 kn PDV-a.
- 3) Primljen je račun br. 654 za vodu od *Vodovod d. o. o.* na svotu od 400 kn + 52 kn PDV-a od 18. 3.
- 4) Primljen je izvod sa ž. r. br. 56 od 30. 3. na kojem su evidentirane sljedeće isplate:
  - a) plaćena je rata kredita koji smo ranije uzeli u banci u svoti od 2.500 kn
  - b) plaćene su kamate na kredit u svoti od 200 kn
  - c) plaćeni su doprinosi za obrtnika za mjesec ožujak u svoti od 3.200 kn
  - d) zbog kašnjenja u plaćanu doprinosa Porezna uprava obračunala je zateznu kamatu u svoti od 25 kn. Zatezna kamata je plaćena.
  - e) plaćeni su računi dobavljačima *Banak*, *Kozmetika* i *Vodovod*.
- 5) Prodali smo staru rashladnu vitrinu nabavne vrijednosti 8.000 kn obrtniku *Tin* 30. 3. po cijeni od 4.500 kn i izdali račun broj 57.
- 6) Primljen je izvod sa ž. r. br. 57 od 31. 3. prema kojem je naplaćen račun za vitrinu. Preostala neamortizirana vrijednost vitrine iznosi 3.000 kn (zanemarite evidenciju u DI-ju).

Primjer 2: Evidentiranje poslovnih izdataka na primjeru obrta koji nije obveznik PDV-a

1. Nabavljeno je 5 komada stolica za potrebe obrta u svoti od 320 kn po komadu i jedan stol u svoti od 1.000 kn. Primljen je račun br. 8711 s datumom 1. 4. od obrta *Tin* na svotu od 2.600 kn + 650 kn PDV-a.
2. Primljen je račun za usluge čišćenja od obrtnice *Čista* br. 14 od 2. 4. na svotu od 400 kn. Obrtnica nije u sustavu PDV-a.
3. Plaćen je račun za troškove konzumacije jela i pića prilikom sklapanja ugovora s poslovnim partnerima. Primljen je račun restorana *Spiza d. o. o.* br. 8961 od 3. 4. u svoti od 791 kn (700 kn neto svota računa i 91 kn PDV). Račun je plaćen u gotovini.
4. Primljen je račun za el. energiju od *Elektrodalmacije* od 4. 4. rn br. 8974 u svoti od 1.695 kn (1.500 kn + 195 kn PDV-a).
5. Plaćen je u gotovini račun za popravak računala od poduzeća *Laser d. o. o.* na svotu od 500 kn + 125 kn, rn. br. 5547 od 4. 4.
6. Na izvodu br. 121 od 5. 4. evidentirani su sljedeći odljevi sa ž. r.:
  - a) obrtnik je uplatio predujam poreza na dohodak u svoti od 500 kn
  - b) plaćen je račun za el. energiju.

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TOI

Obrazac KPI

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

Primjer 3: Evidentiranje poslovnih izdataka na primjeru obrta koji nije obveznik PDV-a

1. Primljen je račun br. 131 s datumom 1. 4. od *Viki* u svoti od 750 kn (600 kn + 150 kn PDV-a).
2. Primljen je račun br. 132 s datumom 1. 4. od *Trgo* na svotu od 1.000 kn (800 kn + 200 kn PDV-a).
3. Plaćen je račun za troškove konzumacije jela i pića prilikom sklapanja ugovora s poslovnim partnerima. Primljen je račun restorana *Bokun* d. o. o. br. 8547 od 1. 4. u svoti od 1.130 kn (1.000 kn neto svota računa i 130 kn PDV-a). Obrt evidentira troškove reprezentacije u svojim poslovnim knjigama. Račun je plaćen u gotovini.
4. Primljen je račun za el. energiju od *Elektrodalmačije* od 2. 4., rn br. 8974 u svoti od 1.695 kn (1500 kn + 195 kn PDV-a).
5. Primljen je račun od *Računovođe* za pretplatu na svotu od 1.200 kn + 156 kn od 2. 4., rn. br 2546.
6. Primljen je račun za popravak računala od poduzeća *Laser* d. o. o. na svotu od 500 kn + 125 kn PDV-a, rn. br 5547 od 2. 4.
7. Na izvodu br. 121 od 3. 4. evidentirani su sljedeći odljevi sa ž. r.:
  - a) plaćena je pretplata za *Računovođu*
  - b) plaćen je najam poslovnog prostora u svoti od 2.000 kn
  - c) isplaćena je neto plaća radnika u svoti od 5.000 kn
  - d) plaćeni su porezi i doprinosi na plaću u svoti od 2.000 kn
  - e) obrtnik je isplatio sebi dohodak u svoti od 3.000 kn
  - f) plaćeni su doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje obrtnika u svoti od 1.700 kn
  - g) isplaćena je naknada naučniku u svoti od 1.750 kn za 2. mjesec
  - h) isplaćeni su troškovi prijevoza na tekući račun radnika za veljaču u svoti od 200 kn u visini cijene gradskog prijevoza
  - i) isplaćena je uskrsnica radniku u svoti od 500 kn
  - j) sa žiroračuna je podignuto 1.000 kn za potrebe blagajne. Isti dan iz blagajne su isplaćene radniku tri dnevnice za službeni put u svoti od 600 kn na temelju obračunanog putnog naloga.
  - k) plaćena je rata kredita u svoti od 1.700 kn od čega su 200 kn kamate.
8. Dana 5. 4. plaćen je račun za gorivo u gotovini, račun br. 4566 od *Pumpa* d. d. na svotu od 625 kn (osnovica 500 kn + 125 kn PDV-a).
9. Inspektor je primijetio da nemamo istaknutu tvrtku obrta. Na izvodu br. 122 od 6. 4. evidentirana je uplata kazne u svoti od 2.000 kn.

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TO:

Obrazac KPI

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

Primjer 4: Evidentiranje poslovnih primitaka i izdataka na primjeru obrta koji nije obveznik PDV-a

Tijekom 202X. zabilježeni su sljedeći poslovni događaji:

1. Na izvodu sa ž. r. od 1. 4. br. 56 evidentirane su sljedeće transakcije:
  - a) plaćen je predujam poreza na dohodak u svoti od 2.000 kn
  - b) isplaćen je dohodak obrtniku u svoti od 4.000 kn
  - c) isplaćene su plaće radnicima u svoti od 8.000 kn neto i 2.900 kn porezi i doprinosi
  - d) banka je pripisala aktivnu kamatu u svoti od 40 kn
  - e) na temelju ugovora s bankom obrtu je uplaćen kratkoročni kredit za potrebe likvidnosti u svoti od 70.000
  - f) plaćeni su troškovi osiguranja osobnog automobila koji je registriran na ime obrta u svoti od 1.800 kn.
2. Dana 1. 4. primljen je račun od dobavljača *Stil* br. 511 u svoti od 6.000 kn + 1.500 kn PDV-a.
3. Izdan je račun kupcu *Stil* br. 214 od 2. 4. za usluge na svotu od 3.000 kn.
4. Izdan je račun za usluge poduzeću *Mali* br. 215 od 17. 4. na svotu od 8.000 kn.
5. Primljen je izvod sa ž. r. br. 57 od 20. 4. na kojem je evidentirano da je naplaćen račun od poduzeća *Mali*.
6. Primljen je račun br. 772 s danom 21. 4. od *Trgo* na svotu od 1.000 kn +250 kn PDV-a.
7. Primljen je račun za el. energiju od *Elektra* od 21. 4. rn br. 874 u svoti od 4.000 kn + 520 kn PDV-a.
8. Krajem travnja dospjela su oba računa prema poduzeću *Stil*. Dio obveze prema poduzeću *Stil* od 1. 4. zatvoren je kompenzacijom. Sastavljena je izjava o prijeboju na dan 20. 4.
9. Na izvodu br. 58 od 23. 4. evidentirani su sljedeći priljevi i odljevi sa ž. r.:
  - a) plaćen je račun za el. energiju.
10. Evidentiran je dnevni promet u gotovini za travanj tekuće godine i to računi broj od 125 do 8861 na svotu od 20.000 kn.
11. Na kraju godine, 31. 12., proknjižena je amortizacija sredstava koja se vode u popisu dugotrajne imovine u svoti od 6.000 kn (zanemarite evidenciju u DI-ju).

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TO:

Obrazac KPI

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

5. OBRTNICI U SUSTAVU POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Uvjet za ulazak u sustav PDV-a od 1. siječnja 2018. godine jesu ostvarene isporuke u vrijednosti većoj od 300.000,00 kuna (bez poreza na dodanu vrijednost). Od početka 2019. godine moguće je postati obveznikom PDV-a i u tijeku godine. Poreznim obveznikom postaje se u trenutku kada se ostvare isporuke u vrijednosti većoj od praga za upis u registar obveznika PDV-a (300.000,00 kn). Prijavu u registar obveznika PDV-a potrebno je podnijeti do 15-og u mjesecu nakon mjeseca u kojem su stečeni uvjeti za ulazak u sustav PDV-a.

Isporuka – prodaja dugotrajne imovine ne uzima se u obzir prilikom izračuna praga prometa za obvezni ulazak u sustav PDV-a.

Porezni obveznici koji su upisani u registar obveznika PDV-a **na vlastiti zahtjev** moraju ostati u sustavu PDV-a **tri kalendarske godine**.

Za poduzetnike čija je vrijednost isporučenih dobara i usluga, uključujući i porez na dodanu vrijednost, u prethodnoj kalendarskoj godini bila manja od 800.000,00 kuna, obračunska razdoblja PDV-a su od prvog do posljednjeg dana u tromjesečju. Porezni obveznici koji obavljaju transakcije unutar Europske unije ne mogu biti tromjesečni obveznici PDV-a, već isključivo obveznici PDV-a na mjesечnoj razini.

Načelno, porez na dodanu vrijednost obračunan na isporuke dobara i usluga nije prihod poreznog obveznika niti je porez na dodanu vrijednost zaračunan na ulaznim računima (preporez) rashod poreznog obveznika.

Obrtnici mogu obračunavati PDV prema naplaćenim naknadama. U tom slučaju obveza obračuna PDV-a nastaje na dan primitka plaćanja, a pravo na odbitak preporeza u trenutku kada je isporučitelj platio račun za isporučena dobra ili obavljene usluge. Dakle, obrtnik utvrđuje poreznu obvezu ili pravo na povrat PDV-a u obračunskom razdoblju tako da se obračunani PDV u primljenim (naplaćenim) naknadama za izdane račune po isporučenim dobrima i obavljenim uslugama u obračunskom razdoblju umanji za iskazani preporez po plaćenim ulaznim računima za u tom obračunskom razdoblju primljene isporuke dobara i usluga.

Obračun PDV-a po načelu blagajne nije rezerviran samo za obrtnike. Obračun PDV-a prema plaćenim i naplaćenim naknadama omogućen je i za sve porezne obveznike čija vrijednost isporuka dobara i usluga u prethodnoj kalendarskoj godini nije bila veća od 7.500.000,00 kuna bez PDV-a. Porezni obveznik koji primjenjuje postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama u računu mora navesti »**obračun prema naplaćenim naknadama**« (čl. 125. Zakona o PDV-u).

Porezni obveznik koji je obveznik poreza na dohodak, PDV može obračunavati na temelju primljene ili naplaćene naknade za isporučena dobra i obavljene usluge. Navedeno se ne primjenjuje na isporuke dobara unutar Europske unije i na stjecanje dobara unutar Europske unije. Obrtnik ima pravo na odbitak preporeza u trenutku kada je isporučitelju

platio račun za isporučena dobra ili obavljene usluge. Porezni obveznik koji primjenjuje postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama u računu mora navesti »**obračun prema naplaćenim naknadama**« (čl. 125. st. 5. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, NN od 73/13 do 121/19).

Mali porezni obveznik je porezni obveznik koji nije u sustavu PDV-a. Mali porezni obveznik ako prijede prag stjecanja za stjecanje dobara iz države članice (dalje – DČ) ili ako pruža/prima usluge u/iz DČ-a, obvezan je zatražiti od Porezne uprave PDV identifikacijski broj; to ne znači ujedno i ulazak u sustav (registar) PDV-a kao obveznik PDV-a za isporuke u HR.

Obveznik poreza na dohodak koji obračunava PDV za isporučena dobra i obavljene usluge prema primljenim (naplaćenim) naknadama može u obračunskom razdoblju odbiti pretporez samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. *račun za primljena dobra ili obavljene usluge sadrži sve podatke propisane Zakonom o porezu na dodanu vrijednost*
2. *račun i isporuka dobara i usluga primljeni su od drugog obveznika PDV-a*
3. *poduzetniku je isporuka dobara i usluga obavljena u poduzetničke svrhe*
4. *računi za isporučena dobra i usluge su plaćeni*
5. *za primljene isporuke nije isključeno pravo na odbitak pretporeza.*

Besplatno davanje uzoraka kupcima ili potencijalnim kupcima ne smatra se isporukom dobara uz naknadu ako su ta dobra obilježena kao takva i predstavljaju vrstu robe koja je rezultat poslovanja poreznog obveznika ili je povezana s obavljanjem njegove djelatnosti, te ako se daju u razumnim količinama u obliku i pakiranju različitom od oblika i pakiranja tih dobara namijenjenih prodaji.

Isporukama dobara uz naknadu ne smatra se davanje poklona u svrhu promidžbe pojedinačne vrijednosti do 160,00 kuna bez poreza na dodanu vrijednost ako se radi o posebno prilagođenim dobrima s oznakom „nije za prodaju“ ili o reklamnim predmetima s nazivom tvrtke ili proizvoda, kao što su čaše, pepeljare, olovke, stolnjaci, podmetači, privjesci, prospekti, katalozi, vrećice i slični proizvodi.

Ako poduzetnici koji plaćaju PDV prema primljenim (naplaćenim) naknadama izuzimaju dobra ili usluge u nepoduzetničke svrhe, porezna obveza za takve isporuke nastaje istekom obračunskog razdoblja u kojemu su dobra izuzeta ili usluge obavljene. Izuzimanje dobara i usluga poduzetnika u nepoduzetničke svrhe utvrđuje se na temelju računa, obračuna, knjigovodstvenih i drugih vjerodostojnih isprava.

Kod poduzetnika – poreznog obveznika manjkovi dobara za koje se ne tereti odgovorna osoba smatraju se izuzimanjem dobara u nepoduzetničke svrhe i podliježu oporezivanju, osim kala, rasteba, kvara i loma, a najviše do visine utvrđene odlukom Gospodarske i Obrtničke komore i manjkova dobara nastalih djelovanjem više sile. Manjkovima zbog više sile razumijevaju se manjkovi (štete) od elementarnih nepogoda (poplava, požar, potres i dr.), ratnih razaranja i provalnih krađa, do visine utvrđene temeljem **očevidnika nadležnog tijela za procjenu šteta**.

Tehnološki manjak nastao u procesu proizvodnje smatra se porezno priznatim manjkom do visine utvrđene normativima prema vrsti djelatnosti, odnosno do visine utvrđene zakonima o posebnim porezima odnosno trošarinama za proizvode koji podliježu plaćanju tih poreza. Normativi mogu biti utvrđeni od poduzetnika ili strukovne grupacije, a ako ih nema, utvrđuje ih Porezna uprava procjenom na temelju međuvisnosti između prihoda i rashoda (primitaka i izdataka) preko normativa utroška materijala, energije, rada i drugih proizvodnih čimbenika.

Manjak dobara zbog neodgovarajuće kvalitete, proteka roka trajanja, kala, rasteba, loma i kvara iznad visine utvrđene normativima može se priznati ako je pri utvrđivanju činjeničnog stanja prisutan ovlašteni službenik Porezne uprave ili ako porezni obveznik raspolaže odgovarajućom dokumentacijom nadležnih tijela ili institucija o količini i vrsti preuzetih dobara koja su dana na zbrinjavanje ili uništenje.

Računi poduzetnika koji nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost

Poduzetnici koji nisu u sustavu PDV-a ne smiju izdavati račune s posebno iskazanim porezom, već samo iznos naknade, a na računu su obvezni naznačiti da nisu u sustavu poreza na dodanu vrijednost.

Ako poduzetnik koji nije u sustavu PDV-a ipak na računu iskaže porez, obvezan je platiti iskazani iznos poreza.

Obveza izdavanja računa

Zakon o porezu na dohodak propisuje svim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost obvezu izdavanja računa za svaku prodaju odnosno obavljenu uslugu. Sadržaj računa propisan je propisima o dohotku, ali i propisima o PDV-u (naziv izdavatelja, ime kupca, količina i naziv robe, navođenje poreznog broja na računu, svote obračunanog PDV-a razvrstanoga po stopi PDV-a itd.). Osim toga, sadržaj računa propisan je i Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom, a riječ je o dodatnim elementima računa, kao što su vrijeme izdavanja računa, oznaka osobe koja je izdala račun, način plaćanja, jedinstveni identifikator računa (JIR) i zaštitni kod obveznika fiskalizacije (ZKI). Broj računa kod obveznika fiskalizacije iskazuje se u tri dijela: broj računa – oznaka poslovnog prostora – broj naplatnog uređaja.

Obveza izdavanja računa propisana je i odredbom članka 62. Općeg poreznog zakona (NN 115/16, 106/18, 121/19) prema kojoj su svi porezni obveznici dužni izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza. Porezni je obveznik dužan ispostaviti račun za svaku isporuku i obavljenu uslugu u najmanje dva primjerka, od kojih se jedan uručuje kupcu, a drugi služi kao isprava za knjiženje. Račun mora sadržavati podatke o izdavatelju (naziv radnje, podatci o vlasniku), nadnevku izdavanja računa, broju računa, nazivu robe ili usluge, jediničnoj cijeni i ukupnom iznosu računa.

Računi se ispostavljaju najmanje u dva primjerka – jedan se uručuje kupcu, a drugi služi izdavatelju kao isprava za knjiženje u poslovnim knjigama.

Izuzeća od obveze izdavanja računa

Općim poreznim zakonom propisana su izuzeća od obveze izdavanja računa, i to člankom 64. prema kojemu se računi ne moraju izdavati ako se promet ostvaruje od priređivanja lutrijskih igara, igara klađenja, igara u kasinima te na automatima za igre na sreću i zabavu, ako se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica, ako se prodaja obavlja putem automata, ako se vlastiti poljoprivredni proizvodi proizvedeni na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno prodaju krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, ako se prodaja *vlastitih* poljoprivrednih proizvoda obavlja na tržnicama i otvorenim prostorima.

Za obavljene isporuke dobara i usluga u tuzemstvu porezni obveznik mora na računu iskazivati OIB. Za transakcije unutar Europske unije porezni obveznik mora na računu iskazivati PDV identifikacijski broj.

Iznosi na računima iskazuju se u kunama i uz to mogu biti iskazani u bilo kojoj valuti ***pod uvjetom da je iznos PDV-a koji treba platiti iskazan u kunama uz primjenu srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan nastanka obveze.*** Računi se moraju iskazivati u kunama i u slučaju kada se radi o isporukama koje su oslobođene PDV-a.

Porezni obveznik za obavljene isporuke dobara i usluga čiji iznos nije viši od 700,00 kuna može izdati **pojednostavljeni račun** koji mora sadržavati sljedeće podatke:

1. broj računa i datum izdavanja
2. ime i prezime (naziv), adresu, OIB ili PDV identifikacijski broj poreznog obveznika koji je isporučio dobra ili obavio usluge (prodavatelja) te naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavaonice i slično)
3. ime i prezime (naziv), OIB ili PDV identifikacijski broj poreznog obveznika komu su isporučena dobra ili obavljene usluge (kupca)
4. količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga
5. iznos naknade s uključenim PDV-om razvrstane po stopi PDV-a
6. iznos obračunanog PDV-a razvrstanoga po stopi PDV-a
7. kada je izdana isprava ili obavijest koja se smatra računom, uputu na prvotni račun uz pojedinosti koje su izmijenjene.

Pojednostavljeni račun ne smije se izdati za isporuke dobara ili usluga koje porezni obveznik obavi u drugu državu članicu u kojoj se treba platiti PDV, ili stalna poslovna jedinica poreznog obveznika u toj državi članici ne sudjeluje u isporuci, a osoba koja je obvezna platiti PDV je osoba kojoj je dobro bilo isporučeno odnosno usluga obavljena.

5.1. Stope PDV-a

Stope PDV-a koje su trenutačno na snazi propisane su čl. 37. i 38. Zakona o porezu na dodanu vrijednost. Primjenjuju se tri stope PDV-a: 25 %, 5 % i 13 %.

PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 5 % na isporuke sljedećih dobara i usluga:

- a) sve vrste kruha
- b) sve vrste mlijeka (kravlje, ovje, kozje) koje se stavlja u promet pod istim nazivom u tekućem stanju, svježe, pasterizirano, homogenizirano, kondenzirano (osim kiselog mlijeka, jogurta, kefira, čokoladnog mlijeka i drugih mliječnih proizvoda), te hranu za dojenčad koja služi kao potpuna zamjena za majčino mlijeko u skladu s posebnim propisima
- c) knjige stručnog, znanstvenog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog sadržaja, udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje, za osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, osim onih koje u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju te osim onih koje se u cijelosti ili većim dijelom sastoje od videozapisa ili glazbenog sadržaja
- d) lijekove koji imaju odobrenje nadležnog tijela za lijekove i medicinske proizvode
- e) medicinsku opremu, pomagala i druge sprave koje se koriste za ublažavanje liječenja invalidnosti isključivo za osobnu uporabu invalida propisane Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te Pravilnikom o dentalnoj zdravstvenoj zaštiti iz obveznog zdravstvenog osiguranja
- f) znanstvene časopise
- g) kinoulaznice
- h) novine novinskog nakladnika koji ima statut medija, koje izlaze dnevno, osim onih koje u cijelosti ili većim dijelom (više od 50 %) sadrže oglase ili služe oglašavanju te osim onih koje se u cijelosti ili većim dijelom (više od 50 %) sastoje od videozapisa ili glazbenog sadržaja.

PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi **od 13 %** na isporuke sljedećih dobara i usluga:

- a) usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene, uključujući smještaj za vrijeme odmora, iznajmljivanje prostora u kampovima za odmor ili u mjestima određenima za kampiranje te smještaj u plovnim objektima nautičkog turizma
- b) novine i časopise novinskog nakladnika koji ima statut medija te novine i časopise nakladnika za koje ne postoji obveza donošenja statuta medija prema posebnom propisu, osim onih iz stavka 1. točke h) ovoga članka, koji izlaze periodično te osim onih koji u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju (više od 50 %) te osim onih koje se u cijelosti ili većim dijelom sastoje od videozapisa ili glazbenog sadržaja (više od 50 %)
- c) festiva ulja i masti, biljnog i životinjskog podrijetla
- d) dječje sjedalice za automobile, dječje pelene te dječju hranu i prerađenu hranu na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu
- e) isporuku vode, osim vode koja se stavlja na tržište u bocama ili u drugoj ambalaži, u smislu javne vodoopskrbe i javne odvodnje prema posebnom propisu
- f) ulaznice za koncerte
- g) isporuku električne energije do drugog isporučitelja ili krajnjeg korisnika, uključujući naknade vezane uz tu isporuku
- h) javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog sakupljanja otpada prema posebnom propisu
- i) urne i ljesove
- j) sadnice i sjemenje
- k) gnojiva i pesticide te druge agrokemijske proizvode
- l) proizvode koji se pretežito koriste kao hrana za životinje, osim hrane za kućne ljubimce
- m) isporuku živilih životinja: goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, domaće peradi, kunića i zečeva
- n) isporuku svježeg ili rashlađenog mesa i jestivih klaoničkih proizvoda od goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, domaće peradi, kunića i zečeva
- o) isporuku svježih ili rashlađenih kobasicu i sličnih proizvoda od mesa, mesnih klaoničkih proizvoda ili krvi
- p) isporuku žive ribe
- r) isporuku svježe ili rashlađene ribe, mekušaca i ostalih vodenih beskralježnjaka
- s) isporuku svježih ili rashlađenih rakova: jastoga, hlapova, škampa, kozica

- t) isporuku svježeg ili rashlađenog povrća, korijena i gomolja, uključujući mahunasto suho povrće
- u) isporuku svježeg i suhog voća i orašastih plodova
- v) isporuku svježih jaja peradi, u ljusci
- z) usluge i povezana autorska prava pisaca, skladatelja i umjetnika izvođača koji su članovi odgovarajućih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava koje obavljaju tu djelatnost prema posebnim propisima iz područja autorskog i srodnih prava te uz prethodno odobrenje središnjeg državnog tijela nadležnog za intelektualno vlasništvo
- ž) za pripremanje i usluživanje jela i slastica u ugostiteljskom objektu i izvan njega prema posebnom propisu.

Ako se iz naknade u kojoj je sadržan PDV mora izračunati iznos PDV-a, primjenjuje se preračunana porezna stopa na sljedeći način:

$$\text{preračunana stopa PDV-a} = \frac{\text{stopa PDV-a} \times 100}{100 + \text{stopa PDV-a}}$$

Kada se iz naknade u kojoj je sadržan PDV obračunan po stopi 25 % mora izračunati iznos PDV-a, primjenjuje se preračunana stopa PDV-a koja iznosi 20 %.

Kada se iz naknade u kojoj je sadržan PDV obračunan po stopi 13 % mora izračunati iznos PDV-a, primjenjuje se preračunana stopa PDV-a koja iznosi 11,5044 %.

Kada se iz naknade u kojoj je sadržan PDV obračunan po stopi 5 % mora izračunati iznos PDV-a, primjenjuje se preračunana stopa PDV-a koja iznosi 4,7619 %.

**Obrtnici i slobodna zanimanja, ako su obveznici PDV-a, trebaju voditi:
knjige ulaznih računa – U-RA
knjige izlaznih računa - I-RA.**

Obrtnici koji nisu u sustavu PDV-a, umjesto knjiga U-RA i I-RA, obvezni su, sukladno čl. 34. st. 2. Zakona o porezu na dohodak i čl. 47. Pravilnika o porezu na dohodak, voditi Evidenciju o tražbinama i obvezama, odnosno o svim ispostavljenim i primljenim negotovinskim računima. Ovu evidenciju obvezni su voditi obrtnici – obveznici PDV-a, koji knjige U-RA i I-RA vode prema plaćenim odnosno naplaćenim računima. U tom slučaju obrtnici će najprije svaki negotovinski račun u trenutku primjeka/izdavanja zabilježiti u Evidenciji o tražbinama i obvezama, a zatim, kada taj račun bude plaćen/naplaćen, unijeti u Knjigu U-RA/I-RA kako bi priznali pretporez/poreznu obvezu. Međutim, obrtnik može odmah sve negotovinske račune kronološkim redom unositi u knjige U-RA i I-RA s tim da mora na kraju obračunskog razdoblja osigurati podatke o tome koji su od ovih računa plaćeni odnosno naplaćeni. Utom slučaju ne postoji obveza vođenja dodatne Evidencije o tražbinama i obvezama.

5.2. Knjiga izdanih računa

U Knjigu izdanih (izlaznih) računa upisuju se podaci kako slijedi:

1. redni broj (stupac 1)
2. broj računa (stupac 2)
3. datum izdavanja računa (stupac 3)
4. naziv kupca (primatelja dobara ili usluga), ako se radi o poreznom obvezniku – društvu odnosno ime i prezime ako se radi o kupcu – fizičkoj osobi i sjedište/prebivalište ili uobičajeno boravište (stupac 4)
5. PDV identifikacijski broj ili porezni broj ili osobni identifikacijski broj (OIB) kupca. Ovdje se ne unosi podatak za kupce koji imaju sjedište izvan Europske unije, kao ni kod prodaje krajnjim potrošačima (stupac 5).
6. iznos računa – naknade odnosno naknade s PDV-om (stupac 6). Iznos iz ovog stupca razvrstava se u isporuke koje ne podliježu oporezivanju i isporuke koje su oslobođene PDV-a: tuzemni prijenos porezne obveze (stupac 7), isporuke dobara u drugim državama članicama (stupac 8), isporuke dobara unutar EU-a (stupac 9), obavljene usluge unutar EU-a (stupac 10), obavljene isporuke dobara i usluga osobama bez sjedišta u Republici Hrvatskoj (stupac 11), sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici (stupac 12), isporuke novih prijevoznih sredstava (NPS) u EU (stupac 13), isporuke oslobođene PDV-a u tuzemstvu (stupac 14), izvozne isporuke (stupac 15), ostala oslobođenja (stupac 16); isporuke koje se oporezuju po stopi 5 % (stupac 17 i 18); isporuke oporezive po stopi 10 % i 13 % (stupci 19 i 20) i isporuke oporezive po stopi od 25 % (stupci 21 i 22).
7. iznos isporuka koje se odnose na tuzemni prijenos porezne obveze (stupac 7)
8. isporuke dobara u drugim državama članicama (stupac 8)
9. isporuke dobara unutar EU-a (stupac 9)
10. obavljene usluge unutar EU-a (stupac 10)
11. obavljene isporuke dobara i usluga osobama bez sjedišta u Republici Hrvatskoj (stupac 11)
12. sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici (stupac 12)
13. isporuke novih prijevoznih sredstava (NPS) u EU (stupac 13)
14. iznos računa za ostale isporuke u tuzemstvu oslobođene PDV-a bez prava na odbitak pretporeza (stupac 14). Porezni obveznici koji za isporuke oslobođene PDV-a prema članku 78. stavku 3. Zakona ne moraju izdavati i račune u ovaj stupac unose vrijednost tih isporuka u ukupnom iznosu za pojedino razdoblje oporezivanja.
15. iznos računa za izvozne isporuke. Unose se podatci za obavljene isporuke temeljem carinskih deklaracija (stupac 15).
16. ostala oslobođenja (stupac 16)
17. isporuke koje se oporezuju po stopi od 5 % (stupac 17 i 18)
18. oporezive isporuke po stopi od 10 % i 13 % (stupac 19 i 20)
19. oporezive isporuke po stopi od 25 % (stupac 21 i 22).

U Knjigu izdanih računa unose se i (čl. 164. st. 2. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost):

1. podatci o naknadnim ispravcima računa i podatci o isporukama dobara i to:

a) korištenje dobara koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti, za koja je u cijelosti ili djelomično odbijen pretporez

b) obavljanje usluga bez naknade od strane poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti

2. *podatci o dnevnom gotovinskom prometu za koji su izdani računi sukladno Općem poreznom zakonu. U tom se slučaju u stupac 2 unose brojevi računa za gotovinski promet (od _ do _, prema specifikaciji od _ do _ i slično), u stupac 3 datum, u stupac 4 naznaka da se radi o gotovinskim računima kao »gotovinska naplata blagajne br._« i slično, stupac 5 se ne popunjava. U stupac 6 upisuje se ukupan gotovinski promet s PDV-om, a iznos tih računa razvrstan po stopama PDV-a upisuje se u stupce 17, 18, 19, 20, 21 i 22. U ove stupce porezni obveznik može na temelju isprava o dnevnom gotovinskom prometu upisati u jednom iznosu gotovinski promet za cijelo razdoblje oporezivanja.*

3. podatci o gotovinskom prometu bez računa u smislu Općeg poreznog zakona.

U Knjigu izdanih (izlaznih) računa upisuju se i računi za primljene predujmove.

Ako su u izdanom računu sadržane i prolazne stavke koje ne čine sastavni dio naknade za obavljenu isporuku odnosno poreznu osnovicu, tada se taj dio računa ne iskazuje u stupcu 6. Porezni obveznik za iznose prolaznih stavki sadržanih u izdanom računu može u Knjizi izdanih (izlaznih) računa dodati nove stupce u kojima će ih evidentirati.

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNOST
PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI)

(PDV ID. BR. / OIB)

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

Slika 8: Knjiga izdanih računa

5.3. Knjiga primljenih računa

U Knjigu primljenih (ulaznih) računa upisuju se podatci kako slijedi:

1. redni broj (stupac 1)
  2. broj računa (stupac 2)
  3. datum računa (stupac 3)
  4. naziv – ime i prezime dobavljača odnosno isporučitelja dobara ili usluga i sjedište odnosno prebivalište ili uobičajeno boravište (stupac 4)
  5. PDV identifikacijski broj ili porezni broj ili osobni identifikacijski broj dobavljača odnosno isporučitelja (stupac 5)
  6. porezna osnovica 5 % (stupac 6)
  7. porezna osnovica 13 % (stupac 7). Tu se upisuje i porezna osnovica za račune koji su oporezivani po stopi 10 %.
  8. porezna osnovica 25 % (stupac 8). Tu se upisuje i porezna osnovica za račune koji su oporezivani po stopama 22 % i 23 %.
  9. u stupac 9 iznos računa (naknade s PDV-om), a iskazani PDV dalje se razvrstava kao pretporez u stupce 11, 12, 13, 14, 15 i 16
  10. pretporez po stopi 5 % koji se može odbiti (stupac 11) i pretporez koji se ne može odbiti (stupac 12)
  11. pretporez po stopi 13 % koji se može odbiti (stupac 13) i pretporez koji se ne može odbiti (stupac 14). Tu se upisuje i pretporez po računima za isporuke koje su bile oporezive po stopi 10 %.

12. pretporez po stopi 25 % koji se može odbiti (stupac 15) i pretporez koji se ne može odbiti (stupac 16). Tu se upisuje pretporez za račune koji su oporezivani po stopama 22 % i 23 %.

U Knjigu primljenih računa upisuju se i računi za plaćene predujmove.

Ako su u primljenom računu sadržane i prolazne stavke koje ne čine sastavni dio naknade za obavljenu isporuku odnosno poreznu osnovicu, tada se taj dio računa ne iskazuje u stupcima 6, 7, 8, 9 i 10. Porezni obveznik za iznose prolaznih stavki sadržanih u ulaznom računu može u Knjizi primljenih (ulaznih) računa dodati nove stupce u kojima će ih evidentirati.

Knjige izdanih i primljenih računa zaključuju se za svaku kalendarsku godinu odnosno i pri prestanku poslovanja.

Tijekom godine, za svako obračunsko razdoblje, iznosi upisani u knjige ulaznih i izlaznih računa zbrajaju se i koriste za popunjavanje prijave PDV-a.

U-RA i I-RA mogu se prilagođavati automatskoj obradi podataka s tim da se moraju osigurati najmanje propisani podatci.

Obrazac U-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNOSTI
PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI)

(PDV ID. BR./OIB)

KNJIGA PRIMLJENIH (ULAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA ILIPAMA -

Slika 9: Knjiga primljenih računa

5.4. Ograničenje prava na odbitak pretporeza

U određenim situacijama iznos PDV-a na primljenom i plaćenom računu nije moguće dijelom ili u potpunosti iskazati kao pretporez (Zakon o PDV-u, čl. 61). Porezni obveznik ne može odbiti pretporez za nabavu dobara i usluga za potrebe reprezentacije, pri čemu se reprezentacijom smatraju izdatci za ugošćivanje poslovnih partnera, darivanje poslovnih partnera, plaćanje poslovnim partnerima izdataka za odmor, sport i razonodu, izdataka za najam automobila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i slično.

Porezni obveznik ne može odbiti 50 % pretporeza obračunanog za nabavu ili najam osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz uključujući nabavu svih dobara i usluga u vezi s tim dobrima. Osobnim automobilima smatraju se motorna vozila namijenjena za prijevoz osoba koja, osim sjedala za vozača, imaju najviše osam sjedala.⁵

Pretporez se može u potpunosti priznati ako se radi o osobnim automobilima koji se koriste za obuku vozača, testiranje vozila, servisnu službu, djelatnost prijevoza putnika i dobara, prijevoza umrlih, iznajmljivanja ili se nabavljaju za daljnju prodaju te o motornim vozilima kategorije N1 koja su razvrstana u tarifnu oznaku 8703 Carinske tarife i nisu predmet oporezivanja prema posebnom propisu o posebnom porezu na motorna vozila.

Primjer 1: Evidentiranje primitaka na primjeru obrta koji je obveznik PDV-a

1. Izdan je račun dobavljaču *Zagy* br. 114 od 10. 3. za usluge na svotu od 3.000 kn (vrijednost isporuke 2.400,00 kn + 600,00 kn PDV-a).
2. Izdan je račun br. 115 od 11. 3. poduzeću *Trgovina* za prijevoz robe u iznosu od 600 kn + 150 kn PDV-a.
3. Izdan je račun za usluge poduzeću *Mali* br. 116 od 12. 3. na svotu od 10.000 kn + 2.500 kn PDV-a.
4. Izdan je račun za usluge poduzeću *Tin* br. 117 od 13. 3. na svotu od 1.000 kn + 250 kn PDV-a.
5. Primljen je izvod sa ž. r. br. 50 od 20. 3. na kojem je evidentirano da su naplaćeni računi pod 1, 2 i 3.
6. Na dan 31. ožujka provedena je inventura i ustanovljen je manjak u iznosu od 15 kg naranača. Manjak od 5 kg naranača odnosi se na dopušteni kalo, rasip, kvar i lom, a 10 kg naranača predstavlja prekomjerni manjak. Manjak se ne tereti na odgovornu osobu, nego se evidentira kao izuzimanje obrtnika. Za potrebe obračuna PDV-a za prekomjerni manjak ispostavlja se račun br. 134.
 $10 \text{ kg naranača} \times 3,00 \text{ kn} = 30,00 \text{ kn} + 3,9 \text{ kn PDV-a, ukupno s PDV-om } 33,90 \text{ kn.}$
7. Evidentiran je dnevni promet u gotovini za ožujak tekuće godine i to računi broj od 101 do 1501 u ukupnoj svoti od 20.000 kn + 5.000 kn PDV-a.
8. Primljena je refundacija za bolovanje radnice za 12. mjesec prethodne godine u svoti od 400 kn, izvod sa ž. r. br. 51 od 31. 3.
9. Na dan 31. 3. dospio je račun prema poduzeću *Tin* d. o. o.

---

⁵ Izmjenom Zakona o PDV-u, NN 168/18, uklonjena je odredba: nije dopušten odbitak pretporeza za nabavu prijevoznih sredstava koji se odnosi na iznos iznad 400.000,00 kuna nabavne vrijednosti po jednom sredstvu.

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TO:

Obrazac I-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNCG
PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI)

(PDV ID. BR. / OIB)

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

Primjer 2: Evidentiranje izdataka na primjeru obrta koji je obveznik PDV-a

1. Primljen je račun br. 131 od 1. 4. od *Viki* u svoti od 750 kn (600 kn + 150 kn PDV-a).
  2. Primljen je račun br. 132 od 1. 4. od *Trgo* na svotu od 1.000 kn (800 kn + 200 kn PDV-a).
  3. Plaćen je račun za troškove konzumacije jela i pića prilikom sklapanja ugovora s poslovnim partnerima. Primljen je račun restorana *Bokun* br. 8547 od 1. 4. u svoti od 1.130 kn (1.000 kn neto svota računa i 1.130 kn PDV). Evidentirani su troškovi reprezentacije u poslovnim knjigama. Račun je plaćen u gotovini.
  4. Primljen je račun za el. energiju od *Elektro dalmacije* od 2. 4. rn. br. 8974 u svoti od 1.695 kn (1.500 kn + 195 kn PDV-a).
  5. Primljen je račun za pretplatu na časopis *Novi porezi* u svoti od 1.200 kn + 156 kn PDV-a od 2. 4., rn. br. 2546.
  6. Primljen je račun za popravak računala od poduzeća *Laser* na svotu od 500 kn + 125 kn PDV-a, rn. br. 5547 od 2. 4.
  7. Na izvodu sa ž. r. br. 121 od 3. 4. evidentirani su sljedeći odljevi:
    - a) plaćeni su računi prema *Novi porezi*, *Viki* i *Trgo*
    - b) plaćen je zakup poslovnog prostora u svoti od 2.000 kn
    - c) isplaćena je neto plaća radniku u svoti od 5.000 kn
    - d) plaćeni su porezi i doprinosi na plaću u svoti od 2.000 kn
    - e) obrtnik je isplatio sebi dohodak u svoti od 3.000 kn
    - f) plaćeni su doprinosi za obrtnika u svoti od 1.900 kn
    - g) plaćena je mjesecna obveza za PDV u svoti od 12.000 kn
  8. Dana 5. 4. plaćen je račun za gorivo u gotovini, primljen je račun br. 4566 od *Pumpa d. o. o.* u svoti od 625 kn (500 kn + 125 kn PDV-a).

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TOI

Obrazac U-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNOSTI
PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI)

(PDV ID. BR./OIB)

KNJIGA PRIMLJENIH (ULAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

Primjer 3a: Evidentiranje primitaka i izdataka na primjeru obrta koji je obveznik PDV-a

Tijekom godine zabilježeni su sljedeći poslovni događaji:

1. Primljen je račun od obrta *Tin* u svoti od 3.100 kn + 775 kn PDV-a, rn. br. 8711 od 1. 4.
  2. Izdan je račun kupcu *Mot* br. 214 od 7. 4. za usluge na svotu od 35.000 kn + 8.750 kn PDV-a.
  3. Izdan je račun za usluge poduzeću *Mali* br. 215 od 7. 4. na svotu od 90.000 kn + 22.500 kn PDV-a.
  4. Prodana je roba i ispostavljen je račun poduzeću *Stil* br. 216 od 8. 4. na svotu od 1.000 kn +250 kn PDV-a.
  5. Primljen je račun za vodu od poduzeća *Vodovod* d. o. o. br. 847 od 8. 4. na svotu od 2.000 kn + 260 kn PDV-a.
  6. Primljen je izvod sa ž. r. br. 97 od 20. 4. na kojem je evidentirano da su naplaćeni računi od *Mali* i *Mot*.
  7. Primljen je račun za el. energiju od poduzeća *Elektra* od 21. 4., rn. br. 874, u svoti od 8.000 kn + 1.040 kn PDV-a.
  8. Primljen je račun od *Novi porezi* za pretplatu na časopis u tekućoj godini na svotu od 1.200 kn +156 kn PDV-a, rn. br. 658 od 20. 4.
  9. Na izvodu br. 98 od 30. 4. evidentirani su sljedeći priljevi i odljevi sa ž. r.:
    - a) plaćen je predujam poreza na dohodak za travanj u svoti od 550 kn
    - b) plaćen je račun *Tin*
    - c) plaćeni su računi za el. energiju i vodu
    - d) plaćen je račun za *Novi porezi*.
  10. Evidentiran je dnevni promet u gotovini za travanj tekuće godine i to računi broj od 255 do 5661 na svotu od 160.000 kn + 40.000 kn PDV-a.
  11. Obračunana je obveza za PDV _____ (*navesti iznos*).

12. Stigao je izvod sa ž. r. br. 99 od 1. 5. na kojem je evidentirano da je plaćena obveza za PDV.

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TOI

Obrazac U-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNA

KNJIGA PRIMLJENIH (ULAZNIH RAČUNA)

IZNOS UKUNAMA LIJAMA

Obrazac I-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNOST
PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI)

(PDV ID. BR. / OIB)

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

Obrazac KPI

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

Primjer 3b:

Unesite poslovne promjene iz zadatka 3a) u URA-u i IRA-u kronološki, a da pritom ne unosite evidencije u ETO.

Obrazac U-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNOSTI
PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI)

(PDV ID. BR./OIB)

KNJIGA PRIMLJENIH (ULAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

Obrazac I-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNOSTI
PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI)

(PDV ID. BR. / OIB)

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

5.5. Odstupanja od načela blagajne prilikom iskazivanja obveze za PDV

Obračun PDV-a prema postupku oporezivanja prema naplaćenim naknadama ne primjenjuje se (čl. 125.j. Zakona o PDV-u):

- pri isporuci dobara unutar EU-a i stjecanju dobara unutar EU-a
  - na usluge na koje se plaća PDV prema sjedištu poreznog obveznika i na isporuke dobara za koje je primatelj obvezan platiti PDV
  - na građevinske usluge
  - na izvoz dobara.

Pri stjecanju dobara i usluga iz drugih država članica EU-a obrtnici ne mogu primijeniti načelo blagajne. Neovisno o tome je li račun inozemnom dobavljaču plaćen ili ne, potrebno je iskazati obvezu za PDV i pretporez u istom obračunskom razdoblju. To znači da nema odljeva novčanih sredstava. U tu svrhu potrebno je voditi posebnu evidenciju za stjecanje dobara iz EU-a ili odvojene knjige URA i IRA za stjecanje dobara iz EU-a. Osim toga, potrebno je prijaviti poreznu obvezu koja nastaje pri uvozu na obrascu *Prijava stjecanja dobara i usluga iz drugih država članica EU-a – PDV-S*.

Grædevinske usluge

Porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a obvezan je platiti PDV kada mu se obave građevinske usluge kojima se smatraju usluge u vezi s izgradnjom, održavanjem, rekonstrukcijom ili uklanjanjem građevina, uključujući usluge popravka i čišćenja. Isto se odnosi i na ustupanje osoblja ako ustupano osoblje obavlja građevinske usluge.

Izuzimanja

Porezna obveza nastaje na kraju razdoblja u kojemu su dobra koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika izuzeta ili usluge obavljene bez naknade za privatne potrebe obrtnika ili njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti.

Uvoz dobara – prag stjecanja 77.000 kn

Oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a pri uvozu dobara nastaje u trenutku uvoza dobara i to ako je prethodno zadovoljen uvjet da je ukupna vrijednost stjecanja dobara unutar Europske unije tijekom tekuće kalendarske godine veća od 77.000,00 kuna (prag stjecanja). Po svom izboru obrtnik se može odreći praga stjecanja. Obrtnik koji nije prešao prag stjecanja ne treba se registrirati za potrebe PDV-a, a primit će račun inozemnog dobavljača zajedno s PDV-om.

Uvoz usluga – NE primjenjuje se prag stjecanja

Svaki porezni obveznik, uključujući i malog poreznog obveznika kojemu usluge obavlja porezni obveznik koji ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u drugoj državi članici, obvezan je podnijeti zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a radi dodjeljivanja PDV identifikacijskog broja. **Primatelj usluge obvezan je platiti PDV.**

Obvezu plaćanja PDV-a prilikom uvoza dobara i usluga ne treba izjednačavati s ulaskom u sustav PDV-a. U ovim situacijama porezni obveznik mora obračunati i platiti PDV – prilikom uvoza usluga ili ako je prešao prag stjecanja za dobra, ali ne mora postati obveznikom PDV-a i mjesечно predavati PDV obrazac. Ako obrtnik nije u sustavu PDV-a, plaćeni porez bit će evidentiran kao odljev preko žiroračuna, pri čemu treba voditi računa o tome da se plaćeni PDV ne može evidentirati kao izdatak u KPI-ju.

Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a radi dodjeljivanja PDV identifikacijskog broja ne podnosi se ako usluge obavlja porezni obveznik koji ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u trećoj zemlji.

Primjer 1: Izdani računi

- 1) Obrtnik je 4. 3. isporučio robu poduzeću *Firma*, rn. br. 225 u svoti od 12.500 kn (10.000 kn + 2.500 kn PDV-a).
- 2) Obrtnik je 6. 3. ispostavio rn. br. 256 obrtu *Bero* na svotu od 1.250 kn (1.000 kn + 250 kn PDV-a).
- 3) Obrtnik je 5. 3. primio predujam na žiroračun (izvod br. 86) u svoti od 5.000 kn za isporuku dobara koja će se obaviti u srpnju. Obrtnik je za tu namjenu ispostavio račun br. 257 za predujam društву *Cima* u svoti od 5.000 kn (4.000 kn + 1.000 kn PDV-a).
- 4) Obrtnik je isporučio robu u Sloveniju kupcu *Primož* 6. 3. i ispostavio račun br. 258 u svoti od 500 eura (tečaj 7,5 – 3.750 kn). *Primož* ima važeći PDV identifikacijski broj.
- 5) Obrtnik je obavio uslugu prijevoza iz Rima u Bohinj poduzetniku iz Slovenije te je 10. 3. ispostavio račun br. 259 poduzetniku *Triglav* u svoti od 1.000 eura (tečaj 7,5 – 7.500 kn).

- 6) Račun od poduzeća *Firma*, obrta *Bero i kupca Primoža* naplaćeni su 15. 3. (izvod br. 87).
- 7) Obrtnik je isporučio građevinsku uslugu poduzetniku *Dom* u Hrvatskoj te izdao 1. obračunsku situaciju (račun) od 16. 3. na svotu od 8.000 kn. Kako je riječ o graditeljskoj usluzi, obrtnik nije obvezan zaračunati PDV, a na računu je obvezan naznačiti »prijenos porezne obveze«.
- 8) *Dom* je podmirio prvu obračunsku situaciju, izvod br. 88 od 18. 3.
- 9) Obrtnik je isporučio dobra koja su otpremljena u BiH (treća zemlja) te je 18. 3. izdao račun br. 260 u svoti od 2.000 eura (tečaj 7,5 = 15.000 kn) poreznom obvezniku *Neum*. Izvoz u zemlje koje nisu članice EU-a (treće zemlje) oslobođen je PDV-a na temelju čl. 45. st. 1. t. 1. Zakona o PDV-u.
- 10) Obrtnik je naplatio račun od *Neum*, izvod br. 89 od 20. 3.
- 11) Godišnjim popisom u prodavaonici obuće utvrđen je manjak u iznosu 13.400 kn. Dopuštena visina kala, rastepa, kvara i loma za obuću iznosi 1,8 %. Primjenom navedene stope na vrijednost ukupne prodaje od 612.500 kn, dopušteni kalo, rastep, kvar i lom iznosi 11.025 kuna ($612.500,00 \times 1,8\%$). Ukalkulirana marža na nabavnu vrijednost iznosi 45 %.

Tablica 5: Utvrđivanje oporezivog manjka

Redni broj	Opis	Iznos		
		Ukupno	Osnovica	PDV
1.	Ukupno utvrđeni manjak	13.400,00	10.720,00	2.680,00
2.	Dopušteni kalo, rastep, kvar i lom	11.025,00	8.820,00	2.205,00
3.	Oporezivi manjak			

Tablica 6: Utvrđivanje nabavne vrijednosti

Redni broj	Opis	Iznos
1.	Oporezivi manjak	
2.	Ukalkulirana marža u oporezivom manjku	
3.	Cijena nove nabave oporezivog	
4.	PDV na oporezivi manjak	

Kako se za utvrđeni manjak ne tereti odgovorna osoba – radnik, već se manjak smatra izuzimanjem obrtnika, vrijednost izuzimanja s porezom na dodanu vrijednost (koja se upisuje u stupac 7 Knjige primitaka i izdataka) utvrđuje se tako da se iznosu oporezivog manjka iskazanoga po procijenjenoj prodajnoj cijeni (bez poreza na dodanu vrijednost) dodaje porez na dodanu vrijednost obračunan na cijenu nove nabave.

Primjer 2: Ulagni računi (obrtnik je prešao prag stjecanja)

1. Obrtnik je nabavio robu od poduzeća *Eko*, primljen je račun br. 8697 od 7. 3. u svoti od 25.000 kn (20.000 kn + 5.000 kn PDV-a).
2. Obrtnik uvozi robu iz BiH (uvoz iz treće zemlje). Primljen je račun od poduzetnika *Dugme* s datumom 12. 3., rn. br. 145 u svoti od 3.000 eura (22.500 kn – tečaj 7,5). Pri uvozu je obračunan i plaćen PDV po stopi od 25 % = 5.625 kn prema čl. 11. st. 1. Zakona o PDV-u.
3. Plaćeni su računi prema *Eko* i *Dugme*, izvod br. 63 od 15. 3. Obrtnik je nabavio dobra iz Mađarske od poduzetnika *Bajkal*, rn. br. 451 od 17. 3. u svoti od 10.000 eura (75.000 kn – tečaj 7,5). Obračunan je PDV na uvoz dobara unutar EU-a u svoti od 18.750 kn.
5. Plaćen je račun prema *Bajkal* 18. 3., izvod br. 64.
6. Obrtnik se koristio uslugom savjetovanja od poduzetnika *Piran* iz Slovenije, primljen je račun od 22. 3. br. 5879 na svotu od 3.000 eura (tečaj 7,5 – 22.500 kn). Obrtnik je na zaprimljenu uslugu obračunao PDV, $22.500 \times 25\% = 5.625$ kn PDV-a.

(PDV ID, BR. / OB)

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

RED. BR.Č.	RAČUN			(PDV ID BR./ OB)	NE PODLIJEŽE OPOREZIVANJU I OSLOBOEDNO PDV-A												OPOREZIVO																			
	BR.Č.	DATUM	NAZIV - IME I PREZIMI I PRIMJENJEN PRETHVALIST ILI UCHODAČNO DOBAVIŠTE		PREDMET DOBARA			POGOZNI KONTROLE			DOBARA U TROJAM			IZDAVANA ČLASCAMA			ISPOREKE			DOBARA U DOLJNOSTI			ISPLATI DOLJACI			I. PONTAZASNE DOBARA U TROJAM KOMADIMA IZ STUPCIJA U BE DOLJACI		II. PONTAZASNE DOBARA U DOLJNOSTI ISPOREKE I. IZVOD II. IZVOD III. IZVOD IV. IZVOD V. IZVOD VI. IZVOD VII. IZVOD VIII. IZVOD IX. IZVOD X. IZVOD XI. IZVOD XII. IZVOD XIII. IZVOD XIV. IZVOD XV. IZVOD XVI. IZVOD XVII. IZVOD XVIII. IZVOD XIX. IZVOD XX. IZVOD XXI. IZVOD XXII. IZVOD		9%		13%		23%		
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22										

KNJIGA PRIMLJENIH (ULAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA ILIPAMA -

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

6. DUGOTRAJNA IMOVINA

Stvari i prava čiji je vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačni trošak nabave veći od 3.500 kn obrtnici iskazuju u popisu dugotrajne imovine na Obrascu DI (čl. 35. st. 1. Zakona).

U popis dugotrajne imovine unose se i stvari iz vlastite proizvodnje poreznog obveznika ako služe za obavljanje djelatnosti (npr. u slučaju vlastite izgradnje skladišta ili instaliranja stroja).

Popis dugotrajne imovine služi za utvrđivanje izdataka poslovanja po osnovi otpisa (amortizacije) dugotrajne imovine.

Obrtniku se u izdatke ne priznaje otpis (amortizacija) dugotrajne imovine koja služi za obavljanje djelatnosti, a nije iskazana u Popisu dugotrajne imovine. Izdatak otpisa ne priznaje se ni na dodatna ulaganja u dugotrajanu imovinu koja nije iskazana u Popisu dugotrajne imovine.

Porezno priznate godišnje amortizacijske stope

Dugotrajanom materijalnom i nematerijalnom imovinom smatraju se stvari i prava čiji je pojedinačni trošak nabave veći od 3.500 kn i vijek trajanja duži od godinu dana. Amortizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine priznaje se kao rashod u svoti obračunanoj na trošak nabave po linearnej metodi, a prema amortizacijskom vijeku, primjenom sljedećih godišnjih amortizacijskih stopa:

Građevinski objekti i brodovi veći od 1000 BRT	20 godina	5 %
Osnovno stado i osobni automobili	5 godina	20 %
Nematerijalna imovina, oprema, vozila (osim osobnih automobila) i mehanizacija	4 godine	25 %
Računala, računalna oprema i programi, mobilni telefoni i oprema za računalne mreže	2 godine	50 %
Ostala nespomenuta imovina	10 godina	10 %

Godišnje amortizacijske stope mogu se **podvostručiti**.

Amortizacija se obračunava pojedinačno.

Amortizaciji ne podliježe zemljište, šuma i slična obnovljiva prirodna bogatstva, financijska imovina, spomenici kulture te umjetnička djela. Ako porezni obveznik obračunava amortizaciju u svoti nižoj od porezno dopustive, tako obračunana amortizacija smatra se porezno priznatim rashodom.

Trošak amortizacije predmeta dugotrajne imovine priznaje se u porezni rashod od prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je dugotrajnna imovina stavljena u upotrebu.

Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu imovinu priznaje se u porezni rashod do kraja mjeseca u kojem je dugotrajna imovina bila u upotrebi.

Izdatak na temelju dugotrajne imovine koja ne podliježe amortizaciji (npr. zemljišta) nastat će tek pri njezinu otuđenju – npr. prodaji ili izuzimanju. Osim amortizacije do izdatka dugotrajne imovine dolazi i u slučaju kada je vrijednost dugotrajne imovine smanjena zbog izvanrednih događaja (npr. elementarne nepogode, krađe i dr.) pod uvjetom da o tome postoje zapisnici mjerodavnih tijela (npr. osiguravajućeg društva, policije i dr.).

U slučaju prodaje (otuđenja) ili izuzimanja stvari ili prava koja se vode ili su se trebala voditi u Popisu dugotrajne imovine, u poslovne primitke ulaze primitci ostvareni od prodaje i/ili izuzimanja, a u poslovne izdatke ulazi preostala knjigovodstvena vrijednost tih stvari ili prava utvrđena na kraju mjeseca otuđenja. Za stvari ili prava koja nisu unesena u Popis dugotrajne imovine knjigovodstvena vrijednost izračunava se na temelju isprava o nabavi, a ako nema isprava o nabavi, onda procjenom. Neamortizirani trošak nabave dugotrajne imovine priznaje se u porezni rashod u poreznom razdoblju u kojemu je dugotrajna imovina prodana, darovana, na drugi način otuđena ili uništena. Iznimno, ako je trošak nabave iskazan u revaloriziranoj svoti, u porezni rashod priznaje se neamortizirani trošak nabave umanjen za revaloriziranu svotu koja je do trenutka prodaje, darovanja, otuđenja na drugi način i uništenja uključena u prihode.

Ne priznaje se kao porezni rashod amortizacija obračunana na otpisanu dugotrajnu imovinu.

Poslovne primitke poreznog razdoblja po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji, uključuje se u poreznu osnovicu u iznosima evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije te dugotrajne imovine u istom poreznom razdoblju.

Porezni obveznik je obvezan voditi evidenciju o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine i iznosima obračunane amortizacije.

Dugotrajna imovina zadržava se u evidenciji (prema nabavnoj vrijednosti i akumuliranoj amortizaciji) i nakon što je u cijelosti otpisana, sve do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

Dugotrajna imovina obuhvaća:

- a) dugotrajnu **materijalnu imovinu** koja može biti **potrošiva i nepotrošiva**. Potrošiva materijalna imovina (npr. građevinski objekti, strojevi i oprema, transportna sredstva i dr.) podliježe amortizaciji, za razliku od nepotrošive koja se ne amortizira (npr. zemljišta, prirodna bogatstva i umjetnička djela).
- b) dugotrajnu **nematerijalnu imovinu (prava)** koja predstavlja istrošivu dugotrajnu imovinu, kao što su na primjer kupljeni patenti, plaćena vrijednost poduzeća – *goodwill* i drugo.

Nabavljeni dugotrajni materijalni imovini unosi se u Popis dugotrajne imovine (obrazac DI) po nabavnoj vrijednosti. Pritom nije bitno jesu li računi u vezi s njezinom nabavom plaćeni ili ne.

Ovdje dolazi do odstupanja od temeljnog načela „blagajne“ na temelju kojeg obveznici poreza na dohodak bilježe svoje izdatke (i primitke).

Prava (dugotrajna nematerijalna imovina) ulaze u Popis dugotrajne imovine i mogu se amortizirati samo ako je račun za nabavu prava plaćen (čl. 35. st. 2. Zakona).

Stvari i prava čija je pojedinačna nabavna vrijednost iznosila 3.500 kn ili manje, neovisno o njihovu vijeku trajanja, NE ulaze u Popis dugotrajne imovine, već se izdatak u vezi s njima knjiži u Knjigu primitaka i izdataka u trenutku plaćanja računa. Ovdje se primjenjuje načelo blagajne. U praksi je riječ o sitnom inventaru, izdatcima za računalne programe čija nabavna cijena ne prelazi 3.500 kn i sl.

Popis dugotrajne imovine

Prema čl. 43. st. 3. Pravilnika, Popis dugotrajne imovine (obrazac DI) jedna je od temeljnih poslovnih knjiga fizičkih osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost obveznika poreza na dohodak. Njegov oblik i sadržaj te način ustroja i vođenja propisani su u čl. 35. Zakona i čl. 45. Pravilnika o porezu na dohodak. Popis dugotrajne imovine služi za utvrđivanje amortizacije dugotrajne imovine koja je u njemu evidentirana. U Popis dugotrajne imovine u svrhu evidencije unosi se i ona dugotrajna materijalna imovina koja ne podliježe amortizaciji (npr. zemljišta). U Popis dugotrajne imovine unosi se pojedinačna nabavna vrijednost dobara dugotrajne imovine, vijek trajanja (korištenja), knjigovodstvena vrijednost i otpisi.

Amortizirati se može samo dugotrajna imovina evidentirana u Popisu dugotrajne imovine. U obrazac DI unosi se ona dugotrajna imovina koju je fizička osoba koja obavlja samostalnu djelatnost (dalje: obrtnik) pribavila:

- a) kupnjom iz novčanih sredstava obrta odnosno djelatnosti slobodnog zanimanja (na domaćem tržištu ili iz uvoza)
- b) kupnjom na kredit koji je odobrio prodavatelj ili banka
- c) na finansijski leasing
- d) izradom predmeta dugotrajne imovine u vlastitoj režiji npr. proizvodnja stroja u vlastitoj radionici i sl.
- e) gradnjom građevinskog objekta u vlastitoj režiji obrt se pojavljuje istodobno u ulozi investitora i izvođača
- f) gradnjom poslovnog prostora ili građevinskog objekta obrt je investitor, a radove izvodi drugi poduzetnik
- g) ulaganjem privatne imovine u obrt odnosno djelatnost slobodnog zanimanja na temelju Zapisnika o ulaganju
- h) stjecanjem prava – ali samo ako su plaćena.

Neovisno o tome na koji je od tih načina dugotrajna imovina pribavljena, ona se unosi u Popis dugotrajne imovine po **trošku nabave** (nabavnoj vrijednosti) ili trošku proizvodnje ako je riječ o stvarima proizvedenima u vlastitoj režiji. **Pritom nije bitno jesu li računi za**

nabavu dugotrajne materijalne imovine plaćeni ili ne. Kod dugotrajne imovine koja je nabavljena na kredit ili na finansijski *leasing* obračunana kamata ne uključuje se u nabavnu vrijednost, već čini poslovni izdatak koji se unosi u KPI u trenutku plaćanja kao naknada za financiranje. Isto se odnosi i na plaćenu jednokratnu naknadu i druge izdatke u vezi s odobravanjem kredita. **Kamate koje se smatraju naknadom za uslugu financiranja 100 % porezno su priznat izdatak i pri nabavi osobnih automobila.**

Popis DI sastavlja se za svaku kalendarsku godinu i zaključuje 31. prosinca ili, ako je riječ o likvidaciji obrta, na dan likvidacije obrta.

Zaključna stanja iz stupca 4 i 9 prenose se za svaku pojedinu stvar ili pravo kao početno stanje u stupcima 4 i 5 Popisa dugotrajne imovine u sljedećoj godini.

Dugotrajna imovina ostaje evidentirana u Popisu dugotrajne imovine i nakon što je u cijelosti otpisana, sve do trenutka njezine prodaje, darovanja, izuzimanja za potrebe vlasnika ili drugog načina otuđenja ili uništenja. Iako se i dalje koristi, jednom otpisana dugotrajna imovina ne može se ponovno amortizirati.

U Popis dugotrajne imovine NE unosi se dugotrajna imovina uzeta u operativni leasing ili unajmljena od drugih fizičkih ili pravnih osoba.

Popis dugotrajne imovine ustrojava se na početku obavljanja samostalne djelatnosti, a vodi se neprekidno tijekom obavljanja djelatnosti do otuđenja ili likvidacije djelatnosti. U Popis dugotrajne imovine unose se opći podatci o poreznom obvezniku i podatci o dugotrajnoj imovini, kako slijedi (čl. 45. st. 2. Pravilnika):

1. redni broj svake pojedinačno nabavljene ili uložene stvari ili prava. Za stvari ili prava koje se prenose iz prošlogodišnjeg popisa redni se brojevi unose prema novome upisu (stupac 1).
2. naziv stvari ili prava (stupac 2)
3. dan, mjesec i godina nabave ili ulaganja stvari i/ili prava i broj isprave (stupac 3)
4. nabavna vrijednost ili troškovi proizvodnje stvari ili prava. Iznimno, u slučaju ulaganja za koja nema vjerodostojne isprave o nabavi, unosi se procijenjena (tržišna) vrijednost. U tom slučaju potrebno je sastaviti zapisnik te navesti elemente na temelju kojih je izvršena procjena (stupac 4).
5. knjigovodstvena vrijednost stvari ili prava koja se prenosi iz stupca 9 Popisa dugotrajne imovine za prethodnu godinu. Za stvari ili prava koja se nabavljaju tijekom godine u ovaj se stupac unosi nabavna vrijednost iz stupca 4 (stupac 5).
6. vijek trajanja dugotrajne imovine prema skupini u koju je imovina razvrstana sukladno Zakonu o porezu na dobit (stupac 6)
7. stopa amortizacije stvari ili prava do najviše propisane Zakonom o porezu na dobit (stupac 7)
8. svota otpisa (amortizacije) stvari ili prava koja se izračunava tako da se nabavna vrijednost iz stupca 4 pomnoži sa stopom amortizacije iz stupca 7 i podijeli sa 100 (stupac 8)
  - 8.1. za stvari ili prava koja su nabavljena odnosno prodana (otuđena) tijekom godine, a otpis se obavlja primjenom stopa propisanih zakonom kojim se uređuje porez na dobit, iznos otpisa priznaje se razmjerno broju mjeseci korištenja tih stvari ili prava, a izračunava se na ovaj način:

(iznos iz stupca 4 x stopa iz stupca 7 x broj mjeseci korištenja)

- 8.2. mjeseci korištenja iskazuju se kao cijeli brojevi. Kao prvi mjesec korištenja uzima se mjesec koji slijedi nakon mjeseca u kojem je stavljeno u upotrebu. Kao posljednji mjesec korištenja uzima se mjesec u kojem je došlo do otuđenja ili uništenja.
  9. knjigovodstvena vrijednost stvari ili prava na kraju kalendarske godine ili mjeseca u slučaju otuđenja i uništenja, koja se izračunava tako da se od knjigovodstvene vrijednosti iz stupca 5 oduzme iznos otpisa iz stupca 8 (stupac 9)
  10. AOP oznaka dugotrajne imovine ovisno o vrsti dugotrajne imovine i
  11. datum otuđenja dugotrajne imovine ako je otuđenje izvršeno nakon 1. siječnja 2016.

Obrazac DL

POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE NA DAN 31.12. . GODINE

001 - GRADEVINSKI OBJEKTI, 002 - BRODOVI VEĆI OD 1000 BRT, 003 - OSNOVNO STADYO, 004 - NEMATERIJALNA IMOVINA, 005 - OSOBNI AUTOMOBILI, 006 - OPREMA, 007 - VOZILA (OSIM OSOBINIH AUTOMOBILA), 008 - MEHANIZACIJA, 009 - RAČUNALA, RAČUNALNA OPREMA I PROGRAMI, 010 - OPREMA ZA RAČUNALNE MREZE, 011 - MOBILNI TELEFONI, 012 - ALATI, POGONSKI INVENTAR, 013 - OSTALA NESPMENUTA DUGOTRAJNA IMOVINA

Slika 10: Popis dugotrajne imovine

Kupnja opreme od dobavljača

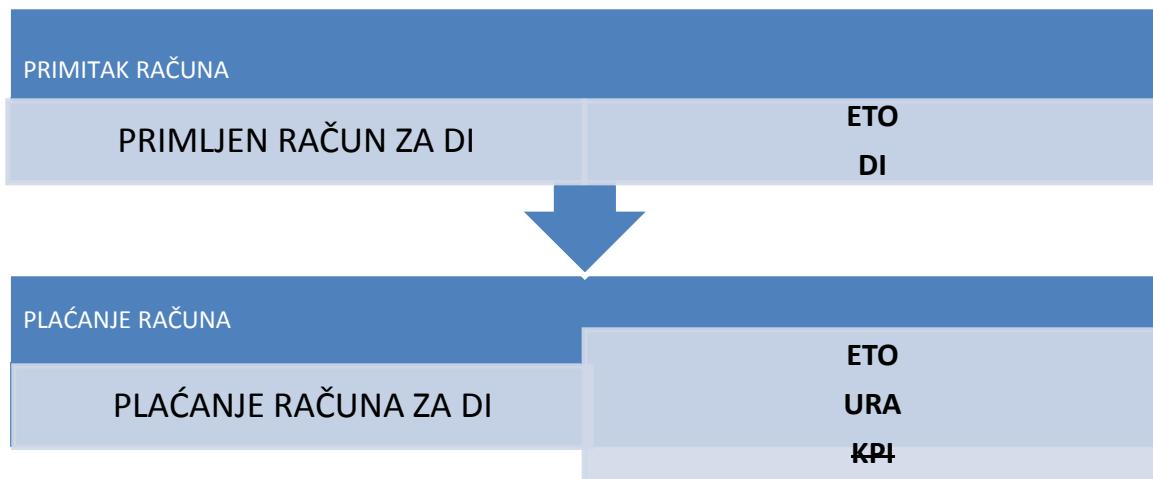
U nabavnu vrijednost dugotrajne imovine, prema čl. 39. st. 1. Pravilnika o porezu na dohodak, uključuju se:

1. kupovna cijena smanjena za popuste iskazane u računu
  2. carina i druge uvozne pristojbe (ako je sredstvo nabavljen u inozemstvu)
  3. nepovratni porezi (npr. trošarine pri nabavi automobila, porez na promet rabljenih motornih vozila i sl.)
  4. izdatci za projektiranje i nadzor
  5. izdatci pripreme prostora za građenje
  6. izdatci instaliranja opreme, prijevoza i
  7. drugi izdatci nastali u postupku dovođenja sredstva u radno stanje.

Na isti se način utvrđuje i nabava transportnih sredstava i osobnih automobila, uređaja, uredskog namještaja i dr.

Ne priznaju se rashodi amortizacije za imovinu kojom se ne obavlja djelatnost.

Ulazni računi u vezi s ovim izdatcima unose se u Evidenciju o tražbinama i obvezama (ako je riječ o negotovinskim računima) odnosno u knjigu URA ako su plaćeni i nose pravo na pretporez, ali NE unose se u Knjigu primitaka i izdataka.

Slika 11: Evidencija ulaznih računa i izdataka za dugotrajnu imovinu

Obrtnici i slobodna zanimanja koji su u sustavu PDV-a u nabavnu vrijednost dugotrajne imovine ne uključuju PDV iskazan na računima dobavljača, već ga u trenutku plaćanja računa priznaju kao pretporez. Za razliku od njih, obrtnici i slobodna zanimanja koji NISU u sustavu PDV-a u nabavnu vrijednost dugotrajne imovine uključuju i PDV.

Operativni i financijski leasing

S obzirom na sadržaj i obilježja posla *leasinga*, *leasing* može biti financijski ili operativni *leasing* (čl. 5. Zakona o leasingu, NN 141/13).

Ugovaranjem financijskog *leasinga* primatelj *leasinga* u razdoblju korištenja objekta *leasinga* plaća davatelju *leasinga* naknadu koja uzima u obzir cjelokupnu vrijednost objekta *leasinga*, snosi troškove amortizacije objekta *leasinga* i može kupiti objekt *leasinga* po cijeni koja je manja od stvarne vrijednosti u tom trenutku. Dakle, obrtnik kod nabave dugotrajne imovine na financijski *leasing* obračunava amortizaciju na objekt *leasinga* te u većem dijelu preuzima rizike i koristi povezane s vlasništvom objekta *leasinga*.

Ugovaranjem operativnog *leasinga* primatelj *leasinga* u razdoblju korištenja objekta *leasinga* plaća davatelju *leasinga* određenu naknadu koja ne mora uzimati u obzir cjelokupnu vrijednost objekta *leasinga*. Kod operativnog *leasinga* davatelj *leasinga* snosi troškove amortizacije tog objekta, dok primatelj *leasinga* nema ugovorenu opciju kupnje objekta *leasinga*, a rizici i koristi povezani s vlasništvom većim dijelom ostaju na davatelju

leasinga (ne prenose se na primatelja *leasinga*). Mjesečni račun za najamninu kod operativnog *leasinga* sadrži PDV (čl. 36. st. 1. Pravilnika o PDV-u, NN od 79/13 do 1/20).

Kupnja građevinskog objekta za poslovne svrhe

Porez na promet nekretnina prema rješenju Porezne uprave uračunava se u nabavnu vrijednost zemljišta odnosno građevinskog objekta čija isporuka nije bila u sustavu PDV-a.

Pri kupnji i izgradnji građevinskih objekata i poslovnih prostora bitno je u Popisu dugotrajne imovine odvojiti građevinski objekt od zemljišta i njihove vrijednosti posebno iskazati. Razlog tomu je taj što zemljišta ne podliježu amortizaciji.

Ulaganje dugotrajne imovine u obrt

Obrtnik može radi obavljanja djelatnosti u obrt unijeti i privatnu imovinu. Ako obrtnik ulaže dugotrajnu imovinu, ona se evidentira u Popisu dugotrajne imovine. Ulaganjima se smatraju sva privatna dobra koja porezni obveznik unese u djelatnost, a ne potječe od obavljanja djelatnosti. Zbog toga se sastavlja *Zapisnik o ulaganju*.

Vrijednost ulaganja dugotrajne imovine određuje se prema cijeni koja bi se u trenutku ulaganja mogla postići na tržištu. Ako se cijena nove nabave ne može pouzdano utvrditi (kupoprodajni ugovor, rješenje Porezne uprave o obračunu poreza na promet nekretnina iz kojeg bi bila primjetna osnovica odnosno tržišna vrijednost i sl.), usporedivu tržišnu vrijednost treba procijeniti. Ako se tržišna cijena dobra koja nisu nova, već rabljena, ne može pouzdano utvrditi, u procjeni vrijednosti polazi se od tržišne cijene za novo dobro, pri čemu se uzima u obzir potrošenost uloženog dobra.

Marko Antić
OIB 12345678900
Split, Cesta 8
ZAPISNIK O ULAGANJU POSLOVNOG PROSTORA U OBRT

Na temelju čl. 37. st. 4. i čl. 38. Pravilnika o porezu na dohodak, Marko Antić vlasnik trgovackog obrta MASLINA, ulaže u obrt prostor od 200 m² u prizemlju svoje obiteljske kuće u Splitu, Cesta 8, u svrhu obavljanja registrirane djelatnosti.

Vrijednost poslovnog prostora procijenjena je na 1.200.000,00 kn. U procijenjenu vrijednost nije uključena vrijednost zemljišta. Procjenu je obavio Suhozid d. o. o., Split.

Prostor se predaje u uporabu s datumom Zapisnika o ulaganju.

U Splitu 17. svibnja 202X.

Marko Antić
U prilogu: Elaborat o procjeni
Slika 12: Zapisnik o ulaganju

Osnovica za amortizaciju

Osnovica za obračun amortizacije je nabavna vrijednost dugotrajne imovine, odnosno:

1. nabavna vrijednost (trošak nabave) pojedinog predmeta dugotrajne imovine
2. cijena proizvodnje (trošak proizvodnje) ako je ono proizvedeno u vlastitoj režiji
3. procijenjena tržišna vrijednost predmeta dugotrajne imovine ako je ono u Popis dugotrajne imovine uneseno na temelju Zapisnika o ulaganju dugotrajne imovine.

Podatak o osnovici za amortizaciju pojedinog predmeta dugotrajne imovine, bilo da je riječ o stvarima ili pravima, uvršten je u Popis dugotrajne imovine (obrazac DI), u stupcu 4 *Nabavna vrijednost*.

Obrtnik se može odreći amortizacije

Obveznik poreza na dohodak, ovisno o svojoj poslovnoj politici, može odlučiti da u pojedinom poreznom razdoblju u Popisu dugotrajne imovine i u Knjizi primitaka i izdataka koje vodi, ne iskaže izdatke otpisa (amortizacije) dugotrajne imovine koja služi za obavljanje djelatnosti i upisana je u taj popis, stajalište je Ministarstva financija (MF Kl.: 410-01/06-01/589; Ur. br.: 513- 07-21-01/06-2 od 14. lipnja 2006.), koje je još uvijek primjenjivo u poreznoj praksi.

Primjeni li obrtnik višu stopu amortizacije od najviše dopustive, razlika amortizacije obračunane po toj višoj stopi i najviše dopustive amortizacije čini porezno nepriznat izdatak i ona se ne unosi u Knjigu primitaka i izdataka.

Amortizacija osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz obrtnika i njegovih radnika

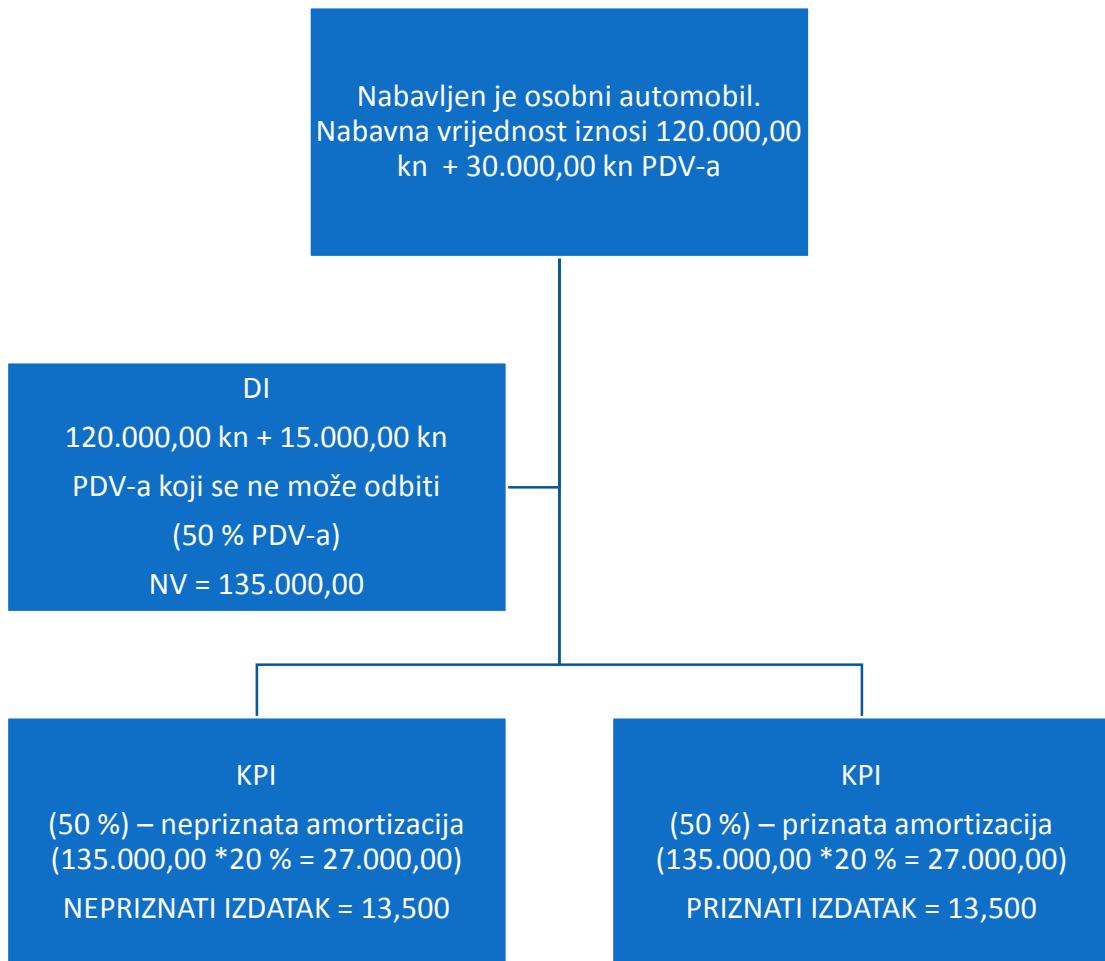
Za razliku od teretnih vozila čiji su troškovi amortizacije i svi drugi troškovi u vezi s njima u cijelosti porezno priznati izdatak, porezni položaj osobnih automobila je drukčiji. **Ako se u Popisu dugotrajne imovine nalaze osobni automobili ili druga sredstva za osobni prijevoz poduzetnika, poslovodnih ili drugih zaposlenih osoba (a na osnovi korištenja tih sredstava za osobni prijevoz nije utvrđena plaća ili drugi dohodak), 50 % amortizacije tih prijevoznih sredstava čini porezno nepriznati izdatak sukladno čl. 33. st. 1. t. 5. Zakona o porezu na dohodak.**

Izdatci za osiguranje (obvezno i kasko) motornih vozila i drugih prijevoznih sredstava smatraju se 100 % priznatim poslovnim izdatcima (čl. 33. st. 2. Zakona).

Porezni obveznik ne može odbiti 50 % pretporeza obračunanog za nabavu ili najam osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz uključujući nabavu svih dobara i usluga u vezi s tim dobrima.

Pretporez se u cijelosti priznaje kod nabave plovila i zrakoplova kojima se obavlja djelatnost prijevoza putnika i dobara te iznajmljivanja ili se nabavljaju za daljnju prodaju te ako se radi o osobnim automobilima i drugim prijevoznim sredstvima za osobni prijevoz koja se koriste za obuku vozača, testiranje vozila, servisnu službu, djelatnost prijevoza putnika i dobara, prijevoza umrlih, iznajmljivanja ili se nabavljaju za daljnju prodaju, motornim

vozilima kategorije N1 koja su razvrstana u tarifnu oznaku 8703 Carinske tarife i nisu predmet oporezivanja prema posebnom propisu o posebnom porezu na motorna vozila.

Slika 13: Primjer obračuna amortizacije osobnih automobila

Otuđenje dugotrajne imovine

Do otuđenja dugotrajne imovine koja se vodila u Popisu dugotrajne imovine dolazi u slučaju:

- prodaje
- darovanja
- izuzimanja za potrebe vlasnika
- inventurnog manjka i
- rashodovanja (redovitog ili izvanrednog).

Fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnosti, a ujedno su obveznici poreza na dodanu vrijednost, na prodajnu cijenu obračunavaju PDV; iznimka od toga je prodaja

zemljišta i građevinskih objekata koji su pri nabavi bili oporezovani porezom na promet nekretnina.

Za prodanu dugotrajnu imovinu treba obračunati amortizaciju do kraja mjeseca u kojem je dugotrajna imovina bila još u uporabi. **U Popisu dugotrajne imovine utvrđuje se preostala knjigovodstvena (neamortizirana) vrijednost i knjiži u KPI kao izdatak u naravi.**

Primjer 1: Obračun i knjiženje amortizacije

Trgovački obrt *Biser* ima u Popisu dugotrajne imovine u tekućoj godini evidentiranu sljedeću dugotrajnu materijalnu imovinu:

1. građevinski objekt skladiste sagrađeno 2004. i stavljen u uporabu 9. lipnja 2004. Nabavna vrijednost je 820.000 kn, knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2019. iznosila je 330.500 kn. Primjenjuje se stopa amortizacije od 5 % godišnje (rn. br. 51 od 1. 2. 2004.).
2. zemljište na kojem je sagrađeno skladište kupljeno je 2003. g. Nabavna vrijednost je 150.000 kn (kupoprodajni ugovor 6. 1. 2003.).
3. PC-blagajnu nabavljenu 2010. godine po cijeni 3.700 kn (rn. br. 3224 od 6. 7. 2010.). U cijelosti je otpisana u 2013. godini. Na računalnu opremu primjenjuje se stopa amortizacije od 50 %.
4. protuprovalni ormari nabavljeni u prosincu 2018. godini po cijeni 3.600 kn. Knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2019. godine je 2.700 kn. Primjenjuje se stopa amortizacije od 25 % (rn. br. 2555 od 5. 12. 2018.).
5. kamion marke X nosivosti 5 t kupljen na financijski *leasing* (4 godine) i predan u uporabu 18. rujna 2017. Nabavna vrijednost je 128.000 kn. Knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 2019. bila je 88.000 kn. Stopa amortizacije je 25 % (rn. br. 44 od 18. 9. 2017.).

Tijekom 2020. godine zabilježeni su sljedeći poslovni događaji u vezi s dugotrajanom materijalnom imovinom (napomena: završna stanja u DI-ju na kraju 2019. godine početna su stanja u obrascu DI na početku 2020. godine):

- 1) Dana 5. ožujka u uporabu se stavlja nabavljeno računalo zajedno s operativnim programom. Primljen je račun br. 87 dobavljača *Program* od 25. veljače na 12.000 kn + 3.000 kn PDV-a. Računalo se zajedno s programom počinje koristiti 5. ožujka. Primjenjuje se podvostručena godišnja stopa amortizacije od 100 %.
- 2) Dana 27. travnja kupcu *Usluge* prodan je protuprovalni ormari. Izdan je račun br. 211 na 1.250 kn (vrijednost isporuke je 1.000 kn + 250 kn PDV-a). Obračunava se amortizacija za razdoblje od siječnja do travnja.
- 3) Dana 17. svibnja na temelju *Zapisnika o ulaganju* vlasnik obrta unosi u obrt poslovni prostor izgrađen na zemljištu u vlasništvu obrtnika. Procijenjena tržišna vrijednost je 1.200.000 kn. Prostor se počinje odmah koristiti i unosi se u Popis dugotrajne imovine. Primjenjuje se udvostručena godišnja stopa amortizacije od 10 %.

- 4) Dana 16. rujna nabavljena je rashladna vitrina (oprema) od dobavljača *Edit*. Primljen je račun br. 125 od 7.500 kn (vrijednost isporuke 6.000 kn + 1.500 kn PDV-a).
- 5) Dana 18. rujna primljen je račun od *Klima* br. 126 za instaliranje rashladne vitrine 500 kn + 125 kn PDV-a, a račun je plaćen u gotovini (pazi! – ovisni trošak nabave).
- 6) Dana 18. rujna rashladna vitrina je predana na korištenje i unosi se u Popis dugotrajne imovine po nabavnoj cijeni 6.500 kn (kupovna cijena po računu dobavljača je 6.000 kn + izdatak za instaliranje 500 kn). Primjenjuje se udvostručena godišnja stopa amortizacije od 50 %.
- 7) Dana 20. prosinca tekuće godine nabavljen je knjigovodstveni program za vođenje poslovnih knjiga. Primljen je račun br. 544 od poduzetnika *Program* na 4.500 kn (vrijednost softvera je 3.600 kn + 900 kn PDV-a). *Program* se ne unosi u Popis DI za 2020. g., a s obračunom amortizacije započet će se u 2021. godini.
- 8) Obračunajte i proknjižite amortizacije na kraju 2020. godine.

Obrazac DI

POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE NA DAN 31.12.____. GODINE

I. OPĆI PODACI O POREZNOM OBVEZNIKU										
1. NAZIV DJELATNOSTI										
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI										
3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA										
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI										
II. PODACI O DUGOTRAJNOJ IMOVINI										
R. BR.	NAZIV STVARI ILI PRAVA	ISPRAVA BROJ/ NADNEVAK	NABAVNA VRIJEDNOST	KNJIGOV. VRIJEDNOST	VIJEK TRAJANJA	STOPA OTPISA	IZNOS OTPISA	KNIGOVOD. VRIJEDN. STVARI ILI PRAVA NA KRAJU GODINE	AOP OZNAKA DUG. IM. ¹	DATUM OTUĐENJA DUGOTRAJNE IMOVINE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

¹ 001 - GRAĐEVINSKI OBJEKTI, 002 - BRODOVI VEĆI OD 1000 BRT, 003 - OSNOVNO STADO, 004 - NEMATERIJALNA IMOVINA, 005 - OSOBNI AUTOMOBILI, 006 - OPREMA, 007 - VOZILA (OSIM OSOBNIH AUTOMOBILA), 008 - MEHANIZACIJA, 009 - RAČUNALA, RAČUNALNA OPREMA I PROGRAMI, 010 - OPREMA ZA RAČUNALNE MREŽE, 011 - MOBILNI TELEFONI, 012 - ALATI, POGONSKI INVENTAR, 013 - OSTALA NESPOMENUTA DUGOTRAJNA IMOVINA

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

Obrazac TO1

I. PODACI O POREZNOM OBVEZNIKU															
1. IME I PREZIME:															
2. ADRESA:															
3. NAZIV I ADRESA DJELATNOSTI:															
II. PODACI O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA															
R. BR.	KUPAC/DOBAVLJAČ	IZLAZNI RAČUNI							ULAZNI RAČUNI						
		BROJ	NADNEVAK	IZNOS	NAPLAĆENO		BROJ	NADNEVAK	IZNOS	PLAĆENO					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				

(PDV ID. BR./OB)

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

RED. BR.ROJ	RAČUN		KUPAC (PRIMATELJ DOBAR ILI USLUGA)		PDV ID. BR./ OB	12240113/PDV-480	NE PODLIJEŽI OPOREZIVANJU I OSLOBODENO PDV-A										OPOREZIVO					
	BROJ	DATUM	NAZIV - IME I PREZIMI I ADRŠTETE/ PREHVATIŠTE ILI UOBLJAJEĐO DOBAVIŠTE				7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
			1	2	3	4	5	6	12240113/PDV-480	PRIMLAZNO DOBLJENIE UVODJENIE DOGAĐAJ DOGRADJENIE IMOVINSKE INTERVENCIJE DOMAĆA GUNZIRANJE I IZDRAZI IZMENI KORAK LUDZI OBRAVILJENIE IPORUČI OKONCI SUZAVANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGU UVEĆAVANJE I STVARA IPORUČI NIS U EL UTVRDZENJE LEPVE IPORUČI KRETAJA KELIMENIŠA OSNOVICA POREZ.	3%	13%	23%	OSNOVICA POREZ.	OSNOVICA POREZ	OSNOVICA POREZ.	OSNOVICA POREZ.					

(PDV ID. BR./OB)

KNJIGA PRIMLJENIH (ULAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

RED. BR.ROJ	RAČUN		DOBAVLJAČ (ISPORAČUJELJ DOBAR ILI USLUGA)						PRETPOREZ							
	BROJ	DATUM	NAZIV - IME I PREZIMI I ADRŠTETE/ PREHVATIŠTE ILI UOBLJAJEĐO DOBAVIŠTE		PDV ID. BR./ OB	POREZNA OSNOVICA			UKUPNI IZNOS RAČUNA S PDV-em	UKUPNO	3%		13%		23%	
			1	2		3	6	7			MOŽE SE ODRITI	NE MOŽE SE ODRITI	MOŽE SE ODRITI	NE MOŽE SE ODRITI	MOŽE SE ODRITI	NE MOŽE SE ODRITI

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

7. GODIŠNJA POREZNA PRIJAVA – obrazac DOH

Zakon o porezu na dohodak razlikuje dvije osnovne kategorije dohotka:

- konačni dohodak i
- godišnji dohodak.

Godišnjim dohotkom smatra se dohodak koji ima izvor u primitcima od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i drugim primitcima koji se ne smatraju konačnim. Godišnji dohodak utvrđuje se na kraju godine podnošenjem godišnje porezne prijave ili po posebnom postupku utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i priteza porezu na dohodak. Godišnji porez plaća se po poreznim stopama od 24 % na godišnju poreznu osnovicu do 360.000,00 kuna, a porezna stopa od 36 % primjenjuje se na godišnju osnovicu iznad 360.000,00 kn.

Konačnim dohotkom smatra se dohodak koji ima izvor u primitcima od imovine (npr. najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova itd.) i imovinskih prava, kapitala i osiguranja te se oporezuje poreznim stopama od 12 %, 24 % i 36 %, a porezni obveznici po osnovi takva dohotka na kraju godine nemaju mogućnost podnošenja porezne prijave. Dakle, tako obračunani i uplaćeni dohodak jest konačan i na njega nije moguće na osnovi godišnje porezne prijave ostvariti povrat uplaćenog poreza i priteza.

Obveznici poreza na dohodak trebaju podnijeti godišnju prijavu na propisanom Obrascu DOH. Prijava poreza na dohodak, nakon isteka poreznog razdoblja – kalendarske godine. Prijava se predaje nadležnoj ispostavi Porezne uprave koja je mjesno nadležna prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika najkasnije do kraja veljače tekuće godine za prethodnu godinu.

Dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuje se od obavljanja sljedećih djelatnosti:
1. obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti – obrtničke djelatnosti (članak 29. stavak 1. Zakona)
2. slobodnih zanimanja (članak 29. stavak 2. Zakona)
3. poljoprivrede i šumarstva (članak 29. stavak 3. Zakona).

Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. Djelatnostima slobodnih zanimanja osobito se smatraju:

1. *samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinara, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i druge slične djelatnosti*
2. *samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti*
3. *samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti*
4. *samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša.*

Djelatnost poljoprivrede i šumarstva obuhvaća korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju, odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju. Fizičke osobe su po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak ako su po toj osnovi obveznici poreza na dodanu vrijednost prema posebnom zakonu ili ako po toj osnovi u poreznom razdoblju ostvare ukupni godišnji primitak veći od 80.500,00 kuna (čl. 29. st. 4. Zakona o porezu na dohodak).

Nije neobično u poslovnoj praksi da dvije fizičke osobe zajednički otvore obrt. Ova mogućnost zajedničkog ostvarivanja dohotka uređena je člankom 2. Zakona o porezu na dohodak. Pritom je svaka fizička osoba pojedinačno sama za sebe porezni obveznik i to za udio u zajednički ostvarenom dohotku. Dakle, fizičke osobe moraju se dogovoriti u kojem postotku svakoj od njih pripada udio u zajednički ostvarenom dohotku. Prijava o utvrđenom dohotku od zajedničke djelatnosti na Obrascu **DOH-Z** podnosi se do kraja siječnja tekuće godine za prethodnu godinu. Potom, svaki supoduzetnik može u roku, odnosno do kraja veljače predati vlastitu prijavu na Obrascu DOH u koju uključuje pripadajući udio u zajedničkom dohotku.

Novčanom kaznom od 5.000,00 kn – 500.000,00 kn kaznit će se poreznog obveznika koji ne predaje poreznu prijavu u propisanom roku, a za to nema opravdan razlog.

Utvrđivanje dohotka

Dohodak je razlika između primitaka proteklih u poreznom razdoblju i izdataka nastalih u istom poreznom razdoblju.

Primitci su sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku pritekla u poreznom razdoblju. Izdatcima se smatraju svi odljevi dobara s novčanom vrijednosti izvršeni radi ostvarivanja ili osiguranja primitaka. **Primitci i izdatci utvrđuju se primjenom načela blagajne.**

Predujam poreza na dohodak

Mjesečni predujam poreza na dohodak utvrđuje se i plaća na temelju podataka u podnesenoj godišnjoj prijavi poreza na dohodak.

Porezni obveznik koji počinje obavljati samostalnu djelatnost ne plaća predujmove poreza na dohodak do podnošenja prve godišnje porezne prijave.

Predujmovi poreza na dohodak plaćaju se mjesečno do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec, i to na osnovi podataka iskazanih u godišnjoj poreznoj prijavi za prethodno porezno razdoblje, tako da se porezna obveza za koju se utvrđuje predujam dijeli s brojem mjeseci istog razdoblja u kojem se samostalna djelatnost obavljala. Ako porezni obveznik u godišnjoj poreznoj prijavi uz dohodak od samostalne djelatnosti iskaže i dohodak iz ostalih izvora, predujam poreza za iduće razdoblje utvrđuje se samo od porezne obveze proizašle od obavljanja samostalne djelatnosti.

Osobni odbitci

Osnovni osobni odbitak za poreznog obveznika iznosi **4.000,00** kuna za svaki mjesec poreznog razdoblja za koji se utvrđuje porez.

Osobni odbitak može se još dodatno uvećati za uzdržavane članove i za djecu. Uvećanja osnovnog odbitka izračunavaju se primjenom koeficijenta na osnovicu osobnog odbitka koja iznosi 2.500,00 kn.

Tablica 7: Koeficijenti uvećanja osobnog odbitka

Osnova	Faktor	Iznos
Uzdržavani član	0,7	1.750,00
Prvo dijete	0,7	1.750,00
Drugo dijete	1,0	2.500,00
Treće dijete	1,4	3.500,00
Četvrto dijete	1,9	4.750,00
Peto dijete	2,5	6.250,00
Šesto dijete	3,2	8.000,00
Sedmo dijete	4,0	10.000,00
Osmo dijete	4,9	12.250,00
Deveto dijete	5,9	14.750,00
Osobe s invaliditetom	0,4	1.000,00
Osobe s invaliditetom po jednoj osnovi 100 % i/ili koje zbog invalidnosti imaju na temelju posebnih propisa pravo na doplatak za pomoć i njegu	1,5	3.750,00

Uzdržavanim članovima obitelji smatraju se fizičke osobe čiji oporezivi primitci na koje se ne plaća porez i drugi primitci ne prelaze 15.000,00 kn na godišnjoj razini. Moguće je iskoristiti i osobni odbitak za članove uže obitelji koji žive u inozemstvu ako za to postoje odgovarajuće isprave koje je izdalо nadležno tijelo u inozemstvu.

Porezni obveznici mogu uvećati osobni odbitak za dana darovanja u tuzemstvu u naravi i u novcu. Darovanja se isplaćuju **na žiroracun** i to u kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, sportske i vjerske svrhe, udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, do visine 2 % primitaka za koje je u tekućoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak. Dana darovanja u **novcu ili naravi** do visine 2 % primitaka smatraju se osobnim odbitkom i ne treba ih knjižiti u Obrazac KPI kao izdatak, nego oni na temelju vjerodostojnih isprava smanjuju dohodak i evidentiraju se samo u Obrascu DOH.

U darovanja iz čl. 15. st. 2. Zakona mogu se, prema čl. 13. Pravilnika, uključiti i darovanja proizvođača i trgovaca hrane koji, s ciljem sprječavanja uništavanja velikih količina hrane i zaštite okoliša, daruju hranu osobama za socijalne, humanitarne i druge svrhe pomoći te

osobama pogođenima elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama, pod uvjetom da su ta darovanja izvršena u skladu s posebnim propisima.⁶

Na kraju godine potrebno je zaključiti Knjigu primitaka i izdataka, a to zapravo znači da treba sve proknjižene primitke i izdatke u pojedinim stupcima knjige zbrojiti. Zbroj stupca 9 jest iznos ukupno ostvarenih primitaka, a zbroj stupca 15 iznos ukupno porezno priznatih izdataka, što uključuje i prethodno proknjiženu amortizaciju. Razlika tako utvrđenih primitaka i izdataka čini ostvaren dohodak.

Zbrojeni podatci upisuju se u poreznu prijavu i iskazuju u Izvatu iz poslovnih knjiga koji se prilaže poreznoj prijavi. Međutim, ostvareni dohodak nije istovremeno i osnovica za plaćanje poreza jer su poreznim propisima predviđene porezne olakšice i umanjenja porezne osnovice.

Izvadak iz poslovnih knjiga s podatcima o ukupnim primitcima i ukupnim izdatcima podnosi se i prilaže poreznoj prijavi na obrascu P-PPI (čl. 64. Pravilnika o porezu na dohodak). Popis dugotrajne imovine, ako je porezni obveznik (podnositelj) korisnik sustava elektroničkog servisa Porezne uprave ePorezna, obvezno se podnosi elektroničkim putem u okviru sustava ePorezna.

---

⁶ Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane i hrane za životinje, NN 119/2015.

PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH U GODINI _____	
I. OPĆI PODACI O POREZNOM OBVEZNIKU	
1. IME I PREZIME:	
2. ADRESA PREBIVALISTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA:	
3. OIB:	
OPIS	IZNOS (u kunama i lipama)
II. PRIMICI	
1. primici u gotovini	
2. primici putem Žiro-računa	
3. primici u naravi	
4. primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	
5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 31. stavak 7. Zakona	
6. PDV u primicima ¹	
7. UKUPNI PRIMICI (1.+2.+3.- 6.)	
III. IZDACI	
1. izdaci u gotovini	
2. izdaci putem Žiro-računa	
3. izdaci u naravi	
4. izdaci otpisa	
5. izdaci reprezentacije	
6. izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	
7. PDV u izdacima ²	
8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona	
9. UKUPNI IZDACI (1.+2.+3.-7.-8.)	
IV. OSTVARENIDOHODAK/GUBITAK (II.7-III.9)	
V. DODATAK PREGLEDU POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA	
1. broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	
2. razlika između prometa po Žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.+2.6.)	
2.1. polog utrška koji je iskazan pod II.1.	
2.2. polog utrška iz ranijeg poreznog razdoblja	
2.3. primljeni iznos kredita	
2.4. primljeni iznos zajmova	
2.5. primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	
2.6. ostali nenavedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	

NADNEVAK _____

POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

¹ iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost² iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

Slika 14: Obrazac P-PPI

Godišnja osnovica poreza na dohodak

Godišnju osnovicu poreza na dohodak čini ukupan iznos dohotka od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i drugog dohotka koji se ne smatra konačnim, umanjen:

- ***za osobni odbitak***
- ***za iznos plaća novozaposlenih osoba iznos državnih potpora za obrazovanje i izobrazbu te iznos potpore male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta prema posebnim propisima***
- ***za iznos izdataka za istraživanje i razvoj***
- ***za preneseni gubitak.***

Godišnji porezni razredi poreza na dohodak

<i>Porezna osnovica do visine od 360.000,00</i>	<i>24 %</i>
<i>Porezna osnovica koja prelazi iznos od 360.000,00 kn</i>	<i>36 %</i>

Obračunani porez na dodatak uvećava se za prirez porezu na dohodak. Osnovica za obračun prireza jest iznos utvrđenog poreza na dohodak. Visinu stope poreza na dohodak propisuju gradovi i općine samostalno u skladu s ograničenjima iz Zakona o lokalnim porezima, NN 115/16, 101/17. Porezni će obveznik primijeniti stopu prireza porezu na dohodak prema svom prebivalištu/uobičajenom boravištu.

Olakšice i poticaji

Poticaji zapošljavanja (čl. 44. Zakona o porezu na dohodak)

Obrtnicima se dohodak od samostalne djelatnosti može u poreznom razdoblju dodatno umanjiti za iznos isplaćenih plaća i uplaćenih doprinosa na plaću novim radnicima. Novim radnicima smatraju se radnici s kojima je porezni obveznik sklopio ugovor o radu na ***neodređeno vrijeme***, a zaposlenje je uslijedilo nakon ***najmanje jednomjesečne prijave*** kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i trajanja probnog rada, ako je ugovoren.

Novim radnicima smatraju se i osobe zaposlene nakon odustanka od korištenja prava na mirovinu ili osobe koje se prvi put zapošljavaju, a i osobe zaposlene na određeno vrijeme kao pripravnici, vježbenici, stažisti i slično.

Porezni obveznik može se pravom na umanjenje dohotka za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih radnika koristiti godinu dana od dana njihova zaposlenja. Iznimno, porezni

se obveznik može pravom na umanjenje dohotka za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih radnika osoba s invaliditetom koristiti tri godine računajući od dana njihova zaposlenja.

Poticaji za istraživanje i razvoj (čl. 45. Zakona o porezu na dohodak)

Dohodak od samostalne djelatnosti može se u poreznom razdoblju dodatno umanjiti po osnovi izdataka za istraživanje i razvoj u skladu s posebnim propisom kojim se uređuju državne potpore za istraživačko-razvojne projekte. Potpora se odnosi na poreznu olakšicu za istraživačko-razvojne projekte, a ostvaruje se kao pravo na dodatno umanjenje osnovice poreza na dobit odnosno poreza na dohodak za opravdane troškove istraživačko-razvojnih projekata odnosno troškove studije izvedivosti. Primjena ove potpore propisana je Zakonom o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte, NN 64/2018.

Umanjenje dohotka za preneseni gubitak (čl. 38. Zakona o porezu na dohodak)

Porezni gubitak može se nadoknaditi (odbiti) samo od dohotka po osnovi kojega je i utvrđen u sljedećih pet poreznih razdoblja. Preneseni se gubitci nadoknađuju prema redoslijedu njihova nastanka tijekom sljedećih pet poreznih razdoblja, nakon čega se gubi pravo na odbitak poreznog gubitka.

Potpore za obrazovanje i izobrazbu

Odredbe Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (NN 109/07 do 14/14) primjenjuju se na porezne obveznike koji mogu osigurati dokaze o troškovima za opće obrazovanje i izobrazbu, posebno obrazovanje i izobrazbu te za izvođenje praktične nastave i vježba naukovanja za zanimanja **u sustavu vezanih obrta**. Korisnici državne potpore za obrazovanje i izobrazbu pravne su i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te sudjeluju u prometu robe i usluga i to:⁷

- **mikro subjekt** – prosječno godišnje ima zaposleno manje od 10 radnika, a prema financijskim izvještajima za prethodnu godinu ostvaruje godišnji poslovni prihod u protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura, ili ima ukupnu aktivu odnosno dugotrajnu imovinu ako je riječ o obrtniku u protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura
- **malii subjekt** – prosječno godišnje ima zaposleno manje od 50 radnika, a prema financijskim izvještajima za prethodnu godinu ostvaruje godišnji poslovni prihod u protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura, ili ima ukupnu aktivu odnosno dugotrajnu imovinu ako je riječ o obrtniku u protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura
- **srednji subjekt** – prosječno godišnje ima zaposleno više od 50 radnika, ukupni godišnji promet ili zbroj bilance prelazi 10.000.000,00 eura
- **veliki poduzetnik** – prosječno godišnje zapošljava više od 250 radnika, ostvaruje godišnji poslovni prihod u protuvrijednosti iznad 50.000.000,00 eura ili ima ukupnu aktivu odnosno dugotrajnu imovinu ako je riječ o obrtniku u protuvrijednosti većoj od 43.000.000,00 eura.

Korisnik državne potpore koji se smatra **mikro i malim** poduzetnikom može osnovicu za obračun poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti umanjiti za do **80 %**

⁷ Veličina poslovnog subjekta utvrđuje se prema odredbama Zakona o poticanju razvoja maloga gospodarstva (Narodne novine br. 29/02. do 121/16.).

opravdanih troškova u slučaju **općeg obrazovanja i izobrazbe** radnika te za do **45 %** opravdanih troškova u slučaju **posebnog obrazovanja i izobrazbe** radnika.

Srednji poduzetnik može osnovicu umanjiti za do 70 % opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te za do 35 % opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika.

Veliki poduzetnik može osnovicu umanjiti za do 60 % opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te za do 25 % opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika.

Ako se obrazovanje i izobrazba obavilo **za radnika u nepovoljnem položaju:** Korisnik državne potpore koji se smatra **mikro i malim** poduzetnikom može osnovicu za obračun poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti umanjiti za **do 80 %** opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te za **do 55 %** opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika.

Prema članku 5. stavku 2. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu **radnik u nepovoljnem položaju jest:**

1. *svaki radnik mlađi od 25 godina koji prethodno nije pronašao nikakav posao s redovitom plaćom*
2. *svaki radnik s invaliditetom koji je posljedica tjelesnih, duševnih ili psiholoških oštećenja, a koji je sposoban sudjelovati na tržištu rada*
3. *svaki radnik koji se ponovno zaposlio nakon prekida od najmanje tri godine, a posebice svaki radnik koji se ponovno zaposlio nakon što je prestao raditi zbog teškoća u uskladištanju svojih radnih obveza i obiteljskog života, pri čemu se na radnika ovaj pojam primjenjuje u razdoblju od šest mjeseci od njegova ponovnog zapošljavanja, tj. radnik koji se zaposlio nakon korištenja roditeljskih i obiteljskih prava uređenih posebnim propisima*
4. *svaki radnik stariji od 45 godina koji nije stekao srednju školsku ili srednju stručnu spremu*
5. *svaki dugotrajno nezaposleni radnik, odnosno radnik koji je bio nezaposlen tijekom dvanaest uzastopnih mjeseci, pri čemu se ovaj pojam primjenjuje na ovog radnika u razdoblju od prvih šest mjeseci nakon njegova ponovnog zapošljavanja.*

Srednji poduzetnik može osnovicu umanjiti za do 80 % opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te za do 45 % opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika. Veliki poduzetnik može osnovicu za obračun poreza na dobit umanjiti za do 70 % opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te za do 35 % opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika.

Prema čl. 8. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu **u opravdane troškove općeg obrazovanja i izobrazbe** radnika ubrajaju se sljedeći troškovi:

1. školarine u osnovnim i srednjim školama, na visokim učilištima te drugim obrazovnim institucijama, na kojima se stječe osnovno, srednje i visoko obrazovanje, uključujući poslijediplomske studije i doktorske studije
2. naknada za pohađanje seminara i tečajeva, za sudjelovanje na kongresima, troškovi specijalizacija i drugih oblika obrazovanja i izobrazbe u tuzemstvu i inozemstvu

3. predavača i instruktora te troškovi savjetovanja u svezi s projektima obrazovanja i izobrazbe
4. stručne literature (knjige, časopisi) u papirnatom ili elektroničkom obliku. Stručnom literaturom ne smatraju se javna glasila tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i institucija u njihovu vlasništvu.
5. otpisa (amortizacije) uređaja, pomagala i opreme koji su korišteni u obrazovanju i izobrazbi, u skladu s opsegom njihova korištenja u tu svrhu.

Prema članku 4. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu korisnik državne potpore koji obavlja djelatnosti pomorskog prijevoza može osnovicu za obračun poreza na dobit ili dohodak od samostalne djelatnosti umanjiti i do 100 % opravdanih troškova za obrazovanje i izobrazbu, bez obzira na to odnose li se ti troškovi na opće obrazovanje i izobrazbu ili na posebno obrazovanje i izobrazbu, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: obrazovanje se mora provoditi na brodovima koji su upisani u Hrvatski registar brodova i osoba koja se usavršava ne može biti djelatni, već pričuvni član posade.

Potpore za naukovanje odnosi se na provođenje praktičnog dijela nastave za učenike koji se obrazuju za zanimanje iz skupine vezanih obrta.⁸ Prema članku 6. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu poduzetnik u čijim se pogonima ili radionicama izvodi **praktična nastava i vježbe naukovanja** za zanimanja u sustavu vezanih obrta može osnovicu za obračun poreza na dobit ili dohodak od samostalne djelatnosti umanjiti za iznos isplaćenih nagrada učenicima u vrijeme pohađanja praktične nastave i vježba naukovanja i to:

- obrtnik kod kojega su na praktičnoj nastavi i vježbama naukovanja jedan do tri učenika može dohodak umanjiti za 5 %
- obrtnik kod kojega su na praktičnoj nastavi i vježbama naukovanja više od tri učenika može povećati postotak umanjenja dohotka za jedan postotni bod po svakom učeniku, a najviše do 15 % porezne osnovice ili dohotka od samostalne djelatnosti.

Iznos umanjenja osnovice poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti ne može biti veći od godišnjega neoporezivog iznosa nagrada učenicima za vrijeme izvođenja praktične nastave i vježba naukovanja po svakom učeniku. Maksimalni neoporezivi iznos nagrada učenicima za vrijeme izvođenja praktične nastave i vježba naukovanja jest 1.750,00 kn mjesečno (max. do 21.000,00 kn po naučniku).

---

⁸ Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica, NN 42/08.

4.3. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)								
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:								
4.3.1. DOHODAK/ GUBITAK OSTVAREN U TEKUĆOJ GODINI								
4.3.1.1. TUZEMNI DOHODAK								
R. br.	DOHODAK/ GUBITAK POJEDINCA	UMANJENJA DOHOTKA /UVEĆANJE GUBITKA POJEDINCA (ukupno. pod 4.3.5.stup.3)	ZAJEDNIČKI DOHODAK		GUBITAK (< 0)	DOHODAK (> ili = 0)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	IZNOS DOHOTKA/ GUBITKA			TUZEMNI	INOZEMNI
1.	2.	3.	4.	5.	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8	9
1.								
2.								
3.								
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK								
R. br.	DRŽAVA IZVORA							
1.								
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.								
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENESENİ GUBITAK (4.3.6. stup. 4)								
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup. 7. – 4.3.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ								
4.3.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE¹								
4.3.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA								
R. br.	UMANJENJE DOHOTKA ZA				IZNOS			
1.		2.				3.		
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA							
2.	DRŽAVNA POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA							
3.	DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU							
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA							
UKUPNO 4.3.5.								
4.3.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS								
R. br.	GODINA	IZNOS PRENESENOG GUBITKA	UMANJENJE GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI	IZNOS GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI (POD 4.3.1. STUP. 6)	GUBITAK ZA PRIJENOS			
1.	2.	3.	4.	5.	6 {(3-4) ili (3+5)}			
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
4.3.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVAREN NA POTPOMOGNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE								
R. br.	POTPOMOGNUTA PODRUČJA I PODRUČJE GRADA VUKOVARA				IZNOS DOHOTKA	UDIO (4.3.7. stup.3. / sveukupni dohodak pod 5.) u %		
1.		2.			3.	4.		
1.	I. SKUPINA							
2.	GRAD VUKOVAR							

Slika 15: Obrazac DOH – rubrike predviđene za unos olakšica na str. 5 obrasca

Olakšice za potpomognuta područja i Grad Vukovar

Na temelju Zakona o regionalnom razvoju za svaku jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave provodi se postupak ocjenjivanja razvijenosti i to svake tri godine. Temelj za svrstavanje jedinice u neku skupinu jest izračun indeksa razvijenosti. Za izračun indeksa razvijenosti rabe se sljedeći pokazatelji:

1. prosječni dohodak po stanovniku
2. prosječni izvorni prihodi po stanovniku
3. prosječna stopa nezaposlenosti
4. opće kretanje stanovništva
5. stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje)
6. indeks starenja.⁹

Indeks razvijenosti kompozitni je pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerjenja stupnja razvijenosti JLP(R)S-a u određenom razdoblju.

Postupak se provodi za jedinice područne (regionalne samouprave) – županije i jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi). Zakon o regionalnom razvoju razlikuje četiri moguće skupine jedinica područne (regionalne) samouprave ovisno o indeksu razvijenosti.¹⁰

Jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti u četiri skupine:

- I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave: Bjelovarsko-bilogorska županija, Brodsko-posavska županija, Ličko-senjska županija, Sisačko-moslavačka županija, Virovitičko-podravska županija i Vukovarsko-srijemska županija
- II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave: Karlovačka županija, Koprivničko-križevačka županija, Krapinsko-zagorska županija, Osječko-baranjska županija, Požeško-slavonska županija i Šibensko-kninska županija
- III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave: Međimurska županija, Splitsko-dalmatinska županija, Varaždinska županija i Zadarska županija
- IV. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave: Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Zagreb, Istarska županija, Primorsko-goranska županija i Zagrebačka županija.

Jedinice lokalne samouprave po stupnju razvijenosti mogu biti svrstane u osam mogućih skupina. Jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti u sljedećih osam skupina:¹¹

- I. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Babina Greda, Berek, Biskupija, Brinje, Cetingrad,

⁹ Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Indeks razvijenosti, dostupno na: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112>.

¹⁰ Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti 132/2017., čl. II.

¹¹ Ibidem, čl. III.

Cista Provo, Civiljane, Crnac, Čađavica, Dežanovac, Donja Motičina, Donja Voća, Donji Kukuruzari, Donji Lapac, Draž, Drenovci, Drenje, Dvor, Đulovac, Ervenik, Gлина, Gornji Bogićevci, Gračac, Gradina, Gunja, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jagodnjak, Jasenovac, Kapela, Kijevo, Kistanje, Krnjak, Lećevica, Levanjska Varoš, Lokvičići, Lovreć, Lukač, Majur, Markušica, Mikleuš, Negoslavci, Nova Bukovica, Nova Rača, Okučani, Petlovac, Plaški, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Proložac, Saborsko, Severin, Sopje, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Suhopolje, Sunja, Šodolovci, Špišić Bukovica, Štitar, Tompojevci, Trnava, Trpinja, Udbina, Unešić, Velika Pisanica, Viljevo, Voćin, Vojnić, Vrbje, Vrhovine, Zagvozd, Zažablje, Zrinski Topolovac i Žumberak

– II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Bebrina, Bogdanovci, Borovo, Bošnjaci, Breštovac, Černik, Čačinci, Čaglin, Darda, Davor, Desinić, Dragalić, Đurđenovac, Erdut, Farkaševac, Ferdinandovac, Generalski Stol, Gola, Gorjani, Gornja Rijeka, Gradište, Grubišno Polje, Gundinci, Hrvatska Kostajnica, Ivanska, Kaptol, Kloštar Podravski, Kneževi Vinogradi, Končanica, Koška, Legrad, Lišane Ostrovičke, Magadenovac, Marijanci, Martijanec, Martinska Ves, Nijemci, Nova Kapela, Novo Virje, Otok (Vukovarsko-srijemska županija), Perušić, Podbablje, Pojezerje, Preseka, Prgomet, Privlaka (Vukovarsko-srijemska županija), Punitovci, Rešetari, Ribnik, Rovišće, Runovići, Ružić, Satnica Đakovačka, Semeljci, Sikirevci, Sirač, Skradin, Slavonski Šamac, Slunj, Sokolovac, Stari Jankovci, Strizivojna, Sveti Petar Orešovec, Šandrovac, Šestanovac, Štefanje, Topusko, Tounj, Velika Kopanica, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo, Viškovci, Vladislavci, Vrbanja i Zdenci

– III. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Andrijaševci, Bednja, Beli Manastir, Bizovac, Brodski Stupnik, Černa, Čestica, Čeminac, Domašinec, Donja Dubrava, Donji Andrijevci, Donji Vidovec, Dubrava, Feričanci, Garčin, Garešnica, Gornja Vrba, Hercegovac, Hlebine, Hrvace, Ilok, Ivankovo, Janjina, Jarmina, Kalnik, Knin, Koprivnički Bregi, Krašić, Kula Norinska, Kutjevo, Lanišće, Lasinja, Lipik, Lovas, Lovinac, Mala Subotica, Mali Bukovec, Muć, Netretić, Oprisavci, Orešovica, Oriovac, Orle, Otok (Splitsko-dalmatinska županija), Peteranec, Petrijevci, Pitomača, Pleternica, Podcrkavlje, Podravske Sesvete, Podturen, Pokupsko, Primorski Dolac, Promina, Rakovec, Rasinja, Selnica, Sibinj, Slivno, Stari Mikanovci, Sućuraj, Sveti Đurđ, Sveti Ivan Žabno, Štrigova, Tordinci, Trilj, Velika, Virje, Visoko, Vođinci, Vrlika, Vrpolje, Vuka, Zagorska Sela, Zmijavci i Žakanje

– IV. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Barilović, Bedenica, Belica, Belišće, Benkovac, Bilje, Bosiljevo, Brckovljani, Breznica, Breznički Hum, Brod Moravice, Budinščina, Bukovlje, Čazma, Čepin, Dekanovec, Dicmo, Donji Miholjac, Draganić, Drnje, Dubravica, Đakovo, Đelekovec, Ernestinovo, Galovac, Goričan, Gornja Stubica, Gornji Mihaljevec, Gradec, Hrašćina, Imotski, Jakšić, Jalžabet, Josipdol, Kamanje, Klakar, Klenovnik, Koprivnički Ivanec, Kotoriba, Kraljevec na Sutli, Kumrovec, Lekenik, Lepoglava, Lipovljani, Lober, Mače, Maruševec, Mihovljan, Molve, Mrkopalj, Nova Gradiška, Novigrad Podravski, Novska, Nuštar, Obrovac, Otočac, Pakrac, Petrijanec, Petrinja, Petrovsko, Polača, Popovača, Skrad, Slatina, Stankovci, Sveti Martin na Muri, Tovarnik, Tuhelj, Valpovo, Velika Ludina, Vinica, Vratišinec, Vrbovsko, Vrgorac, Vukovar i Županja

– V. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Antunovac, Bedekovčina, Beretinec, Cerovlje, Čabar, Daruvar, Donji Kraljevec, Drniš, Đurđevac, Đurmanec, Jakovlje, Jesenje, Kalinovac, Karlobag, Klanjec, Kloštar Ivanić, Komiža, Kravarško, Križ, Lokve, Ljubešćica, Marija Bistrica, Marina, Metković, Mursko Središće, Našice, Nedelišće, Novi Golubovec, Novi Marof, Novigrad (Zadarska županija), Ogulin, Oprtalj – Portole, Opuzen, Orahovica, Ozalj, Pisarovina, Plitvička jezera, Poličnik, Posedarje, Pregrada, Preko, Pribislavec, Radoboj, Rakovica, Ravna Gora, Ražanac, Rugvica, Selca, Senj, Sinj, Smokvica, Sračinec, Sveta Marija, Sveti Juraj na Bregu, Sveti Križ Začretje, Škabrnja, Vela Luka, Veliko Trgovišće, Vidovec, Vrsi, Zadvarje, Zemunik Donji i Zlatar

– VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Bibinje, Bilice, Bjelovar, Blato, Delnice, Donja Stubica, Dubrovačko primorje, Duga Resa, Fužine, Gornji Kneginec, Gospić, Gradac, Grožnjan – Grisignana, Hum na Sutli, Ivanec, Ivanić-Grad, Karočba, Klana, Klinča Sela, Klis, Konjčina, Krapinske Toplice, Križevci, Kutina, Luka, Lumbarda, Lupoglav, Marija Gorica, Mljet, Motovun – Montona, Nerežišća, Omiš, Orebić, Pakoštane, Pašman, Pirovac, Ploče, Povljana, Požega, Prelog, Pučišća, Sali, Seget, Sisak, Slavonski Brod, Starigrad, Ston, Strahoninec, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Sveti Ilija, Sveti Ivan Zelina, Šolta, Tribunj, Trnovec Bartolovečki, Trpanj, Varazdinske Toplice, Veliki Bukovec, Vinkovci, Vinodolska općina, Virovitica, Vrbovec i Zlatar Bistrica

- VII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Barban, Bistra, Brdovec, Brtonigla – Verteneglio, Buje – Buje, Čavle, Dugi Rat, Dugo Selo, Dugopolje, Gračišće, Jasenice, Jastrebarsko, Jelenje, Jelsa, Kali, Karlovac, Kaštela, Korčula, Kraljevica, Krapina, Kršan, Kukljica, Lastovo, Lopar, Lovran, Ludbreg, Milna, Mošćenička Draga, Murter – Kornati, Nin, Novi Vinodolski, Okrug, Oroslavje, Osijek, Pag, Pićan, Podgora, Postira, Primošten, Privlaka (Zadarska županija), Pušća, Rab, Raša, Rogoznica, Solin, Stari Grad, Stubičke Toplice, Sveta Nedelja (Istarska županija), Sveti Lovreč, Sveti Petar u Šumi, Svetvinčenat, Šenkovec, Šibenik, Tinjan, Tisno, Tkon, Trogir, Tučepi, Vis, Višnjan – Visignano, Vižinada – Visinada, Vodice i Žminj

- VIII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave: Bakar, Bale – Valle, Baška, Baška Voda, Biograd na Moru, Bol, Brela, Buzet, Cres, Crikvenica, Čakovec, Dobrinj, Dubrovnik, Fažana – Fasana, Funtana – Fontane, Hvar, Kanfanar, Kastav, Kaštelir-Labinci – Castelliere-S. Domenica, Kolan, Konavle, Koprivnica, Kostrena, Krk, Labin, Ližnjan – Lisignano, Makarska, Mali Lošinj, Malinska – Dubašnica, Marčana, Matulji, Medulin, Novalja, Novigrad – Cittanova, Omišalj, Opatija, Pazin, Podstrana, Poreč – Parenzo, Pula – Pola, Punat, Rijeka, Rovinj – Rovigno, Samobor, Split, Stupnik, Supetar, Sutivan, Sveta Nedelja (Zagrebačka županija), Tar Vabriga-Torre-Abrega, Umag – Umago, Varaždin, Velika Gorica, Vir, Viškovo, Vodnjan – Dignano, Vrbnik, Vrsar – Orsera, Zabok, Zadar, Zagreb, Zaprešić i Župa dubrovačka.

Obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti, a koji zapošljavaju više od dva radnika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, pri čemu više od 50 % radnika ima prebivalište i borave na potpomognutim područjima, utvrđeni porez na dohodak od tih djelatnosti na tim područjima umanjuju za 50 %.

Obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost na području Grada Vukovara, a koji zapošljavaju više od dva radnika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, pri čemu više od 50 % radnika ima prebivalište i borave na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, odnosno na području Grada Vukovara, **oslobodeni su plaćanja poreza na dohodak od tih djelatnosti.**

Dodatne informacije o načinu korištenja olakšica na potpomognutim područjima I. skupine i Grada Vukovara propisane su Pravilnikom o načinu ostvarivanja porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomognutim područjima (NN br. 115/16).

Pravilnikom je pojašnjeno da osim uvjeta da se dohodak ostvaruje na tim područjima, treba zadovoljiti uvjet od minimalno dva zaposlenika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, pri čemu je više od 50 % **tih** zaposlenika imalo prebivalište i boravište na području jedinica I. skupine, odnosno na području Grada Vukovara.

Neke djelatnosti zbog prirode posla nije moguće obavljati samo na potpomognutom području, a to su npr. građevina, prijevoz itd. U takvim slučajevima obrtnik može iskoristiti olakšicu za cijelu djelatnost, međutim, ako pritom ima registriranu izdvojenu poslovnu jedinicu izvan potpomognutog područja, dohodak ostvaren u toj poslovnoj jedinici ne podliježe poreznoj olakšici.

Obrtnik koji nema sjedište na potpomognutom području ili na području Grada Vukovara može iskoristiti olakšicu za dio dohotka koji je ostvario na tom području. U tom slučaju potrebno je kroz posebnu evidenciju pratiti koliki je dohodak ostvaren na tim područjima. To bi zapravo značilo da obrtnik na potpomognutnom području ima stalnu poslovnu

jednicu. Pitanje prijave stalne poslovne jedinice Poreznoj upravi regulirano je člankom 68. Općeg poreznog zakona, NN 115/16, 106/18, 121/19, prema kojem je porezni obveznik dužan prijaviti sve činjenice bitne za utvrđivanje porezne obveze, a osobito premještaj radionice ili stalne poslovne jedinice, početak obavljanja gospodarske djelatnosti i sl.

Zadatak 1:

Obrtnik Frane Franić u 2020. g. ostvario je primitke u svoti od 480.251 kn i izdatke u svoti od 284.264 kn. U 2019. godini sklopljen je ugovor o radu na neodređeno vrijeme s Markom Antićem koji je prije toga bio više od mjesec dana u evidenciji HZZ-a. U tijeku 2020. godine zaposleniku Antiću isplaćene su plaće i doprinosi od siječnja do lipnja u svoti od 18.320,00 kn. Obrtnik je u tijeku godine platio pretplatu na stručni časopis *Novi porezi* u svoti od 1.200,00 kn + 156,00 kn PDV-a.

Sastavite prijavu poreza na dohodak za obrtnika ako obrtnik ima nezaposlenu suprugu i ima prebivalište u Splitu (prirez 15 %). Tijekom godine obrtnik je uplatio 21.000,00 kn predujma poreza na dohodak.

Zadatak 2:

Obrtnik Marko Antić u 2020. godini ostvario je primitke u svoti od 521.487,00 kn i izdatke u svoti od 321.542,00 kn. Obrtnik je u tijeku godine imao dva naučnika za zanimanje u sustavu vezanih obrta – mesar. Naučniku Ivi M., koji je u obrtu radio tri mjeseca, isplaćene su tri naknade u iznosu od 1.000,00 kn, a drugom naučniku Anti M. isplaćene su naknade za četiri mjeseca u svoti od 900,00 kn mjesečno. Sastavite prijavu poreza na dohodak za obrtnika ako obrtnik ima dvoje djece i prebivalište u Zagrebu (prirez 18 %). Tijekom godine obrtnik je uplatio 16.000,00 kn predujma poreza na dohodak.

Zadatak 3:

Obrtnik Ante Markić u 2020. g. ostvario je primitke u svoti od 620.487,00 kn i izdatke u svoti od 451.505,00 kn. Obrtnik je u 2019. g. iskazao gubitak u svoti od 70.000,00 kn. U tekućoj godini porezni obveznik iskoristio je 35.000,00 kn gubitka iz 2018. godine za umanjenje porezne osnovice. U 2019. godini iskazao je 27.000,00 kn gubitka koji nije do sada iskorišten. Obrtnik je u 2020. g. preko ž. r. dao donaciju za pomoći osobama na poplavljenim područjima u svoti od 2 % primitaka. Obrtnik ima prebivalište i obavlja djelatnost u Splitu (prirez je 15 %) te uzdržava dvoje djece.

Zadatak 4:

Obrtnik Vinko Ivić u 2020. g. ostvario je primitke u svoti od 712.500,00 kn i izdatke u svoti od 451.700,00 kn. Obrtnik je svojim zaposlenicima tijekom poslovne godine platio dva seminara u svrhu stručnog usavršavanja, ukupno u svoti od 2.500,00 kn (opće obrazovanje i izobrazba). U 2020. g. sklopljen je ugovor o radu s Markom Antićem na neodređeno vrijeme, koji je prethodno više od mjesec dana bio u evidenciji HZZ-a. U tijeku 2020. g. zaposleniku Antiću isplaćene su plaće i doprinosi od siječnja do travnja u svoti od 14.500,00 kn.

- a) Sastavite prijavu poreza na dohodak za obrtnika ako obrtnik ima dvoje djece i prebivalište u Vojniću (I. skupina prema indeksu razvijenosti, prirez je 7,5 %). Tijekom godine obrtnik je uplatio 12.000,00 kn predujma poreza na dohodak.
- b) Sastavite prijavu poreza na dohodak za obrtnika ako obrtnik ima dvoje djece i prebivalište u Vojniću (I. skupina prema indeksu razvijenosti, prirez je 7,5 %). Tijekom godine obrtnik je uplatio 1.000,00 kn predujma poreza na dohodak, u

obrtu su tijekom cijele godine stalno bila zaposlena tri radnika na neodređeno vrijeme, a radnici imaju stalno prebivalište na području Vojnića. Obrtnik nema izdvojenih poslovnih jednica te 100 % dohotka ostvaruje na području Vojnića. Obrtnik je primio obavijest o stjecanju prava na poreznu olakšicu po osnovi regionalnog razvoja.

Zadatak 5:

Obrtnik Antonio Ivić u 2020. g. ostvario je primitke u svoti od 621.400,00 kn i izdatke u svoti od 321.500,00 kn. Obrtnik je 2 % svojih primitaka ostvarenih u 2020. godini uplatio na žiroračun dobrotvorne akcije za pomoć poplavljenim područjima. Obrtnik je u tijeku 2020. godine imao tri naučnika za zanimanje u sustavu vezanih obrta – mesar. Naučniku Ivi M., koji je u obrtu radio tri mjeseca, isplatio je tri naknade od 1.000,00 kn, drugom naučniku Anti M. isplatio je naknadu za četiri mjeseca u svoti od 900,00 kn, trećem naučniku isplatio je sedam naknada u svoti od 800,00 kn. Sastavite prijavu poreza na dohodak za obrtnika ako obrtnik ima prebivalište u Splitu (prirez 15 %). Tijekom godine obrtnik je uplatio 11.000,00 kn predujma poreza na dohodak.

Zadatak 6:

Obrtnik Ante Markić u 2019. g. ostvario je primitke u svoti od 620.487,00 kn i izdatke u svoti od 451.505,00 kn. Obrtnik ima prebivalište i obavlja djelatnost u Unešiću (I. skupina prema indeksu razvijenosti, prirez je 5 %), a dijelom u Trogiru. Postotak dohotka koji je ostvario u Unešiću iznosi 24 %. Obrtnik zapošljava šest radnika na neodređeno vrijeme, četiri radnika imaju prebivalište u Unešiću i zaposlena su na neodređeno vrijeme. Obrtnik uzdržava suprugu.

8. PAUŠALNO PLAĆANJE POREZA ZA SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA TE DJELATNOSTI POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

Obrtnici i poljoprivednici mogu utvrđivati dohodak i porez na dohodak u paušalnom iznosu ako nisu obveznici PDV-a¹² i ako ne ostvare ukupni godišnji primitak veći od iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav PDV-a (300.000,00 kn). Izmjenama Zakona o porezu na dohodak iz 2017. godine uvedena je mogućnost da i porezni obveznici koji obavljaju djelatnost ugostiteljstva i/ili trgovine mogu plaćati porez na dohodak u paušalnom iznosu, što je značajna izmjena u odnosu na raniji zakon o porezu na dohodak prema kojem je za njih u potpunosti bila isključena mogućnost paušalnog oporezivanja.

Obrtnici koji porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu ne vode poslovne knjige već samo evidenciju o prometu (KPR).

Fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost obrta i djelatnost poljoprivrede i šumarstva **uz uvjet da nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost i da po osnovi te djelatnosti u poreznom razdoblju ne ostvaruju ukupan godišnji primitak veći od iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost** mogu podnijeti zahtjev za paušalno plaćanje poreza na dohodak. Ta mogućnost izbora nije propisana za djelatnost slobodnih zanimanja. Dakle, slobodna zanimanja ne mogu plaćati porez na dohodak u paušalom iznosu.

Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima što uređuju obvezna osiguranja, a kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar obveznika poreza na dohodak. Djelatnostima slobodnih zanimanja osobito se smatraju:

- samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinara, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika, kao i druge slične djelatnosti

---

¹² Primjerice ako obrnik uz obrt za koji paušalno plaća porez istovremeno ostvaruje i dohodak od zakupa poslovnog prostora temeljem kojeg plaća porez na dohodak od imovine prema rješenju Porezne uprave sukladno članku 57. stavku 1. i članku 62. stavku 1. Zakona. Međutim, u tijeku poreznog razdoblja ostvario je dohodak od zakupa poslovnog prostora u iznosu većem od onoga propisanog za obvezni ulazak u sustav PDV-a, pa je po toj osnovi obvezan dohodak utvrđivati na način propisan za samostalnu djelatnost prema člancima 30. – 35. Zakona. U tom slučaju obvezan je i dohodak od djelatnosti koji je utvrđivao u paušalnom iznosu početni utvrđivati na način propisan za samostalnu djelatnost prema člancima 30. – 35. Zakona te je obvezan upisati se u registar obveznika PDV-a i od 1. siječnja sljedeće godine na sve isporuke koje obavi (u ovom primjeru u okviru samostalne djelatnosti obrta i zakupa poslovnog prostora) obračunavati PDV. (Mišljenje SU, Porez na dohodak – Paušalno oporezivanje, Broj klase: 410-01/17-01/838, Urudžbeni broj: 513-07-21-01/17-1, Zagreb, 24. 4. 2017.,

https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=19526.

- samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja, kao i druge slične djelatnosti
- samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost, kao i druge slične djelatnosti
- samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša.

Zna se dogoditi da fizička osoba koja plaća paušalno porez po osnovi neke obrtničke djelatnosti, npr. poljopriveđe, želi registrirati neku drugu samostalnu djelatnost, npr. prevoditelja (paušalno oporezivanje nije dopušteno), i po toj osnovi utvrđivati dohodak na temelju poslovnih knjiga, dakle vodit će KPI, DI i ETO. Takva mogućnost nije dopuštena što proizlazi iz čl. 4. st. 2 Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti jer je u tom slučaju porezni obveznik obvezan i dohodak i porez na dohodak od djelatnosti za koju je dohodak utvrđivao u paušalnom iznosu početi utvrđivati na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija. Dakle, ako porezni obveznik koji obavlja djelatnost od koje dohodak i porez na dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu, uz tu djelatnost u tijeku poreznog razdoblja započne obavljati i novu djelatnost od koje se dohodak utvrđuje na temelju propisanih poslovnih knjiga, obvezan je i dohodak i porez na dohodak od djelatnosti za koju je dohodak utvrđivao u paušalnom iznosu početi utvrđivati na temelju poslovnih knjiga i to istodobno s početkom obavljanja nove djelatnosti.

Obrtnik ne može paušalo plaćati porez na dohodak niti ako postane obveznik PDV-a. Obrtnik postaje obveznikom PDV-a u tijeku godine i to u trenutku kada ostvari isporuke u vrijednosti većoj od praga za upis u registar obveznika PDV-a (300.000,00 kn). Prijavu u registar obveznika PDV-a potrebno je podnijeti do 15. u mjesecu nakon mjeseca u kojem su stečeni uvjeti za ulazak u sustav PDV-a.

U oba gore navedena slučaja obrtnik gubi pravo utvrđivanja paušalnog dohotka i plaćanja paušalnog poreza na dohodak, a obvezan je utvrđivati dohodak od samostalne djelatnosti na temelju poslovnih knjiga i to počevši od prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem su prestali uvjeti za utvrđivanje paušalnog dohotka.

Tablica 8: Godišnji paušalni porez

Ukupni godišnji primitci	Godišnji paušalni dohodak	Porez i prirez
ostvaruje ukupni godišnji primitak do 85.000,00 kuna	12.750,00 kuna	porez po stopi od 12 % + prirez prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika
ukupni godišnji primitak iznad 85.000,00 kuna do 115.000,00 kuna	17.250,00 kuna	porez po stopi od 12 % + prirez prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika
ukupni godišnji primitak iznad 115.000,00 kuna do 149.500,00 kuna	22.425,00 kuna	porez po stopi od 12 % + prirez prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika

ukupni godišnji primitak iznad 149.500,00 kuna do 230.000,00 kuna	34.500,00 kuna	porez po stopi od 12 % + prirez prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika
ukupni godišnji primitak iznad 230.000,00 kuna do 300.000,00 kuna.	45.000,00 kuna	porez po stopi od 12 % + prirez prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika

Stopa paušalnog poreza na dohodak je 12 %, a dobivena godišnja obveza paušalnog poreza uvećava se i za prirez porezu na dohodak koji je propisala jedinica lokalne samouprave prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika. Godišnji paušalni porez na dohodak i prirez porezu na dohodak plaća se tromjesečno.

Porezni obveznik na kraju poreznog razdoblja podnosi izvješće o ostvarenim primitcima (Obrazac PO-SD). Ako se utvrdi da je porezni obveznik ostvario primitke koji su veći od poreznog razreda temeljem kojeg je plaćen paušalni porez na dohodak u tijeku godine, porezna uprava će obrtnika zadužiti za razliku poreza na dohodak između niže plaćenog poreza i obveze poreza koja je utvrđena prema višem poreznom razredu. Isto tako, ako se utvrdi da je porezni obveznik preplatio porez, odnosno da je plaćao porez prema višem poreznom razredu, a u tijeku godine je ostvario manji iznos primitaka i time pripao nižem poreznom razredu, više plaćeni paušalni porez i prirez na dohodak vraća se poreznom obvezniku ili uračunava u obvezu za sljedeće porezno razdoblje.

Smanjenje paušalnog poreza na dohodak

Obrtnici koji samostalne djelatnosti obavljaju na području Grada Vukovara prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara, na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na otocima prve skupine, plaćaju godišnji paušalni porez u visini od 25 % godišnjeg paušalnog poreza na dohodak.

Poslovne knjige i evidencije

Porezni obveznik koji porez na dohodak od samostalne djelatnosti plaća u paušalnom iznosu ne vodi poslovne knjige, osim evidencije o prometu – Obrazac KPR, u skladu s Pravilnikom o porezu na dohodak. U knjigu prometa na kraju radnog dana, a najkasnije prije početka sljedećega radnog dana, upisuju se primitci naplaćeni u gotovu novcu i čekovima odnosno u slučaju paušalnog oporezivanja i primitci naplaćeni bezgotovinskim putem.

KNJIGA PROMETA

¹ Popunjava porezni obveznik koji porez na dohodak od samostalne djelatnosti plaća u paušalnom iznosu u skladu s Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti

Slika 16: Obrazac KPR

Kod paušalnog oporezivanja ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga osim knjige prometa, kao ni mogućnost podnošenja godišnje porezne prijave za ostvareni dohodak po toj osnovi. Po isteku kalendarske godine konačna porezna obveza utvrđuje se prema iskazanom prometu na obrascu PO-SD, koji se dostavlja nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do 15. siječnja tekuće za prošlu godinu.

OBRAZAC PO-SD

IZVJEŠĆE O PAUŠALNOM DOHOTKU OD SAMOSTALNIH DJELATNOSTI I UPLAĆENOM PAUŠALNOM POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA
DOHODAK OD _____. DO _____. GODINI

I. PODACI O POREZNOM OBVEZNIKU			
OIB	IME I PREZIME	ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA	
II. PODACI O DJELATNOSTI			
1. NAZIV I VRSTA DJELATNOSTI			
2. ADRESA OBAVLJANJA DJELATNOSTI			
3. GRAD VUKOVAR I POTPOMOGNUTA PODRUČJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I. SKUPINE I OTOCI I. SKUPINE	DA	NE	
4. RAZDOBLJE OBAVLJANJA DJELATNOSTI			
OD _____ DO _____	OD _____ DO _____	OD _____ DO _____	OD _____ DO _____
III. PODACI O OSTVARENIM PRIMICIMA OD POJEDINAČNE DJELATNOSTI			
PRIMICI NAPLAĆENI U GOTOVINI	PRIMICI NAPLAĆENI BEZGOTOVINSKIM PUTEM	UKUPNO NAPLAĆENI PRIMICI	
1	2	3 (1+2)	
IV. GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK OD POJEDINAČNE DJELATNOSTI ¹ / BROJ MJESECI OBAVLJANJA DJELATNOSTI ²			
V. GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI / BROJ MJESECI OBAVLJANJA DJELATNOSTI			
VI. UKUPNI GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK			
VII. OBRAĆUN PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK			
1.	IZNOS OBVEZE PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK		
2.	PRIREZ POREZU NA DOHODAK (PROSJEČNA STOPA)	_____ %	
3.	UKUPNO PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK (1.+2.)		
4.	UMANJENJE PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK ZA PODRUČJE GRADA VUKOVARA I POTPOMOGNUTIH PODRUČJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I. SKUPINE I OTOCI I. SKUPINE		
5.	UKUPNA OBVEZA PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK NAKON UMANJENJA		
6.	UKUPNO UPLAĆENI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK		
7.	RAZLIKA ZA UPLATU/POVRAT		
8.	IZNOS MJESEČNOG PAUŠALNOG POREZA I PRIREZA POREZU NA DOHODAK ³		

Nadnevak _____

POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

Slika 17: Obrazac PO-SD

Ako porezni obveznik u tijeku godine uz postojeću djelatnost koja se paušalno oporezuje započne s obavljanjem samostalne djelatnosti za koju nije predviđeno paušalno oporezivanje, mora u potpunosti prijeći na utvrđivanje dohotka na temelju poslovnih knjiga.

Primjeri: Paušalno oporezivanje samostalnih djelatnosti obrta

U slučaju početka obavljanja samostalne djelatnosti tijekom poreznog razdoblja godišnji paušalni dohodak utvrđuje se razmjerno broju mjeseci obavljanja djelatnosti i to u korist poreznog obveznika. Dohodovni razred utvrđuje se na način da se prosječni mjesecni primitak (ukupni primitak podijeljen s brojem mjeseci obavljanja djelatnosti) pomnoži s 12 mjeseci. Na isti se način paušalni dohodak utvrđuje i za registrirani sezonski obrt.

Primjer 1. Razine rješenja o plaćanju paušalnog dohotka za 202X. godinu za novog poreznog obveznika

Prema rješenju nadležnog Ureda za gospodarstvo od 5. veljače 201X. porezni obveznik s prebivalištem u Zagrebu (prirez 18 %) počeo je obavljati samostalnu djelatnost uzgoja ljekovitog bilja. Obveznik je izabrao paušalni način oporezivanja i predvidio dohodak od obavljanja djelatnosti za 202X. godinu u svoti od 100.000,00 kn.

Odredite tromjesečnu obvezu poreza na dohodak.

1.	Predviđeni dohodak za 11 mjeseci	
2.	Prosječni primitak	
3.	Godišnji primitak	
4.	Godišnja porezna osnovica razine	
5.	Godišnji paušalni porez na dohodak (rb. 4*12 %)	
6.	Godišnji prirez poreza na dohodak	
7.	Ukupni godišnji paušalni porez i prirez	
8.	Mjesečni paušalni porez i prirez	
9.	Tromjesečni paušalni porez i prirez	

Primjer 2: Donošenje rješenja o plaćanju paušalnog dohotka za novog poreznog obveznika

Porezni obveznik s prebivalištem u Splitu započeo je 20. 3. 202X. obavljati samostalnu djelatnost popravka obuće. Obrtnik je izabrao paušalni način plaćanja poreza i predvidio dohodak za 10 mjeseci 202X. g. u svoti od 80.000,00 kn.

1.	Predviđeni dohodak za 10 mjeseci	
2.	Prosječni primitak	
3.	Godišnji primitak	
4.	Godišnja porezna osnovica	
5.	Godišnji paušalni porez na dohodak (rb. 4*12 %)	
6.	Godišnji prirez poreza na dohodak	
7.	Ukupni godišnji paušalni porez i prirez	
8.	Mjesečni paušalni porez i prirez	
9.	Tromjesečni paušalni porez i prirez	

Primjer 3: Donošenje rješenja o plaćanju paušalnog dohotka za novog poreznog obveznika

Osoba s prebivalištem u Kaštelima (prirez 12 %) počela je obavljati djelatnost u domaćoj radinosti 12. lipnja 202X. Do kraja 202X. godine predviđen je primitak u svoti od 35.000,00 kn.

1.	Predviđeni dohodak za 7 mjeseci	
2.	Prosječni primitak	
3.	Godišnji primitak	
4.	Godišnja porezna osnovica	
5.	Godišnji paušalni porez na dohodak (rb. 4*12 %)	
6.	Godišnji prirez poreza na dohodak	
7.	Ukupni godišnji paušalni porez i prirez	
8.	Mjesečni paušalni porez i prirez	
9.	Tromjesečni paušalni porez i prirez	

Primjer 4.

Ispunite obrazac KPR:

- 2. 1. 202X. g. po računu br 1-01 evidentirana je naplata u gotovini u svoti od 150 kn.
  - 3. 1. 202X. g. na temelju računa 2-01 evidentirana je naplata kreditnim karticama 100,00 kn.

Obrazac KPR

KNJIGA PROMETA

¹ Popunjava porezni obveznik koji porez na dohodak od samostalne djelatnosti plaća u paušalnom iznosu u skladu s Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti

Fiskalizacija

Obveznici fiskalizacije su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti te pravna i fizička osoba obveznik poreza na dobit. Obveza fiskalizacije računa preko naplatnih uređaja od 1. srpnja 2017. odnosi se na sve obveznike koji račune naplaćuju u gotovini, a u toj skupini su od navedenog datuma i samostalne djelatnosti – paušalisti, slobodna zanimanja i dr. koji su prije izdavali račune putem uvezane knjige računa i na taj način provodili fiskalizaciju. Fiskalizacija se provodi u svrhu nadzora prometa u gotovini. Prometom u gotovini prema Zakonu o fiskalizaciji, čl. 2. st. 5., ne smatra se samo plaćanje i naplata u kovanicama i novčanicama nego i plaćanje karticama, čekovima ili drugim sličnim načinima plaćanja.¹³ Dakle, fiskalizaciju ne provode jedino pravne i fizičke osobe koje cijelokupnu naplatu provode isključivo na transakcijski račun.

Od fiskalizacije je izuzeta djelatnost prodaje vlastitih poljoprivednih proizvoda proizvedenih na vlastitom obiteljskom poljoprivednom gospodarstvu izravno krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih i obiteljskih poljoprivednih gospodarstava te prodaja vlastitih poljoprivednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na malo, na štandovima i klupama izvan tržnica na malo i otvorenim prostorima.

Propisima o fiskalizaciji uređeno je i pitanje blagajničkog maksimuma. Mikro subjekti¹⁴ i fizičke osobe mogu odrediti blagajnički maksimum najviše do iznosa od 10.000,00 kn. Novac iznad propisanog blagajničkog maksimuma potrebno je uplatiti na račun za poslovanje u banci isti dan ili najkasnije sljedeći radni dan.

---

¹³ Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, NN 133/12 do 121/19.

¹⁴ Mikro subjekti su fizičke i pravne osobe koje: 1) prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 10 radnika, 2) prihod manji od 2.000.000,00 eura, 3) imaju aktivu (obveznici poreza na dobit) ili dugotrajnu imovinu (obveznici poreza na dohodak) do 2.000.000,00 eura, cf. Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva, NN 29/02, 63/07, 53/12, 56/13, 121/16, čl. 3., st. 2.

9. OBRTNIK KAO OBVEZNIK POREZA NA DOBIT

Obrtnik je obveznik poreza na dobit ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario ukupni primitak veći od **7.500.000,00** kuna.

Pod primitcima se misli na ukupne primitke iz stupca 9 KPI-ja, dakle primitci bez PDV-a. Obrtnik može biti obveznik poreza na dobit ako izjaví da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak.

Porezna osnovica poreza na dobit je dobit što se utvrđuje kao razlika između prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit. Porez na dobit obračunava se i plaća po stopi od 12 % ili 18 %.

Predujam poreza na dobit plaća se po osnovi godišnje porezne prijave za prethodnu kalendarsku godinu, odnosno za prethodno kalendarsko razdoblje. Mjesečni predujam utvrđuje se tako da se svota porezne obveze za prethodno razdoblje podijeli s brojem mjeseci istog razdoblja.

Na početku poreznog razdoblja kada obrtnik prelazi na porez na dobit mora sastaviti početnu bilancu i nastaviti voditi poslovne knjige prema Zakonu o računovodstvu. Obrtnik prelazi na dvojno knjigovodstvo što znači promjenu načina utvrđivanja poslovnog rezultata s načela blagajne na obračunsko načelo, a što zahtijeva sastavljanje početne bilance i korekciju dobitka na kraju prve godine poslovanja u sustavu oporezivanja dobitka. Obveznik mora ostati u sustavu poreza na dobit sljedeće tri godine.

U početnoj bilanci treba prikazati

U AKTIVI:

- *vrijednost zatečenih zaliha*
- *dane predujmove za robu i usluge*
- *potraživanja od kupaca za robu i usluge*
- *potraživanja od kupaca za prodane predmete dugotrajne imovine iz popisa dugotrajne imovine*
- *aktivna vremenska razgraničenja*
- *zahtjeve za povratom poreza na promet i istovrsnih poreza.*

U PASIVI:

- *obveze prema dobavljačima za robu i usluge*
- *obveze za primljene predujmove od kupaca za robu i usluge*
- *pasivna vremenska razgraničenja*
- *dugoročna rezerviranja*
- *obveze za porez na promet i istovrsne poreze.*

Korekcija dobitka na kraju prve poslovne godine

Zbog primjene načela blagajne pri utvrđivanju dohotka u prethodnoj godini pojedine stavke prikazane u početnoj bilanci nisu iskazane u primitcima niti u *izdatcima jer nije došlo do novčanog tijeka te nisu utjecale na osnovicu poreza na dohodak*. Zbog tih razloga treba ih uključiti pri utvrđivanju osnovice poreza na dobitak nakon prve godine poslovanja i plaćanja poreza prema načelima oporezivanja dobitka (čl. 16. Zakona o porezu na dobit).

Utvrđeni dobitak uvećava se za:

- + vrijednost zatečenih zaliha
- + dani predujmovi za robu i usluge
- + potraživanja od kupaca za robu i usluge
- + potraživanja od kupaca za prodane predmete dugotrajne imovine iz popisa dugotrajne imovine
- + aktivna vremenska razgraničenja
- + zahtjevi za povrat poreza na promet i istovrsnih poreza, osim PDV-a i poreza na dohodak.

Istodobno ostvareni dobitak treba smanjiti za:

- obvezе prema dobavljačima za robu i usluge
- obvezе za primljene predujmove od kupaca za robu i usluge
- pasivna vremenska razgraničenja
- dugoročna rezerviranja
- obvezе za porez na promet i istovrsne poreze, osim PDV-a.

Tablica 9: Primjer početne bilance kad je imovina veća od obveza

Tek br.	Naziv stavke	Račun	AKTIVA	PASIVA
1.	Dugotrajna imovina	02 i 03 minus 029 i 039		
2.	Stanje novca - na računu - u blagajni	1000 i 1020		
3.	Potraživanja od kupaca	120		
4.	Pretporez u računima za: - osnovna sredstva - ostalih dobavljača	140		
5.	Zalihe sirovina	310		
6.	Dani predujam za sirovine	370		
7.	Roba u maloprodaji Uračunana marža Uračunani PDV	663 668 664		
8.	Proizvodnja u tijeku	600		
9.	Plaćene premije osig.	1904		
10.	Obveze prema dobavljačima - za osnovna sredstva - ostale obveze prema dob.	2202 2200		
11.	Obveza za PDV u nenaplaćenim potraživanjima	240		
12.	Obveza za plaće	230		
13.	Obveza za doprinose vl. obrta	242		
14.	Obveza za primljeni predujam	225		
15.	Odgođeni prihod na osnovi naplaćene najamnine za 1. tromjesečje 2017.	290		
16.	Kapitalna ulaganja obrtnika dobitaša	919		
UKUPNO				

Korekcija dobitka na kraju prve poslovne godine

Obrtnik na kraju prvog poreznog razdoblja za koje se utvrđuje osnovica poreza na dobit, nakon što utvrdi dobit kao razliku prihoda i rashoda, ispravlja dobit povećanjem i umanjenjem za pojedine pozicije početne bilance.

Dobitak se uvećava samo za stavke koje u prethodnoj godini nisu bile naplaćene pa nisu evidentirane u primitcima te nisu ni utjecale na osnovicu poreza na dohodak. Jednako se tako dobitak može smanjiti samo za obveze koje nisu plaćene u prethodnoj godini pa nisu mogle biti iskazane kao izdatak.

Pri korekciji dobitka treba voditi brigu i o sljedećem:

1. pri utvrđivanju porezne osnovice i korekciji dobitka za potraživanja i obveze PDV treba isključiti iz tih potraživanja i obveza
2. obveze prema dobavljačima treba smanjiti:
  - za 50 % nepriznatih troškova nastalih u vezi s korištenjem osobnih vozila, uključujući i PDV
  - za 50 % nepriznatih troškova na osnovi reprezentacije, uključujući i PDV
3. pri korekciji dobitka ne uzimaju se u obzir potraživanja za dane pozajmice niti obveze za dugotrajnu imovinu, obveze za kredite i ostalo jer to nisu ni primitci ni izdatci te ne utječu na poreznu osnovicu.

Tablica 10: Korekcija rezultata na kraju prve poslovne godine na temelju podataka iz bilance u tablici 9 (pretpostavka da je obrtnik ostvario dobitak od 100.000 kn)

Ostvareni dobitak u 202X.		100.000,00
Stavke povećanja dobitka		
1.	Potraživanja od kupaca umanjena za PDV	
2.	Zalihe sirovina	
3.	Zalihe trgovачke robe u maloprodaji (smanjena za uračunanu maržu i PDV)	
4.	Proizvodnja u tijeku	
5.	Plaćena premije osiguranja (aktivno vremensko razgraničenje)	
6.	Dani predujam	
Stavke smanjena dobitka		
7.	Obveza prema dobavljačima smanjena za PDV (osim za osnovna sredstva)	
8.	Obveza za plaće	
9.	Obveza za doprinose vlasnika obrta	
10.	Odgoden prihod od najma (pasivno vremensko razgraničenje)	
11.	Obveze za primljeni predujam	
Korigirani dobitak za oporezivanje		

Početnu bilancu treba dostaviti Poreznoj upravi na kraju prve godine poslovanja zajedno s prijavom poreza na dobitak, a tome treba priložiti i korekciju ostvarenog dobitka u prvoj godini poslovanja.

U nekim slučajevima prilikom sastavljanja početne bilance može se dogoditi da nakon sučeljavanja imovine i obveza, obveze premašuju imovinu. Da bi bilanca bila u ravnoteži, potrebno je pribaviti sredstva iz privatne imovine poduzetnika.

Tablica 11: Primjer početne bilance kad je imovina manja od obveza

Tek br.	Naziv stavke	Račun	AKTIVA	PASIVA
1.	Dugotrajna imovina	02 i 03 minus 029 i 039		
2.	Novac na računu i u blagajni	1000 i 1020		
3.	Zalihe materijala	310		
4.	Dani predujam za mat. i robu	370 i 670		
5.	Potraživanje za robu i usluge	120		
6.	Pretporez u neplaćenim obvezama	140		
7.	Obveze prema dobavljačima	220		
8.	Obveza za primljeni predujam	225		
9.	Obveze prema radnicima	230		
10.	Obveze za PDV u potraživanjima i primljenim predujmovima	240		
11.	Obveze za doprinose	242		
12.	Potraživanja od poduzetnika	133		
UKUPNO				

10. OSTALE OBVEZE OBRTNIKA

Osim poreza na dohodak i doprinosa obrtnik je kroz godinu obvezan plaćati i druge obveze. Obračuni za spomeničku rentu, članarina turističkim zajednicama i komorski doprinos predaju se uz godišnju poreznu prijavu na obrascu DOH do kraja veljače.

Članarine u turističkim zajednicama – obrazac TZ

Članarina je prihod turističkih zajednica. Obveznici plaćanja članarine su pravne i fizičke osobe koje u turističkoj općini ili gradu imaju svoju poslovnu jedinicu te ostvaruju prihod pružanjem ugostiteljskih usluga, usluga u turizmu ili obavljanjem s turizmom neposredno povezanih djelatnosti.

Visina članarine ovisi:¹⁵

- o turističkom razredu naselja u kojem je sjedište ili poslovna jedinica osobe (A, B, C i D)
- o skupini u koju je razvrstana djelatnost kojom se pravna ili fizička osoba bavi (prva skupina, druga skupina, treća skupina i četvrta skupina) te
- o stopi na *ukupni prihod* utvrđenoj Zakonom o članarinama u turističkim zajednicama.

---

¹⁵ Vidović, J.: Ostale obveze obrtnika po godišnjoj poreznoj prijavi, Proceedings of the 4th International Conference The Challenges of Today, Šibenik: Polytechnic of Sibenik, 2019. str. 463-470.

PODRUČNI URED			
ISPOSTAVA (nadležna prema sjedištu pravne osobe ili prebivalištu fizičke osobe)			
Naziv pravne osobe/ime i prezime fizičke osobe, adresa sjedišta/prebivališta, porezni broj			
Tvrta pravne osobe/obrta prema mjestu obavljanja djelatnosti, odnosno adresa na kojoj se pružaju usluge			
Sifra općine/grada sjedišta/prebivališta			
Brojčana oznaka i naziv djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti			
OBRAĆUN članarine turističkoj zajednici za razdoblje	od	do	godine
Redni broj	OPIS	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4
I.	OSNOVICA (članak 11. Zakona)	01	
II.	STOPA (članak 9. i 10. Zakona)	02	
III.	OBRAĆUNATA SVOTA (red. broj I. x red. broj II.)	03	
IV.	UPLaćENI PREDUJAM	04	
V.	RAZLIKA ZA UPLATU (red. broj III. – red. broj IV.)	05	
VI.	RAZLIKA ZA POVRAT (red. broj IV. – red. broj III.)	06	
VII.	MJESEČNI PREDUJAM ZA NAREDNO RAZDOBLJE (red. broj III./br.mjeseci)	07	
U		godine	
Osoba odgovorna za sastavljanje obrasca		Odgovorna osoba	

Za ispostavu

U godine M.P.

Slika 18: Obrazac TZ

Komorski doprinos – obrazac KD

Obveznici plaćanja doprinosa Hrvatskoj obrtničkoj komori su obrtnici. Obvezni komorski doprinos iznosi 2 % osnovnog osobnog odbitka iz dohotka, sukladno Zakonu o porezu na dohodak ($4.000,00 \cdot 2\% = 80,00$ kn).

Doprinos za općekorisne funkcije šuma

Naknadu za općekorisne funkcije šuma plaćaju obrtnici i poduzetnici koji ostvaruju godišnji prihod i primitak veći od 3.000.000,00 kn po stopi od 0,0265 % na ukupni prihod ili primitak.

Spomenička renta - obrazac SR

Spomenička renta može biti direktna i indirektna.

Direktna spomenička renta proizlazi iz samog obavljanja djelatnosti na nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline, plaća se u iznosu od 1,00 do 4,00 kn po četvornome metru korisne površine prostora, a njenu visinu propisuje grad ili općina.

Indirektnu spomeničku rentu plaćaju obrtnici i poduzetnici koji obavljaju sljedeće djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, čl. 114a) po stopi od 0,05 % na ukupni prihod:

- trgovina na veliko duhanskim proizvodima
- trgovina na veliko parfemima i kozmetikom
- trgovina na malo duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama
- telekomunikacije (osim održavanja komunikacijske mreže i prijenosa radijskog i televizijskog programa)
- novčarsko posredovanje
- pomoćne djelatnosti kod finansijskih usluga, osim osiguranja i mirovinskih fondova
- djelatnost kockanja i klađenja.

Tijekom godine potrebno je plaćati predujmove spomeničke rente u visini jedne dvanaestine obračuna u protekloj godini.

LITERATURA

---

1. Hrvatska obrtnička komora. Odluka o načinu postupanja kod oslobađanja komorskog doprinosa novootvorenih obrta. Preuzeto s mrežne stranice: https://www.hok.hr/gospodarstvo/digitalno_poslovanje_obrtnika/komorski_doprinos.
2. Mišljenje SU, Opći porezni zakon – Porezno-dužnički odnos, Broj klase: 410-01/14-01/713, Urudžbeni broj: 513-07-21-01/14-2, Zagreb, 26. 2. 2014., Prijenos obrta prema odredbama članka 37. Zakona o obrtu.
3. Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD), NN 72/07 i 35/2018.
4. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2020. godinu, NN 125/19.
5. Odluka o obveznicima, jedinstvenoj osnovici, načinu i rokovima plaćanja obveznog komorskog doprinosa za jedinstveni sustav organiziranosti obrta, NN 141/2015.
6. Opći porezni zakon, NN 115/16, 106/18.
7. Ovršni zakon, NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17.
8. Pravilnik o doprinosima, NN 2/09, 9/09 – ispravak, 97/09, 25/11, 61/12, 86/13, 157/14, 128/17, 1/19.
9. Pravilnik o fiskalizaciji u prometu gotovinom, NN 146/12, NN 46/17.
10. Pravilnik o načinu ostvarivanja porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomognutim područjima, NN 18/18.
11. Pravilnik o obliku i sadržaju obrasca za prijavu podataka o osnovici za obračun članarine turističkoj zajednici, NN 119/09, 18/17.
12. Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, NN 1/20.
13. Pravilnik o porezu na dobit, NN 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19, 1/20.
14. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, NN 79/13, 85/13 – ispravak, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19, 1/20.
15. Pravilnik o porezu na dohodak, NN 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20.
16. Pravilnik o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede, NN 122/09, 9/10 – ispravak, 61/10, 82/10, 146/11, 141/12, 38/13, 153/13, 126/15, 15/16 – ispravak, 54/16, 113/16, 26/17, 61/17, 72/17, 78/17.
17. Pravilnik o provedbi općeg poreznog zakona, NN 45/2019-895.
18. Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, NN 1/17.
19. Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica, NN 42/08.
20. Statut Hrvatske obrtničke komore, NN 106/14, 84/16.
21. Vidović, J.: Ostale obveze obrtnika po godišnjoj poreznoj prijavi, Proceedings of the 4th International Conference The Challenges of Today, Šibenik: Polytechnic of Šibenik, 2019. str. 463–470.
22. Zakon o doprinosima, NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18.
23. Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, NN 109/07, 134/07, 152/08, 14/14.
24. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, NN 133/12, 115/16, 106/18, 121/19.
25. Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara, NN 44/01, 90/05, 80/08, 38/09, 148/13.
26. Zakon o obrtu, NN 143/13 i 127/19.

27. Zakon o porezu na dobit, NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19.
28. Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19; Rješenje USRH 99/13, 153/13, 121/19.
29. Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, 106/18, 121/19.
30. Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, NN 147/14, 123/17, 118/18.
31. Zakon o šumama, NN 68/18, 115/18.
32. Zakon o članarinama u turističkim zajednicama, NN 152/08, 88/10, 110/15, 121/16.
33. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, NN 53/09, 122/10.

I. kolokvij primjer 1:

Trgovački obrt *Tom Tomislav Tomić* ima u Popisu dugotrajne imovine 1. siječnja 202X. evidentiranu sljedeću dugotrajnu materijalnu imovinu:

- 1) PC-blagajnu nabavljenu prije dvije godine po cijeni 4.200 kn. Vijek trajanja je dvije godine. Blagajna je nabavljena temeljem računa br. 218 od 30. 5. 20XY, ukupna svota otpisa u prošloj godini iznosila je 1.225 kn.

Tijekom 202X. zabilježeni su sljedeći poslovni događaji:

- 2) Nabavljeno je 5 komada stolica za potrebe obrta u svoti od 320 kn po komadu i jedan stol u svoti od 1.000 kn. 1. 4. primljen je račun br. 8711 od obrta *Tin* na svotu od 2.600 + 650 kn PDV-a.
- 3) Primljen je račun za usluge čišćenja od obrtnice *Čista* br. 14 od 2. 4. na svotu od 400 kn. Obrtlica nije u sustavu PDV-a.
- 4) Kupcu *Maslina* prodana je PC-blagajna i isporučen je račun br. 249 od 5. 4. na svotu od 4.000 kn + 1.000 kn PDV-a.
- 5) Izdan je račun kupcu *Mot* br. 250 od 7. 4. za usluge na svotu od 35.000 kn + 8.750 kn PDV-a.
- 6) Izdan je račun za usluge poduzeću *Mali* br. 215 od 7. 4. na svotu od 90.000 kn + 22.500 kn PDV-a.
- 7) Plaćen je račun za troškove konzumacije jela i pića prilikom sklapanja ugovora s poslovnim partnerima. Primljen je račun tvrtke *Cipal* br. 847 od 8. 4. u svoti od 900 kn + 117 kn PDV-a. Račun je plaćen u gotovini.
- 8) Primljen je izvod sa ž. r. br. 97 od 20. 4. na kojem je evidentirano da su naplaćeni računi od *Maslina*, *Mali* i *Mot*.
- 9) Primljen je račun za el. energiju od *Elektre* od 21. 4. rn. br. 874 u svoti od 8.000 kn + 1.040,00 kn PDV-a.
- 10) Na izvodu br. 98 od 23. 4. evidentirani su sljedeći priljevi i odljevi sa ž. r.:
  - a) plaćen je predujam poreza na dohodak za travanj u svoti od 550 kn
  - b) plaćen je račun za namještaj
  - c) plaćen je račun za el. energiju
  - d) isplaćena je neto plaća radnika u svoti od 6.000 kn
  - e) plaćeni su porezi i doprinosi na plaću u svoti od 2.000 kn.
- 11) Evidentiran je dnevni promet u gotovini za travanj tekuće godine i to računi broj od 225 do 5861 na svotu od 150.000 + 37.500 kn PDV-a.
- 12) Obračunana je obveza za PDV_____.
- 13) Stigao je izvod sa ž. r. br. 99 od 1. 4. na kojem je evidentirano da je plaćena obveza za PDV.
- 14) Obračunaj i proknjiži amortizaciju.

Potrebni obrasci: ETO, DI, URA, IRA i KPI.

DOHODAK

UKUPNI PRIMITCI

- UKUPNI IZDATCI

= DOHODAK

I. kolokvij primjer 2:

Trgovački obrt Tom Tomislav Tomić ima u Popisu dugotrajne imovine 1. siječnja 202X. evidentiranu sljedeću dugotrajnu materijalnu imovinu:

- 1) osobni automobil nabavne vrijednosti 160.000 kn. Knjigovodstvena vrijednost 1. siječnja bila je 0 kn. Stopa amortizacije je 20 %. Automobil je nabavljen prije devet godina temeljem računa br. 214.
- 2) šank star dvije godine, nabavljen po račun br. 125. Nabavna vrijednost je 80.000 kn, a knjigovodstvena 55.000 kn. Amortizacijski vijek je četiri godine.

Tijekom 202X. zabilježeni su sljedeći poslovni događaji:

- 3) Nabavljen je stroj na finansijski *leasing* od društva *Oprema*. Vrijednost stroja je 100.000 kn + 25.000 kn PDV-a. Primljen je račun br. 118 od 2. 3. Na temelju odluke vlasnika obrta stroj je predan u uporabu 30. 3. i evidentiran u Popisu dugotrajne imovine. Primjenjuje se stopa amortizacije od 25 % godišnje.
- 4) *Oprema* je izdala račun br. 569 od 31. 3. za kamate u ožujku. Stigao je izvod sa ž. r. br. 41 od 5. 4. na kojem je evidentirana uplata prve rate *leasinga* koja se sastoji od kamate od 700 kn + otplatne kvote od 1.500 kn. Pretporez po dijelu plaćenog rn. br. 118 koji se odnosi na isporuku predmeta *leasinga* (stroja) iznosi 300 kn.
- 5) Obrtnik je prodao šank obrtu *Golf* i ispostavio račun br. 213 od 5. 4. na svotu od 40.000 kn + 10.000 kn PDV-a. Obrtnik *Golf* nije u sustavu PDV-a.
- 6) Izdan je račun kupcu *Ero* br. 214 od 6. 4. za usluge na svotu od 30.000 kn (vrijednost isporuke 24.000 kn + 6.000 kn PDV-a).
- 7) Izdan je račun za usluge poduzeću *Mali* br. 215 od 17. 4. na svotu od 110.000 kn + 27.500 kn PDV-a.
- 8) Primljen je izvod sa ž. r. br. 42 od 20. 4. na kojem je evidentirano da su naplaćeni računi od *Ero* i *Mali*.
- 9) Primljen je račun br. 732 od 21. 4. od obrtnika *Trgo* na svotu od 20.000 kn. *Trgo* nije u sustavu PDV-a.
- 10) Evidentiran je dnevni promet u gotovini za travanj tekuće godine i to računi broj od 525 do 5561 na svotu od 250.000 kn + 62.500 kn PDV-a.
- 11) Plaćen je u gotovini račun za gorivo od društva *Nafta* na datum 30. 4. br. 5566 u iznosu od 400 kn + 100 kn PDV-a. Gorivo je nabavljeno za osobni automobil.
- 12) Na izvodu br. 43 od 30. 4. evidentirani su sljedeći priljevi i odljevi sa ž. r.:
  - a) plaćen je predujam poreza na dohodak za travanj u svoti od 750 kn
  - b) plaćen je račun dobavljaču *Trgo*.
- 13) Plaćeni su troškovi seminara za dvojicu radnika u gotovini. Primljen je račun br. 124 od 30. 4. od društva *Savjet* na iznos od 800 kn + 200 kn PDV-a.
- 14) Obračunana je obveza za PDV _____.
- 15) Dospio je račun izdan kupcu *Golf*.
- 16) Obračunaj i proknjiži amortizaciju.

DOHODAK

UKUPNI PRIMITCI

- UKUPNI IZDATCI

= DOHODAK

I. kolokvij primjer 3:

Tijekom 202X. zabilježeni su sljedeći poslovni događaji:

1. Nabavljen je osobni automobil za potrebe obrta, primljen je račun od *Auto* br. 55 od 1. 4. Nabavna vrijednost je 160.000,00 kn + PDV. Stopa amortizacije je 20 %. Automobil je stavljen u upotrebu 4. 4.
2. Na izvod sa ž. r. od 1. 4. br. 56 evidentirane su sljedeće transakcije:
  - a) plaćen je predujam poreza na dohodak u svoti od 2.000 kn
  - b) isplaćen je dohodak obrtniku u svoti od 4.000 kn
  - c) isplaćene su plaće radnicima u svoti od 8.000 kn neto i 2.900 kn porezi i doprinosi
  - d) banka je pripisala aktivnu kamatu na sredstva na ž. r. u svoti od 40 kn
  - e) na temelju ugovora s bankom obrtu je uplaćen kratkoročni kredit za potrebe likvidnosti u svoti od 50.000 kn
  - f) plaćen je račun za osobni automobil.
3. Dana 1. 4. primljen je račun od dobavljača *Obala* br. 511 u svoti od 60.000 kn + 15.000 kn.
4. Izdan je račun kupcu *Obala* br. 214 od 2. 4. za usluge na svotu od 30.000 kn (vrijednost isporuke 24.000,00 kn + 6.000 kn PDV-a).
5. Izdan je račun za usluge poduzeću *Mali* br. 215 od 17. 4. na svotu od 80.000 kn + 20.000 kn PDV-a.
6. Primljen je izvod sa ž. r. br. 57 od 20. 4. na kojem je evidentirano da je naplaćen račun od *Mali*.
7. Primljen je račun br. 772 od 21. 4. od *Trgo* na svotu od 10.000 kn + 2.500 kn PDV-a.
8. Primljen je račun za el. energiju od *Elektra* od 21. 4. rn. br. 874 u svoti od 4.000 kn + 520 kn PDV-a.
9. Krajem travnja dospjeli su računi prema poduzeću *Obala*. Dio obveze prema poduzeću *Obala* od 1. 4. zatvoren je kompenzacijom. Sastavljena je izjava o prijeboju od 30. 4.
10. Evidentiran je dnevni promet u gotovini za travanj tekuće godine i to računi broj od 125 do 8861 na svotu od 200.000 kn + 50.000 kn PDV-a.
11. Na izvodu br. 58 od 30. 4. navedeno je da je plaćen račun za el. energiju.
12. Obračunana je obveza za PDV _____.
13. Stigao je izvod sa ž. r. br. 59 od 1. 5. na kojem je evidentirano da je plaćena obveza za PDV.
14. Obračunaj i proknjiži amortizaciju.

DOHODAK

UKUPNI PRIMITCI

- UKUPNI IZDATCI

= DOHODAK

Potrebni obrasci: ETO, DI, URA, IRA i KPI.

I. kolokvij primjer 4:

Tijekom 202X. zabilježeni su sljedeći poslovni događaji:

1. Na izvodu sa ž. r. od 15. 3. br. 56 evidentirane su sljedeće transakcije:
  - a) isplaćena je neto plaća radniku u svoti od 5.000 kn. Isplaćeni su porezi i doprinosi iz plaće i na plaću u svoti od 1.900 kn.
  - b) na temelju ugovora s bankom obrtu je uplaćen kratkoročni kredit za potrebe likvidnosti u svoti od 70.000 kn.
2. Dana 16. 3. nabavljena je rashladna vitrina (oprema) od dobavljača *Edit*, račun br. 125 od 16. 3. glasi 75.000 kn (vrijednost isporuke 60.000 kn + 15.000 kn PDV-a).
  - a) dana 18. 3. primljen je račun za instaliranje rashladne vitrine 1.000 kn +250 kn PDV-a od *Transport* rn. br. 225
  - b) vitrina je stavljena u upotrebu 20. 3., stopa amortizacije 25 %.
3. Izdan je račun kupcu *Zero* br. 214 od 19. 3. za usluge na svotu od 30.000 kn (vrijednost isporuke 24.000 kn + 6.000 kn PDV-a).
4. Izdan je račun za usluge poduzeću *Trenk* iz Slovenije br. 215 od 19. 3. na svotu od 10.000 eura (tečaj je 7,5).
5. Primljen je izvod sa ž. r. br. 57 od 20. 3. na kojem je evidentirano da je naplaćen račun od *Zero*.
6. Evidentiran je dnevni promet u gotovini za ožujak tekuće godine i to računi broj od 125 do 8161 na svotu od 200.000 kn + 50.000 kn PDV-a.
7. Primljen je račun br. 732 od 31. 3. od *Trgo* na svotu od 10.000 kn +2.500 kn PDV-a.
8. Primljen je račun za telefon od *Telekoma* od 31. 3. rn. br. 874 u svoti od 4.000 kn + 1.000 kn PDV-a.
9. Primljen je račun od *Prakse* za pretplatu na svotu od 1200 kn + 156 kn od 31. 3., rn. br. 2546.
10. Na izvodu br. 58 od 31. 3. evidentirani su sljedeći priljevi i odljevi sa ž. r.:
  - a) plaćena je pretplata za *Praksu*
  - b) plaćen je predujam poreza na dohodak za travanj u svoti od 750 kn
  - c) plaćen je račun za vitrinu
  - d) plaćen je račun za telefon.
11. Obračunana je obveza za PDV_____.
12. Stigao je izvod sa ž. r. br. 59 od 1. 4. na kojem su zabilježeni sljedeći odljevi:
  - a) plaćen je PDV
  - b) obrtnik je podigao dohodak u svoti od 15.000 kn.
13. Obračunaj i proknjiži amortizaciju.

DOHODAK

UKUPNI PRIMITCI

- UKUPNI IZDATCI

= DOHODAK

Potrebni obrasci: ETO, DI, URA, IRA i KPI.

I. kolokvij primjer 5:

Tijekom godine zabilježeni su sljedeći poslovni događaji:

1. Nabavljen je miješalica za beton za potrebe obrta u svoti od 3.100 kn + 775 kn PDV-a, primljen je rn. br. 8711 od obrta *Tin* 2. 4.
2. Nabavljen je stroj za žbukanje za potrebe obrta u svoti 30.000 kn + 7.500 kn PDV-a, primljen je račun br. 451 od *Graditelja* 5. 4. Stroj je odmah stavljen u upotrebu, njegov vijek trajanja iznosi četiri godine.
3. Izdana je prva obračunska situacija poduzetniku *Mot* za izvršene građevinske usluge na svotu od 150.000 kn od 7. 4. *Mot* je obveznik poreza na dodanu vrijednost.
4. Primljen je izvod sa ž. r. br. 97 od 20. 4. na kojem je evidentirano da je naplaćen račun od *Mot* i plaćen račun *Graditelju*.
5. Evidentiran je dnevni promet u gotovini za travanj tekuće godine i to računi broj od 255 do 3361 na svotu od 160.000 kn + 40.000 kn PDV-a.
6. Primljen je račun za el. energiju od *Elektre* od 21. 4. rn. br. 874 u svoti od 8.000 kn + 1.040 kn PDV-a.
7. Plaćen je račun za troškove konzumacije jela i pića prilikom sklapanja ugovora s poslovnim partnerima. Primljen je račun od ugostiteljskog obrta *Buža* br. 331 od 28. 4. na svotu od 2.000 kn + 260 kn PDV-a. Račun je plaćen u gotovini.
8. Primljen je račun od *Prakse* za pretplatu na časopis na svotu od 1.200 kn + 156 kn PDV-a, rn. br. 658 od 29. 4.
9. Na izvodu br. 98 od 29. 4. evidentirani su sljedeći priljevi i odljevi sa ž. r.:
  - a) plaćen je predujam poreza na dohodak za travanj u svoti od 550 kn
  - b) plaćen je račun za miješalicu
  - c) plaćen je račun za struju
  - d) plaćen je račun za pretplatu na *Praksu*
  - e) pripisana je pasivna kamata na sredstva na ž. r. u svoti od 5 kn.
10. Obračunana je obveza za PDV_____.
11. Stigao je izvod sa ž. r. br. 99 od 1. 4. na kojem je evidentirano da je plaćen PDV.
12. Obračunaj i proknjiži amortizaciju.

DOHODAK

UKUPNI PRIMITCI

- UKUPNI IZDATCI

= DOHODAK

Potrebni obrasci: ETO, DI, URA, IRA i KPI.

Ispitni primjer:

Obrtnik Marko Antić tijekom godine zabilježio je sljedeće poslovne događaje, ima dvoje djece i prebivalište u Trogiru (prirez 8 %):

- 1) Nabavljen je osobni automobil za potrebe obrta. Nabavna vrijednost je 160.000 kn + 40.000 kn PDV-a, rn. br. 14 od 1. 4. Stopa amortizacije je 20 %. Automobil je stavljen u uporabu 4. 5.
- 2) Primljen je izvod sa ž. r. od 1. 4. br. 66. Na izvodu su evidentirane sljedeće transakcije:
  - a) plaćen je predujam poreza na dohodak u svoti od 2.600 kn
  - b) isplaćen je dohodak obrtniku u svoti od 5.000 kn
  - c) isplaćena je naknada naučnici koja se obrazuje za obrtničko zanimanje fotograf u iznosu od 1.500 kn. Za provođenje praktičnog dijela nastave sklopljen je ugovor s Hrvatskom obrtničkom komorom.
  - d) otplaćena je rata kredita prema otplatnom planu u svoti od 5.000 kn od čega je 4.600 kn glavnica, a 400 kn su kamate
  - e) banka je pripisala 14 kn kamata na sredstva na ž. r.
- 3) Plaćen je račun za osobni automobil dana 2. 4., izvod sa ž. r. br. 67.
- 4) Dana 3. 4. primljen je račun od dobavljača *Pipi* br. 511 u svoti od 17.000 kn + 4.250 kn PDV-a.
- 5) Nabavljen je TV uređaj za potrebe obrta, račun dobavljača *Tehno* br. 524 od 5. 4. iznosi 3.000 kn + 750 kn PDV-a.
- 6) Izdan je račun za usluge poduzetniku *Piran* iz Slovenije br. 215 od 17. 4. na svotu od 7.000 eura (tečaj 7,5).
- 7) Primljen je izvod sa ž. r. br. 68 od 20. 4. na kojem je evidentirano da su plaćeni računi prema *Pipi* i *Tehno*.
- 8) 21. 4. plaćen je u gotovini račun za gorivo, rn. br. 3788, na iznos od 400 kn + 100 kn PDV-a.
- 9) Primljen je račun za vodu od *Vodovoda* od 21. 4., rn. br. 874, u svoti od 800 kn + 104 kn PDV-a.
- 10) Evidentiran je dnevni promet u gotovini za travanj tekuće godine i to računi broj od 625 do 861 na svotu od 125.000 kn + 31.250 kn PDV-a.
- 11) Na izvodu br. 69 od 23. 4. evidentirano je da je plaćen račun za vodu.
- 12) Obračunana je obveza za PDV _____.
- 13) Stigao je izvod sa ž. r. br. 60 od 1. 5. na kojem je evidentirano da je plaćen PDV.
- 14) Obračunaj i evidentiraj amortizaciju.

ZADATAK: ispunite ETO, URA, IRA, KPI i DOH.